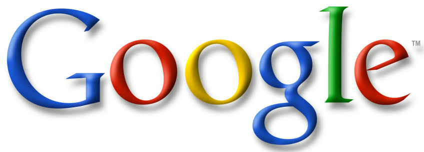
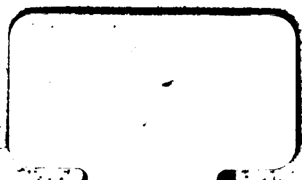

NYPL RESEARCH LIBRARIES
3 3433 07586708 9

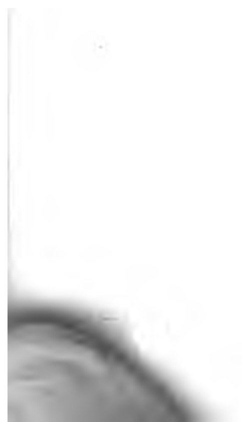
SVEN LANGE

EN DIGTERS KÆRLIGHED

SKUESPIL I FEM AKTER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KØBENHAVN OG KRISTIANIA
1907

EN DIGTERS KÆRLIGHED

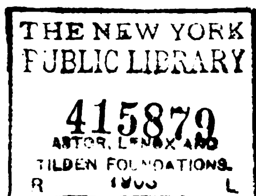
SVEN LANGE

EN DIGTERS KÆRLIGHED

SKUESPIL I FEM AKTER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KØBENHAVN OG KRISTIANIA
1907

FR. BAGGES KGL. HOF-BOGTRYKKERI
KØBENHAVN

PERSONERNE

FRANTZ HERREBORG
FRU BERTHA HERREBORG
FRK. LOUISE HERREBORG
POUL FERRING
Dr. med. ELLUM
Dr. phil. HOLMER
Professor SØRENSEN
GUNVER JENSEN
JENS HØYERUP
ULMER
ENGHOLM
EN PIGE
EN TJENER
EN JOMFRU } hos HERREBORGS
EN STUEPIGE
1STE OPVARTER
2DEN OPVARTER
EN PICCOLO
KAFÉGÆSTER (Faderen, Moderen, Sønnen, Datteren)

Første Akt foregaar d. 15de Marts, anden Akt d. 19de Marts, tredje Akt d. 10de April, fjerde Akt d. 16de April, femte Akt d. 17de April.

FØRSTE AKT

Hos POUL FERRING.

Et stort Værelse, udstyret med den ordinære, men iøjnefaldende Luxus, som man kan træffe i Førsteklasses-Pensionater: Tykke, lange Portierer for Dørene, svære Gardiner, polstrede Møbler, Tæpper og store Puder overalt.

Hist og her brydes Stuens banale Præg derved, at en Tegning i Kul eller Blyant, eller en lille malet Skitse er spigret fast til Væggen med et Par Stifter.

Tilvenstre et stort Vindue; i Baggrunden og tilhøjre Døre (den tilhøjre paa en skraa Væg). Ved den tilsvarende Væg tilvenstre: en Kamin.

Ude paa Gulvet, i Nærheden af Vinduet tilvenstre: et stort Skrivebord. Tilhøjre i Forgrunden en Divan inde ved Væggen, foran denne et rundt Bord med Lænestole omkring. I Baggrunden tilvenstre et Piano. — Paa Bordene Flasker, Glas, Sifon'er etc.

FØRSTE SCENE

HØYERUP. ULMER. ENGHOLM. EN PIGE

Ved Tæppets Opgang er Scenen mørk, idet Gardinerne er trukket for Vinduet, skønt det er højt op paa Formiddagen. Svagt skimtes Omridsene af Personerne, der ligger og sover rundt om i Værelset. Man skimter ENGHOLMS Ben, der fra Skyggen bag Skrivebordet strækker sig ud mod Midten af Stuen. Selv ligger han paa Gulvet, støttet mod Skrivebordsstolen; han er i Skjorteærmer og bruger Jakken som Tæppe. HØYERUP ligger paa Divanen tilhøjre, lige udstrakt, med Bordet nærmest Tilskuerne. ULMER ligger med Overkroppen i en Lænestol bag det runde Bord tilhøjre, og med Benene i en anden Stol; han har en Plaid om sig. Han læner Hovedet tilbage og snorker dæmpet. —

Døren i Baggrunden gaar op, og en Pige kommer ind, bærende en Kurv med noget Manchetlinned. Hun standser og ser sig forskrækket om. Efter et Øjebliks Tøven gaar hun hen til Døren tilhøjre, lægger Linnedet paa en Stol ved Døren og banker sagte paa. Intet Svar. Hun banker igen, lidt stærkere.

POUL FERRING
(indenfor; med søvndrukken Stemme)

Hvem er det?

PIGEN

Det er Frederikke.

FERRING

Naa, — er det Dem . . . (Han gaber højlydt) Hvad er der?

PIGEN

Jeg skulde spørge fra Fru Møller, om De vilde ha' Kaffen ind?

FERRING

Hva'?

PIGEN

Jeg skulde spørge fra Fruen, om De . . .

FERRING

Herregud, snak dog højt for Pokker! Jeg kan ikke høre et Ord!

PIGEN
(aabner Døren paa Klem)

Jamen Hr. Ferring, der ligger nogle Herrer og sover herinde . . .

FERRING

Hvad gør der? . . . Død og Pine, dem havde jeg rent glemt! (Ler højt) Sover de endnu, de Drog?

PIGEN

Ja de gør. Kan Hr. Ferring ikke høre dem?

FERRING

Hvad er Klokken?

PIGEN

Den er snart halv ét, Hr. Ferring.

FERRING

Det var som Fanden! . . . Op saa da! (Man hører ham rejse sig op i Sengen med et Sæt) Ja, forsvind De bare, Frederikke, — Kaffe skal jeg ikke ha'.

PIGEN

Jeg har lagt Vasketøjet paa Stolen her.

FERRING

Det er godt, det er godt.

Pigen lister sig ud i Baggrunden.

Man hører FERRING indenfor Døren tilhøjre pustende stikke Hovedet ned i et Vandfad, og gasse sig, mens han tørrer sit Ansigt. — Lidt efter kommer han ind, iført en lang Morgenslobrok og røde Tøfler.

ANDEN SCENE

HØYERUP. ULMER. ENGHOLM. FERRING

FERRING snuser med Ubehag.

Han gaar hen til Vinduet tilvenstre, trækker Gardinerne fra, og lukker Vinduet op.

Stuen oplyses stærkt.

FERRING er en høj ung Mand, 32 Aar, kraftig, lidt knoklet og grovt bygget. Hans Ansigt er særegent med de uregelmæssige Træk, de mørke, livfulde Øjne og det nervøse Udtryk, der som oftest er sammenbidt, lidt kunstlet trodsigt og foragtfuldt, men som ogsaa kan blive drømmende og sjælfuldt bevæget. Han har mørkebrunt Haar, der er børstet glat ned til den ene Side, og over Munden har han en lille, tætklippet lysebrun Moustache og smaa, tætklippede Bakkenbarter under Ørerne. Men dette engelske Tilsnit passer ikke til hans øvrige Apparition, — det er lavet med Kunst. Han taler i Almindelighed dæmpet, med en lidt klangløs Stemme; naar han taler højt, mærker man en lille Smule jysk Akcent. —

Han staar og ser fra den ene til den anden. Ryster paa Hovedet.

FERRING

Nej, dette her skal være sidste Gang, det er vist og sandt. . . . Hvad er nu det? (Tager et Stykke Papir, der ligger

paa Skrivebordet) Vers, tror jeg Gud hjælpe mig . . . (Læser med Besvær):

Se, jeg staar oprejst, gylden som en Gud,
og Lyset risler ned om mine Lænder,
og i min Hjerne hvirvler Solatomer . . .

Hvad er det?

ENGHOLM
(med svag Stemme)

Det er af mig . . .

FERRING
(ler)

Peter! Er Du vaagen?

ENGHOLM

Jeg har skrevet det i Søvne. (Han løfter sig halvt op med Haanden presset mod Panden. Det er en lille blond Fyr med et stort, uredt Haar). Giv mig det. (Han faar Digtet) Aa Herregud, saa daarlig jeg er . . . (Lægger sig tilbage med Digtet)

FERRING

Nej, nu skal I op! (Klapper i Hænderne) Op, Drenge, op!

(ULMER hører op at snorke, men ligger ubevægelig; heller ikke de andre rører sig. Saa gaar FERRING rask hen til Pianoet og dundrer et Par Takter. ULMER sparker den ene Lænestol fra sig og rejser sig med et Spjæt. Han er mørk, c. 35 Aar, med et almindeligt, tomt, glatraget, blaaligt Skuespilleransigt. Han mumler forvirret:) Hvad nu? . . . Hvem sang? . . .

HØYERUP, en lille, fast, bondeagtig Skikkelse med lyst Fuldskæg og tæt, en Smule krøllet Haar, sætter sig stille og stiv op i Divanen og bliver siddende, stirrende dystert og taust fra den ene til den anden.

FERRING

Ved I, hvad Klokken er?

ULMER
(ser hen for sig)

Jeg drømte om Vagtparaden . . . Tambourmajoren sang for . . . Toreadormarschen fra Carmen . . . han havde et stort, ildrødt Skæg . . . (Ser sig pludselig om i Stuen) Aa Du milde Himmel, — er jeg ikke kommen videre endnu?

FERRING

Véd De, at Klokken strax er ét?

ULMER
(idet han tager Flip, Slips og Frakke paa)

Strax ét! . . . Nej, dette her skal være sidste Gang, det sværger jeg paa. Hvor var vi henne iaftes? Ingensteder! Har vi set noget, oplevet noget? Ikke Spor! Her sad vi ganske sløvt og tungsindigt og drak Whisky og drøftede den kommende Revolution til Klokken var fem. Peter spillede en Masse sentimentalt Vaas paa Klaveret . . . Une soirée perdue, som Hugo vilde sige . . .

ENGHOLM
(kravler op; sætter sig ved Skrivebordet og støtter Panden i Haanden)

Det er rædsomt, det jeg har lavet her, — det er aldeles forfærdeligt.

FERRING

Herregud, — hvad er det, Peter?

ENGHOLM

Det er mit Digt, — det er ikke til at holde ud!
„Se, jeg staar oprejst, gylden som en Gud“ . . .

FERRING

Naa ja, det er jo ogsaa lavet i Søvne, sagde Du.

ENGHOLM

Jamen, dér gør jeg altid mine dybeste Ting. Jeg maa ha' ligget forkert med Hovedet.

ULMER

Ja, — véd Du, hvordan Du laa, da vi slukkede?

ENGHOLM

Nej, desværre.

ULMER

Hovedet paa dig laa dér i Stolen og Benene paa Bordet!

FERRING

Saa har Du vel skrevet det med Tæerne, Peter.

ENGHOLM

Det kan saamænd gerne være . . .

ULMER

Med Tæerne? Det er vist snarere Dem, der skriver med Tæerne, Ferring. (Gaar fra ham).

FERRING

(hvast)

Fordi jeg bestiller noget, hva'? Mens I andre driver den af? Er det det, De mener?

ULMER

(stanser, ser lidt paa ham. Med en tragisk Bevægelse)

Jeg mener sgu ingen Verdens Ting i Øjeblikket, Kære. Jeg er bare saa uendelig trist tilmode . . .

Pause. Pludselig tager HØYERUP en Sodavandssifon, der staar foran ham paa Bordet og trykker den af i Hovedet paa sig. Han ser stadig bitter og tungsindig ud.

ULMER

(brister i en høj Latter)

Nej se til Jens!

FERRING
(gaar hen til HØYERUP og trykker smilende sit Lommetørklæde ind mod hans Hoved)

Hvad er der, gamle Socialdemokrat? Er Du hed i Panden?

HØYERUP

Gu' er jeg saa.

ULMER

Det ser man, ja. Nødden paa ham svulmer af Fremtidsdrømme, — det er Virkningerne fra inat. For hver Whisky, han har indtaget, fødes adskillige hundrede humane Reformer i hans glødende Pære. Nu skal de ud, — jeg kan se det paa ham!

HØYERUP

Naa, saa det kan Du, din tarvelige Støvsuger! Saa kan jeg fortælle dig, at min Hjerne i dette Øjeblik er tom, — ligesaa tom som din altid har været! Jeg brænder af Tomhed, kan jeg fortælle dig, — jeg gløder af det store Intet! . . . Jeg kunde sgu ligesaa gerne tude over det . . .

Giv mig en Whisky, Poul.

FERRING
(holder den tømte Flaske op foran ham).

HØYERUP
(lader Hovedet hænge)

Tom . . . alting tomt . . .

ENGHOLM
(hæver Blikket fra sit Digt)

Jeg trænger saa vanvittigt til noget Sildesalat.

ULMER

Bravo, Peter! — Ja, de Lyriker, de finder altid det forløsende Ord! Sildesalat! Sardin! Sylte! Lax! Rejer! Gaasefedt! . . . Poul Ferring — vi vil ha' Frokost!

FERRING

Er I fra Forstanden?

HØYERUP

Jeg er ogsaa sulten, Poul.

ULMER

Anarkisten er tom i Maven. Han har Tarmene fulde af det store Intet. Op med Frokosten, Storborger!

FERRING

(ryster paa Hovedet. Gaar saa hen til Skrivebordet, skubber ENGHOLM til Side, sætter sig og tager Pen og Papir).

ENGHOLM

(begynder at tage Vest og Jakke paa)

Bare jeg turde gaa hjem.

HØYERUP

Tør Du ikke gaa hjem?

ENGHOLM

Det er saa ubehageligt at komme hjem, naar man først kommer hjem den næste Dag. Saa siger de ikke et Ord, men sidder allesammen og stirrer paa En ved Middagsbordet.

ULMER

Det var den Frokost, Ferring?

FERRING

(rækker ham et Kort)

Her er den.

ULMER

(læser)

Kellner Nr. 2, Teaterrestauranten.

3 Gange koldt Bord med varm Ret, Snaps og Øl paa min Regning.

FERRING

Naa ja — lad gaa. Hvad mener I andre?

ENGHOLM

Storartet! Saa slipper jeg for at komme hjem før inat.

ULMER

Hvad siger Du, Jens?

HØYERUP

Jeg er sulten.

ULMER

Og jeg trænger til at vaskes. Paa den Maade kan vi trække os tilbage med Hæder.

ENGHOLM

Nu har jeg det helt godt igen. Kom saa bare, kom nu! (Hen mod Døren i Baggrunden. Stanser pludselig, skriger) Mit Digt! (Løber tilbage til Skrivebordet og tager det).

ULMER

Aa Skidt, — det duer jo ikke alligevel.

ENGHOLM

Hvad for noget? Hvad er det, Du siger?

ULMER

Det sagde Du jo selv!

ENGHOLM

Det er akkurat ligesaa godt som mine andre! Det staar paa Højde med . . . (ud af Døren i Baggrunden)

ULMER

Det tvivler jeg ikke paa, men — — (ud af Døren. Under fortsat højrøstet Skænderi gaar de ud i Entréen og ned ad Trappen. Døren lader de staa aaben).

TREDIE SCENE

FERRING. HØYERUP

(Ferring ryster paa Hovedet, gaar hen til Skrivebordet og tænder en Cigaret. Da han vender sig, opdager han HØYERUP, der stadig sidder paa Divanen og ser paa ham).

FERRING

Naa, Jens, skal Du ikke ogsaa afsted?

(HØYERUP rejser sig og gaar langsomt hen mod ham med en overordentlig tragisk Mine).

FERRING

Hvad er der nu?

(HØYERUP griber ned i sine Lommer og spiler dem ud til begge Sider).

FERRING

Jamen Herregud, nu faar Du jo Frokost!

HØYERUP

(bliver staaende i samme Stilling)

Giv mig en Krone.

FERRING

(ærgerlig)

En Krone, — en Krone — hvad er det til? Cigarer og Kaffe og Cognac kan Du tage paa min Regning, — er det da ikke nok?

HØYERUP

(ryster paa Hovedet)

FERRING

Jamen hvad er det da, Du vil have? Det ender saagu' med, at jeg maa holde Jer allesammen med Mad og Klæder og Pigebørn og det hele! Hvad skal Du bruge den til?

HØYERUP

Til Opvarteren.

FERRING
(ler højt)

Drikkepenge! Du er nu alligevel pragtfuld, Jens, — Du skal faa den! (Tager ned i en Skuffe i Skrivebordet og giver ham) Dér. Stik saa af, gamle Don Quijote, — vi ses snart. Jeg kan godt lide dig, Du er ikke som de andre. Farvel, min Kammerat. (Han følger ham ud i Baggrunden).

FJERDE SCENE

FERRING. Strax efter PIGEN, der kommer med Aviser og Breve.

FERRING tager sin Post. Han kaster et Par Breve med blaa og gule Konvolutter tilside, og griber pludselig et tredje, der er lille og hvidt. Han ser et Øjeblik paa det, lugter til det, drejer det mellem Fingrene. Som greben af en Formodning lukker han det hurtigt op. Han læser — studser — smiler. Farer sig med Haanden gennem Haaret, læser igen. Rejser sig hurtigt, ser paa sit Uhr, som han bærer i en lille udvendig Lomme i Slobrokken.

FERRING
(til PIGEN)

Skynd Dem nu, Frederikke, saa er De rar. Og tør saa af med det samme, — her flyder jo med Aske, her ser skrækkeligt ud!

PIGEN tager et Par Glas og gaar ud med dem. FERRING gaar nervøst om, stiller Cigarkasser og Askebægre bort, griber en Flaske Eau de Cologne og stænker omkring paa Møbler og Tæpper.

Det ringer. FERRING studser, ser paa Uhret, ryster paa Hovedet. Mumler: Hvem Fanden kan det nu være?

FEMTE SCENE

FERRING. Dr. ELLUM, kommer ind fra Døren i Baggrunden, fulgt af PIGEN, der bærer en tom Bakke og en Støveklud.

ELLUM er barhovedet og uden Overtøj. Han er en Mand paa c. 35 Aar, skægløs og en Smule skaldet, lidt kejtet og forlegen af Væsen, men med et spillende Smil. Faar man fat paa hans Øjne, er de smukke og klare.

PIGEN begynder hurtigt at tørre af paa Bordene.

FERRING

Goddag, Doktor — vil De tale med mig?

ELLUM
(tager hans Haand)

Ja . . . Kommer jeg til Ulejllghed?

FERRING

Nej, vist ikke.

ELLUM

Jeg kunde jo tænke mig, at De havde haft en lille Morgenvisit af Musen. (Ser omkring paa Flaskerne) I saa Fald maa den høje Dame have været ganske ualmindelig tørstig.

FERRING

Nej, det var blot . . . (Til PIGEN) Naa, lille Frederikke, se nu at blive færdig i en Fart . . . ja dér er noget . . . og dér . . . og dér ja . . . saadan . . . saa. Og hør, saa skal De ikke komme ind med min Frokost, før jeg ringer. Husk det nu for en Gangs Skyld.

PIGEN

Det skal jeg nok, Hr. Ferring. (Ud med Resten af Glas etc.)

ELLUM

Venter De nogen?

FERRING
(nervøs)

Ja, — jeg véd ikke . . . maaske.

ELLUM

Ja, jeg gaar ogsaa strax op igen . . . Det var blot, — sagde De?

FERRING

Naa ja, — jeg har haft Jens Høyerup og Engholm og ham, denne skrækkelige Gøgler — hvad er det nu han hedder? — Ulmer . . . liggende her inat. Det kan jo ske, naar Klokken bliver mange.

ELLUM
I gamle Dage skete det vist jævnligt.

FERRING
Ja, Gud véd hvor mange Gange Høyerup og jeg har ligget paa hinandens Sofa . . . det var den Tid, vi begge to arbejdede paa *Proletaren*, — ja, det har jeg vist forresten fortalt Dem om.

ELLUM
Jo. Deres Proletar blev til Skuespillet, og hans til en Statue — ja, jeg kender den forresten.

FERRING
(ser hen for sig)
Ak ja — det var paa en Maade lykkelige Tider . . . Naa, forbi er forbi — og forbi *skal* det være.

ELLUM
Jeg flytter med, sagde Nissen.

FERRING
Ja, det kan ske. Naar Natten kommer, saa griber vore gamle Vaner os i Kværken og vi kan ikke komme fra hinanden . . . Naa, jeg har jo ogsaa Brug for dem endnu — især for Høyerup selvfølgelig.

ELLUM
Som hvad? Som Modeller?

FERRING
Ikke direkte Modeller naturligvis, — men de maa ikke dø i mig. Hele deres Tanke- og Følemaade . . . deres Jargon ogsaa — jeg bruger dem som en osende Brand til at stikke op i Næsen paa Samfundet . . . Og netop for Tiden har jeg Brug for dem til noget, jeg sidder med. (Gaar henimod Døren tilhøjre)

ELLUM

Men hør, det er sandt — det er derfor, jeg kom herned . . .

FERRING

Jamen jeg bliver nødt til at klæde mig om nu.

ELLUM

Saa venter De altsaa nogen?

FERRING

Naa ja, — lad gaa.

ELLUM

En Dame?

FERRING

Ja. (Byder ham Cigaretter) Værsgod, forsyn Dem. Saa gaar jeg herind et Øjeblik, — vi kan godt passiare imens. (Gaar ind tilhøjre og lader Døren staa aaben) Naa, hvorfor kom De saa ned idag?

ELLUM

(tænder en Cigaret)

Jo, — jeg troede, De trængte til Trøst og Husvalelse.

FERRING

Det gør jeg altid. Men hvorfor særlig idag?

ELLUM

Har De ikke læst den Artikel i Aftenavisen for igaar?

FERRING

Hvad for en Artikel?

ELLUM

Af Holmer om Dem.

FERRING

Af Holmer om mig? I hvad Anledning? Fortællingerne?

ELLUM

Ja, — eller Fænomenet Poul Ferring i det hele.

FERRING
(leende)

Er jeg nu bleven til et Fænomen

ELLUM

Ja. Men et trist Fænomen.

FERRING

Skælder han mig ud?

ELLUM

Det gør han.

FERRING

Naa forresten, det forbauser mig ikke. Det skal more mig at læse den.

ELLUM

De kan faa den med det samme. Jeg har den her. (Tager en Avis frem af Brystlommen).

FERRING

Det er udmærket. Gider De læse den for mig?

ELLUM

De kan vist nøjes med Slutningssalven.

FERRING

Lad høre. (Han kommer tilsyne i Døren. Han er i Skjorteærmer, — ifærd med at knappe sin Vest)

ELLUM

Lad os nu se . . . jo her. (Rømmer sig, læser) „Hr. Poul Ferring har nu vist os sit aandelige Fysiognomi med al ønskelig Klarhed. Han hører til de moderne Stræbere, der desværre synes at formere sig indenfor Døgnlitteraturen. Poesien er for dem ikke et Maal, men et Middel. De vil Borgerskabet tillivs, fordi det ikke vil akceptere dem. Men Samfundet har sine faste og høje Idealer, der ikke rokkes, fordi en Flok forløbne Proletarer samler deres smudsige Erfaringer sammen og slynger

dem mod dets Rustning. Hr. Ferring har maaske mere Fanatisme end de andre, men hvis han ikke for Fremtiden finder bedre Brug for sin utvivlsomme Iagttagelsesevne og sit betydelige sproglige Talent, kan vi forudsige ham, at han vil faa ganske den samme Skæbne som hans Ligesindede, — han vil gaa sporløst tilbunds i den Kloak, hvorfra han synes at være dukket op“ . . . (Smiler) De ser, der er Haab for Dem endnu.

FERRING
(ler højt og tvungent og gaar ind tilhøjre)

ELLUM
(rejser sig)

Hvad der forbløffer mig mest, er Artiklens Tone. Selv naar Holmer tager kraftigt fat, plejer han dog ikke at bruge rene Skældsord . . . Men her — forløbne Proletarer — smudsige Erfaringer — Kloak . . . han maa aabenbart føle sine dyrebare Samfundsidealer alvorligt truede.

FERRING
(kommer ind. Han har sin Jakke i Haanden, lægger den paa en Stol. Han gaar frem, mens han knytter sit Slips. Han ser forbitret ud, men forsøger at smile)

Hvor De er naiv. Han véd lige saa godt som De og jeg, at Samfundet ingen Idealer har. Det er slet ikke det, der er i Vejen.

ELLUM

Hvad skulde det da være?

FERRING

Noget rent personligt, selvfølgelig. Krænket Forfængelighed, Jalousi.

ELLUM

Naa, — er det nu ikke lidt for hurtigt sluttet? Det siger man altid.

FERRING

Ja, ja, nu skal De høre . . . Satan til Slips ogsaa!

ELLUM

De ryster jo paa Fingrene. Kom, skal jeg hjælpe Dem.

FERRING

Jeg véd ikke noget, der kan gøre mig saa rasende som saadan et Slips!

ELLUM
(hjælper ham)

Naa — hvad! . . . Men fortæl saa.

FERRING

Det er ikke mer end otte Dage siden, ved en Fest paa Skydebanen, som Journalistforeningen gav. Jeg var der, og han kom . . . temmelig sent paa Aftenen — sammen med en Dame. Hun var en Del yngre end han, men han viste hende stor Opmærksomhed — lidt som en Onkel, men alligevel noget mere. Og saa —

ELLUM
(støder ham med en lile uvilkaarlig Bevægelse fra sig)

Saa, — nu er De uimodstaaelig.

FERRING

Tak.

ELLUM
(vender sig fra ham)

Ja, saa behøver jeg jo egentlig ikke vide mere.

FERRING
(gaar hen og tager Jakken paa)

Nej, saamænd, det andet gik meget almindelig til. Jeg blev præsenteret for hende, vi snakkede en Del sammen, og hun lod til at finde Behag i mit Selskab. Kunde jeg ikke mærke det paa andet, saa mærkede jeg det i al Fald paa Holmer. Han kresede ustandseligt om os, og saa' egentlig ikke venlig ud. Tilsidst slog han ned i hende og tog hende med sig uden saa meget som at

2

sige Farvel til mig. Ja, dér har De Forspillet til hans Anmeldelse, det ene er lige saa banalt som det andet.

ELLUM

Tja . . . (Han sidder og betragter sine Hænder)

FERRING

Sig mig engang, — hvordan sidder egentlig det Tøj paa mig?

ELLUM
(ser op)

Jo . . .

FERRING

Jeg véd ikke, jeg giver virkelig en hel Del Penge ud til Klæder, — men jeg synes aldrig, jeg ser rigtig velklædt ud.

ELLUM

Det er vel Skrædderen.

FERRING

Se, — De har ogsaa lagt Mærke til det!

ELLUM

Det vil jeg ikke sige, men —

FERRING
(ved Spejlet)

Det har nok ikke Spor med Skrædderen at gøre desværre . . . Men alting falder paa mig . . . de skraa Skuldre . . . og Brystlinjerne . . . (Mumler) Det er Trællemærket . . . Trællemærket . . .

ELLUM
(lidt efter)

Hør, sig mig en Ting, Ferring — ja, De behøver ikke svare mig, hvis De ikke har Lyst, — men den Dame, De talte om før, var det ikke Fru Herreborg?

FERRING

Hvad for noget — kender De hende?

ELLUM

Hun har konsuleret mig nogle Gange.

FERRING

Er hun ikke rask?

ELLUM

Det er ingenting — en Smule Slaphed i Øjenmusklen . . . det er bare nervøst.

FERRING

Jamen hvor kan De vide, det er hende?

ELLUM

Jo, jeg er kommet noget i hendes Hjem . . .

FERRING

Bi lidt, — bi lidt! Har De ikke fortalt mig om det . . . Herreborgs — jeg synes pludselig . . .

ELLUM

Jo, det er dér, jeg har set Høyerups Figur — Proletaren.

FERRING

Netop ja! (Slaar sig for Panden) Hvor har jeg dog haft mine Tanker! De kender hende! Men De har aldrig talt om hende?

ELLUM

Det har jeg ikke, nej.

FERRING

Naa, saa forstaar jeg bedre, at jeg har glemt det!

ELLUM

Men dér har jeg ogsaa truffet Holmer. Og den Maade, De karakteriserede hans Holdning overfor hende paa, — lidt som en Onkel og dog noget mere, — det slog mig strax, at det maatte være hende.

FERRING

Ja, det er hende. (Gaar lidt om).

ELLUM

(sidder et Øjeblik ubevægelig, følgende ham med Øjnene. Pludselig henkastet)

Er det hende, De venter nu?

FERRING

(drejer sig hurtigt om mod ham. Stirrer paa ham)

Gud fri mig vel, hvor De er skarpsindig! Man skulde tro, De var skinsyg!

ELLUM

(rejser sig)

Ak Gud nej . . . Men jeg skal sige Dem, — jeg er efterhaanden kommet til det Resultat, at man skal tro alting om alle Mennesker. Saa træffer man snarest det rigtige.

FERRING

Det er et Princip. Naa, men det er altsaa hende, jeg venter. Jeg véd ikke, hvorfor jeg skulde skjule det. Det er naturligvis kun en almindelig Nysgerrighed, der faar hende herhen. Vi har kun talt om mine Bøger. Hun lod til at være intelligent.

ELLUM

Det er hun ogsaa. I al Fald paa Bøger.

FERRING

Hør, fortæl mig lidt om hende. Vi har et Kvarterstid tilbage. (Byder ham Cigaretterne)

ELLUM

Ja — hvad skal jeg fortælle? (Tænder og sætter sig).

FERRING

(tænder)

Om hendes Milieu. Med alle de Penge, som Manden har, maa hun jo spille en Rolle. Hvordan er hendes Position i Bourgeoisiet? Ulastelig?

ELLUM

Hm . . . Deres Spørgsmaal er overmaade karakteristisk.

FERRING

Hvorfor det?

ELLUM

Fordi det er det samme, man hører allevegne.

FERRING

Altsaa er der noget i Vejen!

ELLUM

Ikke Spor. Fru Herreborg er tværtimod ganske ualmindelig afholdt og anset i alle de Krese, hvor hun færdes. Hun er jo baade smuk og elskværdig og livlig.

FERRING

Hvorfor spørger man da?

ELLUM

Ja, Gud maa vide det egentlig. Jeg tænker mig, at der er nogle, der mener, at hun er altfor smuk til at være fuldkommen dydig, ligesom der er andre, der mener, at hun er altfor elskværdig. Der er vel ogsaa dem, der mener, at hun er altfor begavet.

FERRING
(ler)

Der ser man, hvor højt Dyden egentlig vurderes i de Lag!

ELLUM

Netop!

FERRING

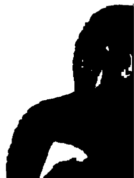
Ja, saa véd jeg omtrent Besked.

ELLUM

Forstaar De: Der er ikke et Menneske i hendes Omgang, der til Dato har kunnet sige et ondt Ord om hende. Men hvis hun den Dag imorgen brød ud af sit Milieu, saa vilde ikke et Menneske egentlig forbauses derover.

FERRING

Ja, jeg er med. — Hvordan lever hun med Manden?

ELLUM

Harmonisk. Han er jo kunstnerisk interesseret, hun er litterært interesseret. De har for saa vidt ikke noget at lade hinanden høre.

FERRING

Nej, saamænd. Hvordan er han ellers? Det er jo en god, gammel Slægt, de Herreborger Købmænd?

ELLUM

Det har De nok Ret i. Nu er den dog vist en Del degenereret. Den giver sig jo egentlig knap nok af med Forretninger mere, — det er vel nærmest for Traditionens Skyld, at Huset overhovedet opretholdes.

FERRING

Og hun — hvor kommer hun fra?

ELLUM

Hun er født Hoff. Faderen var i Halvfjerserne Departementchef i Kultusministeriet, — en idealistisk Natur kaldte man ham i de Tider, nu vilde man vist nærmest betragte ham som forstyrret i Hovedet. Han bedrog sin Kone — af idealistiske Hensyn naturligvis; men skilte blev de da, — og da saa Datteren paa Grund af arvelige Dispositioner og sin hele nationalliberale Opdragelse plagedes af forskellige æsthetiske og romantiske Længsler, saa giftede Moderen, som er en praktisk Dame, hende ind i det gamle, rige, stokkonservative Handelshus, for at hun kunde faa sine Drømme realiserede paa en jordisk Maade.

FERRING

Og det fik hun ogsaa?

ELLUM

Altfor vel.

FERRING

Altfor vel, — hvad mener De med det?

ELLUM

Hvad jeg mener? . . . Det vilde blive for . . . det er jeg ikke Mand for at forklare . . . Spørg heller Holmer.

FERRING

Holmer, — hvorfor skal jeg spørge Holmer?

ELLUM

Jo, fordi han og jeg synes, hun har det altfor vel. Og han synes det vist endnu mere end jeg.

FERRING

Egentlig mener De altsaa, at hun er bundulykkelig.

ELLUM

De bruger for stærke Ord. Nutildags bliver man ikke bundulykkelig, — Kvinder da mindst.

FERRING

Ja, hvorfor ikke?

ELLUM

Simpelthen fordi Tilstanden forudsætter en Bund. (Rejser sig) Naa, men — om lidt kan De jo selv lodde.

FERRING

(dæmpet og indtrængende)

Det er netop det, jeg vil.

ELLUM

Ja, ikke sandt?

FERRING

Jeg skal fortælle Dem noget, — De er jo Jordens tauseste Mandfolk, saa jeg risikerer ikke noget ved det.

ELLUM

Det gør De ikke, nej. (Sætter sig)

FERRING

Ser De — vi skiltes egentlig som Uvenner, Fru Herreborg og jeg, — og selvfølgelig var det min Skyld.

ELLUM

Syntes hun ikke om Deres Bøger?

FERRING

Jo, — men hun sagde, at jeg kom ingen Vegne med disse evige Skildringer af forhutlede Existenser.

ELLUM

Det er jo det samme, som Holmer siger.

FERRING
(springer op)

Ja, — men de har Ret, de Mennesker, og derfor ærgrer de mig! (Gaar omkring i Stuen) Jeg véd selvfølgelig meget godt, at det eneste, jeg magter helt endnu, det er det Milieu, som jeg kender og som jeg har skildret. Men Folk gider nu engang ikke høre om det herhjemme. Mine Bøger bliver ikke læst — det faar endda være, — men mig selv trækker man paa Skuldrene af og skubber tilside med et Smil, — og det morer mig ikke længer. Jeg vil fremad nu, — jeg vil ha' Magt!

ELLUM
(uvilkaarligt, dæmpet)

Aa, Herregud . . .

FERRING

Hvad siger De?

ELLUM

Ja undskyld, — men jeg troede, De var mærkeligere.

FERRING

Jeg forstaar godt, hvad De mener, men De tager fuldkommen fejl, hvis De tror, at jeg af den Grund vil slaa af paa mine Anskuelser. Saa var Fru Herreborg da intelligentere. Hun saa' strax, at jeg ingen Stræber var. Hun sagde endogsaa, at Betingelsen for at jeg

overhovedet kunde komme frem i det gode Selskab netop var, at jeg *beholdt* mine revolutionære Meninger. Bourgeoisiet var saa eftergivende og lax, sagde hun, saa gennemtrængt af Litteraturen, at ingenting forargede det mere af den Art. Men en dygtig Satire morede det, naar den ramte det selv. Derfor skulde jeg lægge mine Skildringer noget højere op i Samfundet — det behøvede jo ikke betyde andet, end at jeg skiftede Dragt, tog en elegantere Frakke paa. Min Skikkelse beholdt jeg.

ELLUM
(rømmer sig)

Det gør De.

FERRING
(bliver lidt rød)

Ja, figurlig talt altsaa ... Men dette her er jo rigtigt altsammen, — og jeg tænker, jeg snart faar Lejlighed til at gøre de Studier, som Fruen ønsker.

ELLUM

Vil det sige, at De vil portrættere hendes Milieu?

FERRING

Ja, hvem ellers? Pensionatet her kan De da for Pokker ikke forlange, jeg skal nøjes med, — det bestaar jo ikke af stort andet end Justitsraader! Ideen til Stykket har jeg allerede.

ELLUM

Naa — det skal være et Stykke?

FERRING

Ja. Fru Herreborg skal nok faa Glæde af det.

(Døren i Baggrunden lukkes op paa Klem, og GUNVER JENSEN stikker Hovedet ind.)

ELLUM

Til syvende og sidst er hun dér vel sagtens den eneste, De skriver for?

FERRING

Hun dér?

SJETTE SCENE

FERRING. ELLUM. GUNVER JENSEN kommer ind.

Hun er et lille, uanseligt, næsten tarveligt klædt Pigebarn, blond med mørke Øjne. Haaret er glattet ærbart ind til begge Sider af Hovedet, og hun er flad for Brystet og uden Figur. Hun har en lille, sammenrullet Pakke under Armen. — Hendes Øjne vogter ængstelige og bekymrede paa FERRING, idet hun gaar frem.

GUNVER
(nikker)

Goddag, Du . . .

FERRING

Hvordan i Alverden er Du kommet ind?

GUNVER

Entrédøren stod paa Klem.

ELLUM

Det er min Skyld. Goddag, Frk. Jensen.

FERRING

Herregud, nu har jeg dog bedt dig saa mange Gange . . .

GUNVER

Tak, — er han i *det* Humør! Goddag, Dr. Ellum.

ELLUM

Hvordan lever De siden sidst?

GUNVER

Aa lever og lever — jeg véd saamænd knap nok, at jeg lever, véd jeg . . . (Ser hen paa FERRING, der gaar op og ned) Han er sød, ikke? — naar han gaar saadan og stritter med Benene . . . Aa, jeg kunde myrde ham . . .

ELLUM

Saa saa . . . saa saa.

GUNVER

Jamen hvorfor skal han altid tage imod mig paa den Maner?

ELLUM

Man kan jo komme mer eller mindre belejligt.

GUNVER

Det er saamænd ligemeget, hvordan jeg kommer. I den sidste Tid er han ikke til at omgaas.

ELLUM
(smilende)

Saa lad være.

GUNVER

Det vil jeg ogsaa!

FERRING
(mumler)

Naa, Gudskelov . . .

GUNVER

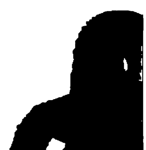
Dér kan Dehøre! (Kaster sin Pakke) Aa, hvorfor kan jeg heller ikke blive forelsket i Dem, Doktor, — jeg har virkelig gjort mig saadan en Umage!

ELLUM

Ja, min Skyld er det da saagu' ikke!

GUNVER

Jamen hvorfor kan jeg saa ikke? De, som er saa

sød imod mig og altid saa ens! Og De er da ligesaa pæn som den lange, arrige Unge derhenne . . .

ELLUM

Ja, — synes De nu ogsaa det?

GUNVER

I al Fald naar De smiler, — saa har De de morsomste Rynker dér ved Øjnene. Og saa har De saadan nogle pæne Fødder og de lækreste smaa Hænder, jeg har set . . . Se saa paa hans Labber dér . . .

ELLUM

Jamen hvad er der i Vejen med mig da?

GUNVER

(ryster paa Hovedet)

Jeg véd det ikke . . .

FERRING

(nærmer sig med Uhret i Haanden)

Hør nu Gunver . . .

GUNVER

Jo, jeg véd det alligevel. Der er det ved Dem, at jeg har den Fornemmelse, De indvendig ler ad os allesammen.

ELLUM

Le gør jeg ikke.

GUNVER

Nej, det var ogsaa galt. Men De ser ud, som om De syntes, at vi allesammen ikke var rigtig raske. Ja, baade jeg og han dér og De selv med da.

ELLUM

Jeg selv med da, — det var ikke saa tosset set. Men det kommer vel af Professionen. (Rejser sig) Naa Farvel, De minder mig om min Pligt.

GUNVER
(skotter ængstelig til FERRING)

Uha, gaar De?

ELLUM
(ser paa sit Uhr)

Ja, den er over ét, — jeg maa ovenpaa til mine Øjne. (Nikker til hende.)

FERRING

Farvel, Doktor.

ELLUM

Farvel, Digter.

(Ud i Baggrunden, fulgt af FERRING).

SYVENDE SCENE

GUNVER. FERRING

GUNVERS Udtryk bliver mørkere og ligesom kampberedt. FERRING kommer tilbage.

FERRING

Jeg har nu bedt dig hundrede Gange om at skrive før Du kom!

GUNVER

Jeg véd bare ikke hvorfor.

FERRING

For Fanden, — jeg bor her blandt ordentlige Mennesker! Vi er ikke i Lersøen længer!

GUNVER

Har du boet dér? Det har Du aldrig fortalt mig.

FERRING

Vi har begge to boet der. Der er jo ikke den Rønne i Forstæderne, hvor vi ikke har logeret os ind. Men nu er det forbi, forstaar Du. Jeg vil ikke tænke paa de Tider længer. Kan Du forstaa det?

GUNVER

Jeg forstaar dig udmærket.

FERRING

Forleden spurgte Værtinden mig her om, hvad Du vel var for en Person. Hvad skulde jeg svare?

GUNVER

Du kunde svare, hvad sandt er, at min Fáder er Klokker ved Trinitatis.

FERRING

Ja hvad saa? Det er vel ikke i hans Ærinde, Du kommer her?

GUNVER

Nej desværre, det er det ikke.

FERRING

Hvad kommer Du her for saa? For at gøre Kur til ham, Doktoren der ovenpaa maaske?

GUNVER

(gaar lidt om i Værelset. Hun pudser sin Næse)

Uh Poul, at Du gider. Paa den Maade slipper Du aldrig af med mig. Jeg har saamænd tit tænkt paa i den senere Tid at lade dig sejle din egen Sø og se mig om efter en anden En — ja, det er sandt, det ved Gud i Himlen det er! Men naar Du siger saadan noget, saa véd jeg, Du holder af mig endnu, og saa kan Du gøre ved mig, hvad Du vil.

FERRING

Du tror da vel ikke, jeg er skinsyg?

GUNVER

Jeg tror, hvad jeg véd. Og med alt det andet er jeg ganske ligeglad. Men her skal Du se, jeg har faaet en Rolle.

FERRING

Har Du faaet en Rolle?

GUNVER

Den er saamænd paa 72 Sider, den er dobbelt saa stor som nogen, jeg før har haft. Det var Direktøren, der gav mig den, — jeg aner ikke hvorfor.

FERRING

Det skulde vel ikke være for dine kønne Øjnes Skyld?

GUNVER

(griber ham om hans Hals og trykker ham ind til sig)

Jeg elsker dig, Du, — saa skidt en Knægt Du saa ogsaa er! Men det er vel bare fordi jeg aldrig har kendt andre end dig! Du kunde prygle mig engang, jeg tror, jeg tog imod det uden at kny . . .

FERRING

Tror Du?

GUNVER

(slipper ham)

Vil Du hjælpe mig med Rollen?

FERRING

Hvad er det for en?

GUNVER

Det er noget Sludder, men jeg er inde i hver Akt.

FERRING

(blader i Rolleheftet)

Du har jo ikke Talent.

GUNVER

Det véd jeg nok, men jeg vil fremad nu. Det var jo snart paa Tide.

FERRING
(lægger Rollen fra sig)

Dér sagde Du endelig noget, jeg kan lide dig for. Fremad — det vil jeg ogsaa. Jeg skal nok hjælpe dig.

GUNVER

Du er god mod mig.

FERRING

Gu' er jeg ej, — men her er noget, jeg forstaar.

GUNVER

Og hvis jeg saa slaar igennem og faar et Navn ligesom Du —?

FERRING

Ja hvad saa? Saa meget des bedre for dig.

GUNVER

Og saa ikke mer?

FERRING

Hør nu Gunver, — Du maa dog forstaa det engang. Vi har været gode Kammerater. Du har hjulpet mig over mangen en slem Tørn, da det kneb. Til Gengæld har jeg skaffet dig ind paa et Teater. Vi har klaret hinanden. Nu er vi kvit.

GUNVER

Jeg forstaar det aldrig.

FERRING

Ja saa faar Du min Salighed lade være. Men nu maa Du gaa, — jeg venter en Dame.

GUNVER

Venter Du en Dame?

FERRING

Ja. Hun kan komme hvert Minut. Hun maa nødig træffe dig her.

GUNVER
(gaar lidt om)

Ja ja . . . saa skal jeg gaa . . .

FERRING
(gaar hen til hende, klapper hende)

Det var Ret, lille Gus, — tapper skal man være . . . Saa . . . (Han visker lidt vaadt bort, der sidder under hendes ene Øje) nu er det forbi . . . Min gamle Tøs, tror Du egentlig, det morer mig at snakke saa haardt til dig? Jeg holder mere af dig end det maaske ser ud til, men jeg hader Vrøvl som Pesten. Naar vi bare lader være at ærgre hinanden, saa kan vi nok holde det gaaende en Tid endnu, skal Du se. Men Krav og Fordringer og al den Slags Kvindfolkesnak, det finder jeg mig nu engang ikke i.

GUNVER

Nej, det véd jeg nok.

FERRING

Se, saadan kan jeg lide dig. Sig saa, at jeg ikke er nogen Skidtknægt alligevel! For det er jeg ikke.

GUNVER

Saa er det jo ligemeget, hvad jeg siger.

FERRING

Sig det nu, lille Gus.

GUNVER

Nej.

FERRING
(tager om hendes Hoved og tvinger det bagover. Nærmer sin Mund mod hendes. Dæmpet)

Sig saa, at jeg ikke er nogen Skidtknægt . . . Sig saa, at jeg ikke er nogen Skidtknægt . . . Sig det nu, saa skal Du faa et Kys.

GUNVER

Nej.

Det ringer.

FERRING
(det giver et Stød igennem ham)

Der er hun! . . (Holder GUNVER fast, heftigt:) Sig det nu før hun kommer!

GUNVER
(søger at vride sit Hoved løs)

Nej . . .

FERRING
(dirrende af Spænding)

Sig det nu, — saa lukker jeg af for hende derhenne! . . Saa sig det dog!

GUNVER
(river sig løs)

Nej!

FERRING
(staar lidt. Stryger sig hen over Panden)

Det er ikke pænt af dig . . . (Ser sig om) Naa . . . hvordan skal vi nu . . . Hvad vil Du gøre? . . . Du vil vel ikke . . .?

GUNVER

Jeg vil gaa.

Det banker paa Døren i Baggrunden.
GUNVER gaar hurtigt hen til Vasketøjet, der ligger paa Stolen tilhøjre ved Døren.
FERRING gaar hen mod Baggrunden og lukker op.

OTTENDE SCENE

FERRING. GUNVER. Fru BERTHA HERREBORG fra Baggrunden

FRU HERREBORG er en smuk, ret fyldig Dame, 34 Aar, med en rolig og sikker Holdning. Hendes Ansigt er blegt, hendes Øjne og Haar mørke. Hendes Mund er udtryksfuld, fordi det Smil, der næsten

altid spiller om den, naar hun taler, giver Ordene mystisk Liv og Betydning; ogsaa naar hun tier, taler dens fine Linjer og røber, hvad der bevæger sig i hende, Men hendes Øjne har et lidt træt Udtryk, og Blikket er som oftest sløret. Det er Modsætningen mellem dette lidt tunge og triste Blik og den erotiske og sjælfulde Munds sjældne Udtryksfuldhed, der giver Ansigtet dets Præg. — Panden er skjult af Haaret.

Hun er enkelt, mørkt klædt, bærer en Hat med et let, næsten usynligt Slør.

FERRING

(staar og bukker, véd ikke om han tør give hende Haanden; er meget nervøs)

Goddag, Frue ... Tak fordi De ... Vil De ikke tage Plads ...

FRUEN

(rækker ham Haanden)

Tak ... Ja, jeg er blot ... (Stanser, da hun opdager GUNVER, slipper hans Haand). Undskyld, forstyrrer jeg?

FERRING

Nej, slet ikke! Jeg skal ...

GUNVER

(med en enfoldig Mine)

Er der saa mere, Hr. Ferring?

FERRING

(rømmer sig)

Nej ... altsaa ...

GUNVER

Ja, jeg skulde sige fra Fru Hansen, at det godt kunde vente med Betalingen til næste Gang, hvis det ikke passede Hr. Ferring idag.

FERRING

Ja, det er godt, det er godt ...

GUNVER

Tak ... Farvel ... Farvel ... (Hilser kejtet og trykker sig ud af Døren i Baggrunden).

NIENDE SCENE

FERRING. Fru HERREBORG.

FRU HERREBORG
(smilende)
Husholdningsbekymringer, ikke?

FERRING
(ler lettet)
Ja, det kan man jo kalde det, — men Fruen ser da, jeg har Kredit! . . . Maa jeg ikke byde Dem noget? En Cigaret?

FRU HERREBORG
Nej tak. Jeg skal ogsaa lige straks gaa igen. Tak. (Sætter sig paa en Stol, som FERRING skyder hen til hende). Jeg kom blot for at . . .

FERRING
Jeg blev saa glad over Deres Brev, Frue.

FRU HERREBORG
Ja, det var da ogsaa mer end De havde fortjent.

FERRING
Ja, det er baade vist og sandt. Jeg havde ganske opgivet nogensinde at faa Dem at se mere.

FRU HERREBORG
Naa, men de Herrer Poeter er jo et sælsomt og vredagtigt Folkefærd, — er det ikke saadan, der staar hos den klassiske Digter?

FERRING
Ja undskyld, Frue, — men jeg er fuldstændig blank med Hensyn til alt, hvad der er klassisk.

FRU HERREBORG
Ja, det er sandt, det er De vel. Naa, Meningen er jo ogsaa kun, at man maa tage Dem, som De er. De

indser endda, at De bar Dem . . . mindre behændigt ad sidst, — det er allerede store Sager. (Trækker sine Hansker af).

FERRING

Ja, jeg var saa forvirret over den Elskværdighed, De viste mig, saa betaget over at . . .

FRU HERREBORG
(afbryder ham)

Ja ja, det forstaar jeg jo nok, og saa taler vi ikke mere om det.

FERRING

Tak Frue. Og Tak fordi De kom.

FRU HERREBORG
(ser sig om i Stuen)

Naa, saadan ser altsaa et Digterpaulun ud.

FERRING
(smilende)

Indstalleret i et Førsteklasses Pensionat, ja . . . Men jeg har jo forsøgt at indrette det lidt efter min personlige Smag.

FRU HERREBORG

Det ser jeg. Det er meget personligt.

FERRING

Saa vidt det lod sig gøre.

FRU HERREBORG

Det er ikke som i gamle Dage, hvor Digterne sad mellem nøgne Vægge og fantaserede sig Alverdens Herligheder til. Her kan man jo knap nok skimte Væggen.

FERRING
(lidt usikker)

Naa, — saa galt er det da heller ikke.

FRU HERREBORG
Men binder det ikke Fantasien, alt det dér?

FERRING
Det har jeg ikke mærket.

FRU HERREBORG
(smilende)
De kan jo næsten konkurrere med min Mand som Kunstmæcen, Hr. Ferring!

FERRING
Ja, jeg har ikke den Ære at kende Deres Gemals Saloner.

FRU HERREBORG
Den Ære kan De maaske opnaa.

FERRING
Ja, Fruen var saa elskværdig at antyde sidst . . . (Sætter sig).

FRU HERREBORG
(læner sig tilbage i Stolen)
Ja, jeg har jo mine Hensigter med Dem, véd De. Jeg har ogsaa mine Hensigter med dette lille Besøg.

FERRING
Jeg lytter.

FRU HERREBORG
(lidt efter)
Har De læst Dr. Holmers Anmeldelse af Deres Bog iaftes?

FERRING
(springer op)
Nej hør nu, Frue, — dette her er altsaa en Kondolencevisit?

FRU HERREBORG
(ser lidt paa ham)
Det maa De gærne kalde det.

FERRING

Det er den anden idag! Før kom en Mand herop, — han havde endogsaa Artiklen med i Baglommen! Før han kom, havde jeg ikke læst den, og nu har jeg glemt den!

FRU HERREBORG

Jeg har ingen Andel i den, — hvis det er det, De mener.

FERRING

Nej, det kunde da aldrig falde mig ind!

FRU HERREBORG

Hvorfor er De da saa vred?

FERRING

Jeg er ikke vred, Frue, — selvfølgelig! . . Men det forbløffer mig unægtelig, at man kan tillægge den Smule Artikel blot den allermindste Betydning. Holmer er der da ingen, der tager alvorligt mere.

FRU HERREBORG

De tager ganske fejl. Dr. Holmer har stadigvæk en meget betydelig kritisk Autoritet indenfor Bourgeoisiet.

FERRING
(trækker paa Skuldrene)

Bourgeoisiet ja . . .

FRU HERREBORG

— som ogsaa jeg har den Ære at tilhøre.

FERRING
(spag)

Ja . . . men undskyld, Frue . . . jeg synes, selv De sagde forleden om Holmer, at han . . .

FRU HERREBORG

Ja, jeg er ikke enig med Dr. Holmer i alt hvad han

skriver, det skal jeg villig indrømme. Tiden er jo paa adskillige Punkter løbet fra ham. Men det rokker ikke ved hans Autoritet indenfor de Krese, der nu engang skaber Forfatterne deres Berømmelse — og Bøgerne deres Afsætning.

FERRING

Endnu ja.

FRU HERREBORG

Ja endnu. Mens de lever og kan have Glæde af det. Spil dog ikke saa naiv paa én Gang. Sidst vi talte sammen interesserede De mig netop, fordi De lod til at være saa behagelig fri for alle disse halvromantiske Digterfornemmelser, som man ellers træffer allevegne. Vi var jo enige om, at om hundrede Aar er selv Genierne kun tomme Navne, og derfor gjaldt det fremfor alt at faa Resultaterne af sin Virksomhed at se. Har De da glemt alt det, vi snakkede om?

FERRING

Paa ingen Maade, Frue.

FRU HERREBORG

Ja, — hvad er der saa i Vejen? Er der noget mellem Holmer og Dem? Noget personligt?

FERRING
(lidt efter, ser op paa hende)

Ja — De.

FRU HERREBORG

Men Gud, Hr. Ferring!

FERRING

Husk paa sidst.

FRU HERREBORG

Den Aften paa Skydebanen, — ja hvad saa egentlig?.. Jeg er Kvinde, — det véd Dr. Holmer meget vel. Jeg er nysgerrig, — det forstaar han altsaa ogsaa. At jeg

sommetider kan have Lyst til at iagttage en Forfatter bag hans Bøger, — det finder han sikkert ikke noget besynderligt i.

FERRING

Mon ikke?

FRU HERREBORG

Og hvis han gør det, maa han virkelig se at komme sig af sin Forundring igen. De interesserer mig. Jeg har læst Deres Biografi et eller andet Sted, — jeg han ikke huske hvor.

FERRING

Den var næppe paa mange Ord.

FRU HERREBORG

Nej, det var blot nogle Linier til Deres Portræt. Men de Par Oplysninger, de gav, de morede mig, fordi jeg synes, de svarede saa mærkelig godt til Udtrykket i Deres Ansigt. De er Søn af en Baadebygger — ikke sandt? I Horsens eller Vejle eller saadan noget?

FERRING

I Vejle, ja. Men Fader tjente Penge. Han døde som Skibskonstruktør ved et Værft i Esbjerg.

FRU HERREBORG

(smilende)

De skal ikke være bange: det stod der ogsaa!

FERRING

Nu gør De Nar ad mig.

FRU HERREBORG

Vist gør jeg ikke nej, — jeg kan saa godt forstaa, De er glad over, at Deres Fader slog sig op. Det er jo det samme, som De selv vil.

FERRING

Er det da ikke rigtigt?

FRU HERREBORG

Det har vi jo talt om, ikke sandt?

FERRING

Jamen jeg kan jo ikke vide, om De mener det samme idag, som De mente forleden.

FRU HERREBORG

(lidt kølig)

De er ikke Psycholog, Hr. Ferring. Det mærker man forresten ogsaa af Deres Bøger.

FERRING

Det er jeg heller ikke. Jeg mangler Fantasi, jeg kan kun skildre, hvad jeg kender. Og hvordan skulde jeg vel kende Dem?

FRU HERREBORG

Saa lad mig hvile, og tal om Dem selv.

FERRING

(ser ned, ryster paa Hovedet. Dæmpet)

Mig selv . . .

FRU HERREBORG

Dem selv kender De maaske heller ikke?

FERRING

Jeg kender mig selv ud og ind.

FRU HERREBORG

Naa, saa lad høre da . . . Sig nu for Guds Skyld ikke, at Emnet mangler Interesse eller saadan noget.

FERRING

Jeg er simpelthen det interessanteste Menneske her i Landet.

FRU HERREBORG

Mener De ogsaa det?

FERRING
(ser op paa hende)

Hvis jeg ikke mente det, vilde jeg ikke leve.

FRU HERREBORG

Det var godt, — det kan jeg lide! Men fortæl nu . . .

FERRING
(Sidder lidt og ser ned. Sagte og afbrudt)

Jeg har haarde Hænder og Ild under Fødderne . . . Jeg er forfængelig og hovmodig, — egentlig dum . . . men jeg er hverken gerrig eller misundelig . . . Jeg holder mere af, at man roser mine Slips end mine Bøger . . . Jeg er trofast, — hvor jeg engang har sat mig, bider jeg mig fast som en Igle.

FRU HERREBORG

Er De god?

FERRING

Jeg er uden Venner.

FRU HERREBORG

Det var ikke det, jeg spurgte om. Har De Hjærte?

FERRING

Jeg elsker alt det, der lugter fint og mærkeligt. Jeg er Bonde, maa De huske. Jeg har stærke Sanser.

FRU HERREBORG
(hurtigt)

Saa, hold nu op.

FERRING

Var det galt, at jeg sagde det?

FRU HERREBORG

Nej, men . . . De skal ikke fortælle mere.

FERRING
(stryger sig hen over Panden)

Nej . . . man skal aldrig fortælle . . . (Bøjer sig lidt henimod hende). Lær mig selv at kende, Fru Herreborg.

FRU HERREBORG
(ser et Øjeblik paa ham med sit slørede Blik)

Tror De ikke, jeg kommer til at fortryde det?

FERRING

Ikke, mens vi kender hinanden.

FRU HERREBORG

Men bagefter altsaa?

FERRING

Existerer der noget bagefter?

FRU HERREBORG
(rejser sig pludselig)

Uf, som jeg sidder og snakker . . . (Trækker Sløret ned med en hastig Bevægelse. Jeg maa afsted . . . (Vender sig om og ser et Øjeblik paa ham). Naa ja, — De er i al Fald lige saa ejendommelig som Deres Bøger.

FERRING
(rejser sig)

Det er jeg.

FRU HERREBORG
(gaar hen og tager sine Hansker. I en forandret Tone)

Og det antager jeg ogsaa, Dr. Holmer vil indrømme, naar han lærer Dem personlig at kende.

FERRING

Skal jeg . . . skal jeg lære Holmer at kende?

FRU HERREBORG
(smilende)

Det er jo derfor, jeg er her, kære Herre. Imorgen vil De faa en Invitation til Middag hos os, — jeg an-

tager, det bliver allerede paa Fredag den 19de. De kan vel nok den Aften?

FERRING
(ser ned, mørk, fjendtlig; — mumler)

Jeg véd ikke . . .

FRU HERREBORG

Ja, for jeg skal sige Dem: Vi maa skam skynde os, hvis vi skal have nogen Fornøjelse af vort Bekendtskab . . .

FERRING
(oplivet, bukker)

Ja tak, jeg kan godt paa Fredag . . .

FRU HERREBORG

Det var udmærket, — for om allerhøjst fjorten Dage rejser min Mand og jeg til Nizza. Det er allerede blevet temmelig sent iaar. Og naar vi saa kommer hjem igen i Begyndelsen af Maj, saa skal man jo til at tænke paa at tage paa Landet. Saa De ser, vi maa benytte Tiden, mens vi har den.

FERRING

Saa er Meningen altsaa, at jeg skal træffe Holmer hos Dem paa Fredag?

FRU HERREBORG

Ham træffer De ja, og en eller to af Husets meget gode Venner foruden. Det hele bliver ganske intimt.

FERRING

Og jeg kommer?

FRU HERREBORG

Selvfølgelig kommer De. Der er ingen Mening i, at to Mænd, som begge to interesserer mig, skal rive hinanden i Stykker uden den fjærneste Grund. Og foreløbig er han den stærkeste.

FERRING

Han gør mig saa vist ingen Skade, — hvor megen Skade han ellers gør. (Vender sig fra hende).

FRU HERREBORG

Vær nu lidt praktisk, Herregud. Husk paa Stykket, De skriver paa, — ja, jeg læste forleden en Notits om, at De skrev paa et Stykke, ikke sandt?

FERRING

Jeg har en Idé . . . en flygtig Idé.

FRU HERREBORG

Men Meningen er da vel, at det skal skrives færdigt og trykkes og spilles, ikke?

FERRING

Det antager jeg.

FRU HERREBORG

Naa ja, — De kan da umulig have nogen Fornøjelse af, at han slaar det ihjel, ligesom han gjorde ved det forrige. (Hun gaar hen imod ham).

FERRING

Ærlig talt, Frue, — Planen huer mig ikke.

FRU HERREBORG

Men mig huer den, — og derfor kommer De. (Hun løfter smilende Haanden op mod hans Mund).

FERRING

(kysser hendes Haand)

Derfor kommer jeg.

FRU HERREBORG

(smiler)

Jeg skal nok faa Skik paa Dem efterhaanden, kan De tro.

FERRING
(smiler)
Det lader til det.

FRU HERREBORG
Hvis De saa arter Dem rigtig vel, saa kan De maaske naa den Ære at blive optaget i min lille Hofstat, — det er noget meget fint, vil jeg sige Dem.

FERRING
Hvad er det da for noget?

FRU HERREBORG
Det er nogle Venner, jeg har, — mine Platoniker kalder jeg dem. Vi danner et Slags Symposion, — tror De, at De ogsaa har Sans for det?

FERRING
Jeg har Sanser, Frue, — men jeg mangler, som sagt, den klassiske.

FRU HERREBORG
(leende)
Det er rigtigt — det gør De jo ogsaa. Naa ja, — vi faar jo haabe det bedste. Paa Gensyn altsaa.

FERRING
Paa Gensyn, Frue. Og Tak for Besøget.

FRU HERREBORG
(ved Døren)
Og husk at svare paa min Invitation imorgen. Der er jo, som De véd, sommetider nogen Risiko forbunden med de mundtlige Aftaler.

FERRING
(smilende, idet han lukker hende ud ad Døren i Baggrunden)
Jeg forstaar, — og jeg skal svare i den højtideligste Stil.

FRU HERREBORG
(smilende)

Klassisk?

FERRING
(ler)

Klassisk!

Han lukker hende ud af Entrédøren og kommer tilbage.

TIENDE SCENE

FERRING. Strax efter PIGEN.

FERRING gaar lidt om i Stuen, stærkt optaget af sine Tanker. Pludselig standser han, slaar Hænderne sammen og ryster paa Hovedet, mens han smiler.

FERRING
(halvhøjt).

Og jeg, som troede, jeg skulde skrive et Stykke uden Kærlighed i! . . . (Han ryster igen paa Hovedet og smiler, idet han gaar hen til Vinduet og ser ud. Pludselig giver det et Ryk i ham).

FERRING

Hvad Pokker — er det ikke Holmer dér ovre? . . . Jo, saa min Salighed . . . han udspionerer hende altsaa . . Saa, nu gaar han tilbage i Porten, — han har set hende! . . . Og nu efter hende! . . .

(Han gaar fra Vinduet, mumler:) Ser man det, ser man det . .

(Han gaar lidt om i stærk Bevægelse. Pludselig staar han stille, løfter Hænderne og knuger dem sammen over sit Hoved. Udbryder højt, som i en Slags Jubel) Stykket, — det bliver jo til Kærlighed altsammen!

Det banker.

FERRING
(stirrer mod Døren)

Hvad er det? . . . (Lidt efter). Kom ind!

PIGEN
(kommer ind)

Jeg skulde spørge fra Fru Møller, om Hr. Ferring slet ikke vilde ha' Frokost idag?

FERRING

Hvad siger De?

PIGEN

Om Hr. Ferring ikke vil ha' Frokost?

FERRING

Frokost? . . . Jo vist saa, vist saa, lille Frederikke, — vist vil jeg ha' Frokost! Hvad byder Fruen paa idag?

PIGEN

Det er nok Bøf med Spejlæg.

FERRING

Storartet! Kom med den, lille Frederikke, — jeg er sulten som en Ulv!

PIGEN
(vil gaa)

FERRING

Men hør, Frederikke, — naar jeg saa har spist, saa maa De ikke lukke nogen levende Sjæl ind til mig! Jeg er ikke hjemme for et Menneske hele Dagen! Kan De forstaa det?

PIGEN

Javel Hr. Ferring. (Gaar ud i Baggrunden).

FERRING
(idet han vender sig ind mod Stuen, gnidende sig i Hænderne)

For nu skal der arbejdes!

Tæppet.

ANDEN AKT

Hos HERREBORGS.

En elegant Salon, dekoreret og monteret i udsøgt Empire.

I Forgrunden tilvenstre en Fløjdør i en Fordybning ind til Spisesalonen. Ligeoverfor paa højre Side en tilsvarende Fløjdør ud til Entréen.

Ude paa Gulvet: tilvenstre i Forgrunden en lav Kanapé. Tilhøjre i Forgrunden et ovalt Bord med Lænestole omkring. I Baggrundens Hjørner: Divaner med mindre Borde foran.

Midt paa Baggrundsvæggen en meget bred Aabning, indrammet med Søjler; den fører ind til den tilstødende Vinterhave. Ved Aabningens højre Side en Marmorvase; ved dens venstre Side en Statue i Bronze — halv naturlig Størrelse, forestillende *Proletaren*, en fattigklædt Mandsskikkelse med trodsig, udfordrende Holdning.

I Vinterhaven, hvis bagerste Væg er et bredt Glasvindue med farvede Ruder, ses Billedhuggerarbejder — større og mindre — imellem tropiske Planter. Midt paa Gulvet hæver en nøgen, kvindelig Figur — en *Nemesis* — sig mellem brede Palmer.

Saavel Salon'en som Vinterhaven er elektrisk oplyste ved Kroner og Lampetter i forskellig Form, med matte, hvide Glas.

Det er henad Aften, fem Dage efter første Akt.

FØRSTE SCENE

STUEPIGEN. JOMFRUEN. TJENEREN.

Stuepigen, et ungt Pigebarn, kommer ind fra Vinterhaven, bærende en stor Pakke med smaa Kopper og Likørglas; hun sætter Bakken fra sig paa Bordet tilhøjre.

Et Øjeblik efter kommer den noget ældre Jomfru ind, ligeledes fra Vinterhaven, bærende en lille Sølvbakke med Sukkerskaal og Flødekande.

I det samme gaar en af Fløjdørene tilvenstre op, — man ser Lys fra Stuen ved Siden af og hører en Mumlen af dæmpet Samtale — og Tjeneren kommer ind og lukker Døren efter sig. Han er en ældre Kavaller, med skarptskaarne Træk, i diskret Liberi.

TJENEREN

Bordet hæves om fem Minutter. Er alting paa sin Plads?

JOMFRUEN

Om fem Minutter, Petersen.

STUEPIGEN

Morer de dem godt derinde, Petersen?

TJENEREN

Hvad for noget?

STUEPIGEN

Jeg synes, det lyder, som om de holdt et farligt Leben.

TJENEREN

Et hvad for et?

JOMFRUEN

Det skal De ikke bryde Dem om, Petersen. Hun er saadan lidt udenfor det hele.

Det ringer tilhøjre i Entreen.

STUEPIGEN

Gud, det ringer. (Ud tilhøjre).

TJENEREN

Hun er grim i sin Mund, er hun.

JOMFRUEN

Ja hun er. Jeg har ogsaa mer end én Gang antydet overfor Fruen, at hun ikke var paa sin rette Plads her i Huset. Men den naadige Frue vil jo ikke høre mig.

TJENEREN

Nej . . .

JOMFRUEN

Den naadige Frue har jo i det hele . . . hvad jeg vilde kalde: brudt med Husets Traditioner, Petersen.

TJENEREN

Ja . . .

JOMFRUEN

I mangt og meget, Petersen.

TJENEREN

I mangt og meget, ja.

JOMFRUEN

Men det kommer jo ikke os ved, Petersen.

TJENEREN

Nej, — hvad kommer det os ved? (Ser paa sit Uhr). Vil De sige til i Køkkenet, Jomfru.

JOMFRUEN

Ja. (Hun gaar ud i Baggrunden).

STUEPIGEN

(kommer hurtig ind fra højre).

Petersen, der staar en Mand derude! Han har sat Foden imellem, men jeg fik da Kæden for! Han vil ikke gaa igen!

TJENEREN

Er det en Tigger?

STUEPIGEN

Det véd jeg ikke, det er det vel! Han siger, han vil tale med Herren!

TJENEREN

Nu skal jeg . . . (Ud tilhøjre).

JOMFRUEN

(kommer tilbage fra Baggrunden)

STUEPIGEN

Tænk Dem, der staar en Fyr derude, som ikke vil gaa! Jeg blev saa bange, saa jeg rent ryster af det!

JOMFRUEN

Vil han ikke gaa? Sagde han ikke sit Navn?

STUEPIGEN

Jo, Højrum eller Højrup eller saadan noget.

JOMFRUEN

Høyerup er det vel. Det er ikke en Fyr, De, — det er en Kunstner.

STUEPIGEN

Jeg er ligeglad hvad han er, men han . . .

JOMFRUEN

Han har været her før. Det er ham, der har lavet Manden dér, De ser. (Piger paa *Proletaren*).

STUEPIGEN

Ham dér? Ja saadan saa' han omtrent selv ud i Tøjet.

Tjeneren ind fra højre.

TJENEREN

(til Stuepigen)

De har baaret Dem dumt ad, har De.

STUEPIGEN

Har jeg? Jamen Gud, jeg . . .

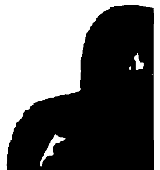
TJENEREN

(idet han gaar over mod venstre)

De har fornærmet en Protegé af Herren.

STUEPIGEN

En hvad for en?

JOMFRUEN

Var han grov, Petersen?

TJENEREN

Nej, han var saamænd ikke. Han kaldte mig bare for en Lakaj. (Ind ad Døren tilvenstre).

STUEPIGEN

Hvad er en Protegé for en?

JOMFRUEN

Det er En, som Herren beskytter og opmuntrer.

STUEPIGEN

Det var ogsaa En at opmuntre! . . . Saa er Fruen da heldigere med sine . . . Protegéer!

JOMFRUEN

Hvad skal det sige?

STUEPIGEN

Jo ham, den lange Forfatter eller hvad han er, — ham som Fruen tog tilbords. Det er da et rigtigt Stykke Mandfolk for en Gangs Skyld.

JOMFRUEN

Vil De nu se, De . . .

STUEPIGEN

Jeg forstaar saa godt Fruen og de Øjne, hun laante ham . . .

JOMFRUEN

De er en impertinent Person, og nu skal De gaa Deres Vej!

STUEPIGEN

Jamen jeg holder jo netop saa meget af Fruen, og jeg forstaar saa godt, at . . .

JOMFRUEN

Vil De se, De kan komme ud i Køkkenet med Dem!

Tjeneren kommer ud fra Spisesalen tilvenstre, gaar over Gulvet og aabner Døren til Entreen.

TJENEREN
(udsøgt høflig)

Vær saa artig, Hr. Billedhugger Høyerup, — vil De maaske være saa elskværdig at komme indenfor. Herren kommer om et Øjeblik.

STUEPIGEN er flygtet ud i Baggrunden. HØYERUP kommer ind. TJENEREN gaar ud i Baggrunden. JOMFRUEN bliver staaende ved Kaffeservicet.

ANDEN SCENE

JOMFRUEN. HØYERUP.

HØYERUP har sat sig. Han ser endnu mere lurvet ud end i første Akt, og hans Udtryk er dystert. Han bærer en Genstand, der er indsvøbt i Avispapir.

HØYERUP

Hør engang, — kommer Forfatteren Ferring her i Huset?

JOMFRUEN
(venlig)

Ja, Hr. Ferring er her idag for første Gang.

HØYERUP
(halvt for sig)

Ja, jeg syntes jo nok, jeg skulde kende hans Frakke derude . . . Stakkels Fæ . . .

(Sidder lidt og ser omkring sig med nedadtrukne Mundvige. Faar Øje paa sin Proletar — mumler:) Hva' — staar han dér nu? (Rejser sig og gaar hen foran den).

HØYERUP

Ja, dér staar han . . . min Broder . . . (Ser lidt paa den, nikker). Ja, han er et Menneske . . . (ryster paa Hovedet). Herregud — hvor jeg troede den Gang . . .

JOMFRUEN
(nærmer sig venlig, med Hovedet paa Siden).

HØYERUP
Hør engang, — De dér . . .

JOMFRUEN
Hvad skal jeg, Hr. Høyerup? (gaar hen til ham).

HØYERUP
De er jo Lakaj her, ikke sandt?

JOMFRUEN
Jeg er ikke Lakaj, Hr. Høyerup, jeg er Jomfru i Huset.

HØYERUP
Jomfru mig her og Jomfru mig dér, — Lakaj er De født til. (Tager hende i Armen). Har De nogensinde set rigtig paa den Fyr dér?

JOMFRUEN
Det har jeg da rigtignok. Og jeg synes, den pynter saa pænt, hvor den staar . . .

HØYERUP
Han er ogsaa født til Lakaj, han dér . . . ligesom De . . . og jeg selv . . . (Ryster hende). Men han vilde ikke være det!

JOMFRUEN
(gør sig lempelig fri. I en overbærende Tone)
Enhver bliver vist det, han er født til, Hr. Høyerup.

Fløjdøren tilvenstre gaar op og HERREBORG kommer ind. JOMFRUEN gaar ud i Baggrunden. HØYERUP frem.

TREDIE SCENE

HØYERUP. HERREBORG.

HERREBORG er en slank og stilfuld Skikkelse, glatraget, med skarpe, klare Træk. 47 Aar. Hans tynde, blonde Haar er skilt ogsaa i

Nakken; hans Øjne er lidt rødkantede og missende; om hans Mund hviler stadig et ironisk Drag.

Han er i Kjole med sort Slips, med hvid Vest. Han synes oprømt, har to smaa, røde Pletter under Øjnene.

HERREBORG

Godaften, Hr. Høyerup, Godaften ... Naa, De staar dér og beundrer Deres Værk ... Ja, mener De ikke, at jeg har fundet en ganske præsentabel Plads til det?.. Jeg synes virkelig, det tager sig ud til sin Fordel dér.. alene Kontrasten til det øvrige er jo af en kuriøs Virkning ... (Vender sig pludselig mod HØYERUP). Naa, — men hvad skylder jeg Æren denne Gang?

HØYERUP
(rømmer sig)

HERREBORG

Ja, det er mig selvfølgelig altid kært at se Dem ...

HØYERUP

Det samme kan jeg desværre ikke sige.

HERREBORG
(smilende)

Nu ... nej — naturligvis ... jeg kender Dem jo. Men altsaa, — De har søgt mig ...?

HØYERUP

Nødtvungent, Højstærede, — jeg gør alt nødtvungent nu. Hvis jeg ikke gjorde det nødtvungent, gjorde jeg overhovedet ingenting.

HERREBORG

Jeg vilde selvfølgelig gærne optage disse Spørgsmaal til Drøftelse med Dem, Hr. Høyerup, — men oprigtig talt: Tiden er lidt ubelejlig valgt. Mine Gæster venter mig. Altsaa, — hvormed kan jeg tjene Dem?

HØYERUP
(famler ved Pakken, han bærer)

Har De Lyst til at se, hvordan det er gaaet mig efterhaanden? Hvad jeg er endt i? (Han har faaet Avispapiret af, — nogle fugtige Klude ses).

HERREBORG

Er Enden dér?

HØYERUP

Netop. (Bagved Kludene viser sig en lille Lerskitse: en forvreden næsten formløs Kvindefigur med et stort Hoved og fordrejede Træk. Han rækker den frem mod HERREBORG).

HERREBORG
(tager den. Betragter den)

Undskyld, — men jeg kan ikke engang finde Begyndelsen. Hvad er det?

HØYERUP

Det store Intet.

HERREBORG

Det store Intet? . . . (Drejer Skitsen om og betragter den fra alle Sider). Ja saa . . . Hm . . . Hvis det stod til mig, vilde jeg tillade mig at kalde det: Det lille Ingenting.

HØYERUP

Kender De ikke Fornemmelsen?

HERREBORG

Hvilken, ærede Herre?

HØYERUP

At stirre ind i to vidtaabne Øjne og et hængende Gab. Det er den Fornemmelse, som dér har faaet plastisk Form.

HERREBORG

Ja, — naar De siger det.

HØYERUP

Det bliver jeg jo nødt til.

HERREBORG

Vil De da ogsaa sige mig: Hvilket Ærinde har den Fornemmelse hos mig?

HØYERUP
(ser ned).

Jeg trænger til Penge.

HERREBORG

Aha, — jeg begynder pludselig at forstaa den. (Tager ned i sin Vestelomme).

HØYERUP
(der under det foregaaende er bleven mere og mere blussende rød, udbryder nu:)

De skulde spare Deres Vittigheder til Deres Lakajer! Jeg paaskønner dem ikke!

HERREBORG
(giver ham Skitsen tilbage).

Heller ikke jeg paaskønner Deres. Godaften, Hr. Høyerup.

HØYERUP
(mumler forbitret, idet han slaar Kludene om Skitsen)

Og saa kalder han den for en Vittighed . . . Min inderste Tanke . . . det eneste, jeg har tilbage nu . . . (raaber) kalder De det for en Vittighed!

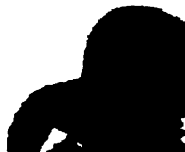
HERREBORG

Farvel, Hr. Høyerup. Denne Samtale har allerede varet for længe.

HØYERUP
(sætten Hatten paa og skynder sig mod Døren tilhøjre)

Den næste skal blive kortere! (Ud).

HERREBORG ser efter ham. TJENEREN kommer hurtigt fra Baggrunden, hidkaldt af Raabet.

HERREBORG

Vil De lukke Hr. Høyerup ud.

TJENEREN

Vel. (Gaar mod Døren tilhøjre).

HERREBORG

Og samtidig huske, Petersen, at han ikke bliver lukket ind tiere.

TJENEREN

Det skal jeg.

HERREBORG

Nu rejser vi os. (Mod Døren tilvenstre).

TJENEREN

Vel. (Ud tilhøjre).

HERREBORG gaar ind tilvenstre. Scenen staar et Øjeblik tom. Saa kommer JOMFRUEN ind fra Baggrunden. TJENEREN kommer tilbage fra højre, gaar over Gulvet og stiller sig op ved Døren tilvenstre.

Et Øjeblik efter høres Skraben med Stole inde fra Spisestuen. TJENEREN slaar Fløjdørene op.

FJERDE SCENE

FRU HERREBORG med FERRING. FRK. HERREBORG med Professor SØRENSEN. Dr. phil. HOLMER. ELLUM. HERREBORG.

FRU HERREBORG er klædt i en vissengrøn Silkekjole af en næsten paafaldende Elegance og lidt for nedringet til det lille Selskab; men hun er meget smuk.

FERRING er i Kjole og hvidt og i en pragtfuld Silkevest. Hans Skjortebryst er lidt for overbroderet, hans Flipper lidt for høje, og det hele sidder som sædvanlig ikke rigtig godt paa ham.

FRK. HERREBORG er en smuk, statelig Dame med samme skarptskaarne Raceansigt som Broderens; men hun er alvorligere, roligere, sundere i Udtrykket. 42 Aar. Hun er i en enkel, højhalset, lysebrun Atlaskeskjole.

Professor SØRENSEN, en c. 60aarig Billedhugger med graasprængt Haar og Skæg og et godhjærtet, lidt forvildet Udtryk, er, ligesom HOLMER og ELLUM, i Kjole og hvidt Slips.

Dr. HOLMER er en høj, ret svær og tung Mand med et stort Hoved

og en lidt ludende Holdning. Han har et tætklippet, mørkebrunt Fuldskæg, tætklippet Haar, store Bryn og mørke, lidt fremstaaende Øjne. Hans Udtryk er oftest alvorligt, kan være gnavent, men hans Smil er smukt. 49 Aar.

Han og SØRENSEN bærer Ordensbaand.

Herrerne hilser paa Værtinden og FRK. HERREBORG. HERREBORG har taget HOLMER ved Armen og ført ham ind mod Baggrunden i en dæmpet Samtale. — De to Damer gaar hen tilhøjre til Bordet, hvor Kaffen staar og JOMFRUEN venter dem. FERRING og ELLUM bliver staaende i Nærheden af den lille Kanapé tilvenstre. Professor SØRENSEN kommer hen til dem.

SØRENSEN

Jeg maa da rigtig hilse paa Dem, Hr. Ferring! Inde ved Bordet prøvede jeg mer end én Gang paa at klinke med Dem — men De var altfor optaget.

ELLUM

Det var da kun naturligt, Professor.

SØRENSEN

Ja, det véd Vorherre det var! (Ser sig om, dæmper Stemmen). Og endda begriber jeg ikke, at De ikke var det mer endnu! De sad jo dér og rynkede Panden, unge Mand, og saa bister ud, — og saa sidder De ved Siden af den dejligste Dame, man kan se for sine Øjne! Hvis jeg ikke var saa gammel, saa vilde jeg knæle og tilbede.. knæle og tilbede, ja — som for en Gudinde!

ELLUM

Ja, — den Tid er forbi.

SØRENSEN

Det er den vel, ja, — men kan nogen sige mig hvorfor? Det Skønne bliver jo ved at være! I min Tid, da knælede vi ... vi Kunstnere og Digtere ... og vi sang af fuldt Hjærte om alt det Skønne, vi mødte paa vores Vej! ... Men jeg forstaar det ikke længer ... nutildags er de unge Folk saa indviklede, — det hele bliver saa vanskeligt. (Han ryster paa Hovedet).

Lille Pause. JOMFRUEN kommer hen til dem, bærende en Bakke med Kaffe. Samtidig nærmer HERREBORG sig fra Baggrunden, medens HOLMER gaar hen til højre til Damerne.

FERRING og ELLUM tager Kaffe. SØRENSEN undslaar sig, og gaar tilbage mod Vinterhaven, hvor han bliver staaende i Beskuelse af sin *Nemesis.*

HERREBORG

Det gør mig ondt, at jeg ikke kan byde Dem en Cigar, Hr. Ferring, men De maa vente til vi kommer op til mig. Min Kone har én Gang for alle frabedt sig Tobaksrøg herinde, — og hun er paa det Punkt ubønhørlig.

FERRING

Det gør heller ikke noget, jeg kan godt undvære den.

HERREBORG

De andre Herrer kender jo Husets Skik.

ELLUM

Det gør vi desværre.

FRU HERREBORG kommer over til dem. HOLMER ser et Sekund efter hende, slutter sig derefter til FRK. HERREBORG.

FRU HERREBORG
(smilende)

Gud, stakkels lille Doktor, — vil De saa forskrækkelig gærne have lidt Tobak? (Hun byder ham af en lille Æske Cigaretter).

ELLUM

Bevares, kære Frue, — hvad er det for nogle revolutionære Tilbøjeligheder, De pludselig viser? Tak.

HERREBORG

Ja, unægtelig, nu er Miraklernes Tid inde.

FRU HERREBORG

Hr. Ferring?

FERRING

Tak som byder. (Tager).

FRU HERREBORG

Ja, Du vil jo ikke have, Frantz?

HERREBORG

Nej tak. (Drejer sig pludselig om paa Hælen og gaar over mod højre).

FRU HERREBORG

(vil tænde sig en Cigaret)

Kan det gaa an, Doktor?

ELLUM

Ja, jeg har jo egentlig forbudt Dem det... (betragter hendes Øjne et Par Sekunder) Jo værsaagod. (Smiler). De har ordentlig faaet Øjnene op iaften.

FRU HERREBORG

(tænder. Underfundigt smilende)

Det er der nok ogsaa andre, der har, lader det til... Men vil De ikke tage Plads, mine Herrer.

(Hun og FERRING sætter sig paa Kanapéen. ELLUM staar bagved den).

SØRENSEN

(fra Baggrunden)

Hør engang, — Herreborg!

HERREBORG

Vel, Professor. (Nærmer sig ham).

SØRENSEN

Inde ved Bordet, dér snakkede De en hel Del om, at Plastik var Afklaring og saadan noget, og saa anførte De min *Nemesis* dér som Bevis.

HERREBORG

Nu?

SØRENSEN

Ja, jeg gav Dem Ret, for jeg er et gammelt Fæ, der altid lader sig besnære af den, der taler sidst. Men nu

har jeg staaet og set paa hende en Stund, — hun er saagu' ikke Spor af afklaret!

HERREBORG

Ja saa?

SØRENSEN

Skal jeg sige Dem hvad hun er, — for nu kan jeg huske det? Fra Top og til Taa er hun en Kærligheds-erklæring til Frederikke Petersen!

HOLMER

(der har nærmet sig med FRK. HERREBORG. Smilende)

Hvem er Frederikke Petersen, Professor?

SØRENSEN

Det var min Model i de Dage, — jeg var sterbens forliebt i Pigebarnet!

FRK. HERREBORG

(smilende)

Og saa blev hun altsaa Deres Nemesis?

SØRENSEN

Det gjorde hun, bedste Frøken, — og dér staar hun, ganske som Vorherre havde skabt hende i de Tider!... Herregud, naar jeg tænker tilbage... naar jeg husker... Min kære Herreborg, — vil De engang nøje betragte hendes venstre Bryst...

HERREBORG og HOLMER ser hurtigt hen paa FRK. HERREBORG, der halvt forskrækket, halvt smilende løfter Haanden og trækker sig tilbage til Forgrunden til højre. HERREBORG hysser paa SØRENSEN.

SØRENSEN

(dæmper Stemmen. Derpaa højere)

... For jeg elskede det Sted! Dér havde mit stakkels trætte Hoved saa tit fundet Hvile! (Efter en uhørlig Bemærkning af HERREBORG, — højt). Nej nej nej, man skal kende hende!

HOLMER
(dæmpet, men dog hørligt)
Deres Nemesis var dog sagtens bleven mere harmonisk i Form og Linjer, hvis De ikke havde kendt hende.

SØRENSEN
Tværtimod, siger jeg! Man skal kende hende! Vil De nu blot se her . . . (HERREBORG tysser paa ham og drager ham længere ind i Vinterhaven; herfra høres under det nærmest følgende deres dæmpede Samtale: SØRENSENS ivrige Hvisken, HOLMERS dybe Mumlen, et enkelt kort Latterudbrud fra HERREBORG).

FRU HERREBORG
(der har siddet tavst, og med et lille dulgt Smil lyttet efter det sidste, rejser sig pludselig. Smilende og let, idet hun gaar bort fra Kanapéen:)
Dér hører De en gammel Kunstners Erfaringer, Hr. Ferring: Man skal kende sin Nemesis. (Gaar over til højre, hen til FRK. HERREBORG og taler dæmpet med hende).

ELLUM
(til FERRING)
Naa, hvad siger De til den Ting? . . . De siger overhovedet ikke meget.

FERRING
Gør jeg ikke?

ELLUM
Ved Bordet aabnede De jo næsten ikke Munden. Og De rørte ikke Deres Vin.

FERRING
Rørte jeg ikke Vinen, — er De sikker paa det?

ELLUM
Kun en enkelt Gang, — da Herreborg drak med Dem.

FERRING
Det var besynderligt. Selv havde jeg paa Fornemmelsen, som om jeg havde drukket for meget, — til-

sidst blev jeg helt svimmel . . . Skulde det virkelig være Fruens Parfume altsammen?

ELLUM

Ja, — Madame har parfumeret sig iaften. Det plejer hun ellers ikke . . . Naa, — synes De om hende?

FERRING

Ja . . .

ELLUM

Men — naa?

FERRING

Ubetinget, selvfølgelig. Hun er vidunderlig.

Lille Pause.

FERRING

Men de Emner, hun kom ind paa, kunde jeg ikke tale om.

ELLUM

Jeg troede, det var Dem selv —.

FERRING

Ja, men jeg kan kun tale om mig selv paa Tomandshaand. Og dér, ved det Middagsbord, — jeg havde paa Fornemmelsen, at alting stirrede paa mig rundt om fra. Om det saa var Assietterne og Saltkarrene, saa var de Øjne, — ligesom Holmer og Herreborg og De ogsaa forresten.

ELLUM

De er nervøs.

FERRING

Jeg er fuldstændig hudløs iaften . . . Og desuden saa . . . (gør en Grimace) saa har jeg jo ogsaa noget andet, jeg skal tænke paa.

ELLUM

Er det Deres Stykke?

FERRING

Ja desværre.

ELLUM

Siger De det nu?

FERRING

Jeg har ikke Form til det! Jeg kunde lave et rent socialt Drama ud deraf, — og det havde jeg fra først af forberedt mig paa, — — men nu har jeg mest Lyst til at lave et erotisk.

ELLUM

Kan det ikke forenes?

FERRING

Forenes? . . . (Ser pludselig paa ham, — stryger sig derpaa langsomt hen over Panden).

ELLUM
(smiler forlegent)

Ja Gud, — hvad véd jeg? . . . Jeg er ligesom Sædemanden, der i Blinde strør sine Korn omkring sig . . . Det skulde glæde mig, hvis . . .

FERRING
(sagte)

Det kunde maaske forenes . . . (Han ser frem for sig).

ELLUM
(lidt efter)

Ja ja, se Dem nu i al Fald godt om her, mens De har Lejlighed til det . . . Hvad synes De om Herreborg? En myndig Herre, ikke sandt?

FERRING

Myndig — han? Han er ikke mer myndig end Halen paa et fjorgammelt Lam! Læg Mærke til hans Øjne, naar han ser paa sin Kone.

ELLUM
(tysser paa ham)

Pas paa, pas paa!... (Dæmper Stemmen). Men forresten er det fuldkommen rigtigt, — jeg begriber blot ikke, at De allerede har opdaget det. Han er desperat forelsket

5*

i sin Kone, . . . han er saa forelsket i hende, at han i Reglen behandler hende ironisk og overlegent, blot fordi vi andre ikke skal opdage, hvordan det er fat med ham. Tilstanden er abnorm, og han véd det selv.

FERRING
(ser paa ham)

Hvorfor fortæller De mig egentlig alt det?

ELLUM
(pludselig forlegen. Ser bort)

Jo . . . jeg . . . det kan jo alligevel ikke nytte at skjule noget for Dem, lader det til.

Lille Pause. Fra Baggrunden (Vinterhaven) kommer HERREBORG og HOLMER langsomt frem og nærmer sig dem. FRU HERREBORG, der har siddet paa den lille Divan i Hjørnet længst tilbage til højre i Samtale med FRK. HERREBORG, rejser sig og gaar lidt fremad, iagttagende dem opmærksomt.

ELLUM
(til FERRING)

Naa, dér har vi Herreborg med Holmer. Pas nu paa, — nu skal nok den store Forsoning foregaa.

FERRING
(ser hastigt om mod dem)

Gid Pokker havde ham, — han ligner jo en Mammuth.

ELLUM

Vil De give Dem?

FERRING

Jeg *kan* sgu ikke nu.

ELLUM

Bravo.

HERREBORG
(til FERRING)

Jeg har fortalt Dr. Holmer, at De arbejdede paa et nyt Skuespil, Hr. Ferring.

FERRING
(rejser sig uvilligt)*

Det har næppe interesseret Hr. Holmer synderligt.

HOLMER
(med et noget anstrængt Smil)

De undervurderer mig, Hr. Ferring. Alt hvad De skriver interesserer mig.

ELLUM

Ferring mener maaske, at det er en noget ejendommelig Maade, Doktoren viser sin Interesse paa.

HOLMER
(taber sit Smil. Med pludselig Barskhed)

Det tror jeg ikke, Hr. Ferring mener. Han er intelligent nok til at forstaa, at et Angreb fra min Side er det samme som en Slags Anerkendelse. Vær De vis paa, Hr. Ferring, at der er mer end En af de Yngre, der misunder Dem min Kritik.

FERRING
(rolig)

Ja, Folk er misundelige. Der er dem, der har misundt mig et Par Morgensko og en Seleknap.

HOLMER rømmer sig og ser hen paa HERREBORG, der trækker let paa Skuldrene. Et Øjebliks Pause.

FRU HERREBORG
(ved Bordet til højre)

En Likør, mine Herrer?

Fra Herrerne: Tak, Tak . . .

FERRING, HERREBORG og ELLUM gaar over mod Bordet tilhøjre. HOLMER bliver staaende.

FRU HERREBORG
(ser over mod ham)

Maa jeg skænke vor strænge Kritiker et Glas Chartreuse?

HOLMER
(med Besvær)

Tak, kære Frue . . . den strænge Kritiker har en endnu strængere Mave. Den har forbudt ham enhver af den Slags Udskejelser. (Sætter sig paa Kanapéen tilvenstre).

FRUEN

De da, Digter?

FERRING

Ja tak!

FRUEN skænker for ham og ELLUM og de sætter sig, ligesom hun, ved Bordet tilhøjre. FRK. HERREBORG nærmer sig, uden at sætte sig

HERREBORG
(kalder)

Hr. Professor! (Sætter sig hos de andre).

SØRENSEN
(der er bleven staaende foran *Proletaren* i Baggrunden)

Sig mig, min kære Herreborg, — kalder De ogsaa denne Krabat her for afklaret? Jeg kan med min bedste Vilje ikke se andet i den end en Hoben Klude og et fordrejet Fjæs. (Han kommer hen til de andre).

HERREBORG

Han vidste dog, hvad han vilde den Gang, den gode Høyerup. Saa skulde De have set noget, han bragte mig idag.

FERRING

Har Høyerup været her idag?

HERREBORG

Ja, det var ham, der lod sig melde, mens vi sad ved Bordet. Han bragte mig en Skitse i Ler, som han kaldte for det store Intet.

FRK. HERREBORG

Som plastisk Idé er den unægtelig pudsig.

SØRENSEN
(der just er ifærd med at sætte sig i den sidste Stol, som er fri)
Aa undskyld, bedste Frøken, jeg saa' ikke, at De stod op. Værsgod, værsgod!

FRK. HERREBORG
Sæt Dem kun, kære Professor. Jeg har min lille Krog derhenne, véd De nok. Dér holder jeg mest af at sidde.

SØRENSEN
(sætter sig).

FRU HERREBORG
Hvordan er det, Hr. Ferring, — kender De ikke Høyerup ganske godt?

FERRING
Det er min bedste Ven, Frue.

HERREBORG
Nej virkelig? Det havde jeg ikke tænkt mig.

FERRING
Hvorfor ikke?

HERREBORG
Jeg troede, Deres Kaar var saa forskellige. Han gjorde idag et Indtryk, som ... ja, hvad skal jeg sige? ... som en færdig Mand.

FERRING
Han er i Nød.

FRU HERREBORG
Hjalp Du ham, Frantz?

HERREBORG
Jeg hjalp ham ikke ... fordi jeg er Menneskekender nok til at indse, at det er for sent. Desuden var hans Tone upassende.

FERRING
(der under de sidste Repliker er bleven lidt rød og har faaet et bevæget og trodsigt Udtryk)

Høyerup er et udmærket Menneske, højhjærtet og storttænkende, — i sjælden Grad uegennyttig.

HERREBORG
(misser hæftigt med Øjnene)

Men —?

FERRING
(ser paa ham)

Men?

FRU HERREBORG

Der er ikke noget *men* — hører Du jo.

HERREBORG
(med lav Stemme)

Hr. Ferring viser Venskabsfølelser, der gør ham megen Ære, men hvis jeg maa faa Lov at fortsætte hans Tankegang, — som jeg selv for tidlig afbrød . . . vil jeg sige, at de to Venners Existens lykkeligvis har formet sig saa forskellig, at jeg har maattet vise den ene Døren samme Aften, som jeg har den Glæde at se den anden ved mit Bord. — Ikke sandt, Hr. Ferring?

FERRING

Lykkeligvis har jeg ikke tænkt.

HERREBORG

Dog vel for Dem selv?

FERRING
(ser uvilkaarlig hen paa FRUEN)

For mig selv — ja.

FRU HERREBORG
(der sidder og ser frem for sig, — sagte)

Stakkels Høyerup . . .

HERREBORG

Ja, Du maa undskylde, — men jeg kan nu engang

ikke have Medfølelse med talentfulde Folk, der gaar tilbunds.

FRU HERREBORG

Gud, hvor det ligner din Stoicisme. (Til FERRING). Min Mand er Stoiker, maa De vide.

FRK. HERREBORG

(der staar tæt ved FRUENS Stol, stryger hende let over Haaret)

Det burde Du maaske ogsaa være, lille Bertha, — lidt mere end Du er i al Fald. (Hun gaar tilbage og sætter sig i Hjørnet tilhøjre i Baggrunden).

FERRING

(smilende)

Det er da saa omtrent det værste, jeg véd.

HERREBORG

De er for ung, bl. a. Men jeg tør vel paastaa, at vi andre her er det, min Kone altsaa undtaget: hun er bl. a. ogsaa for ung. — Ja, De er det da, Ellum?

ELLUM

Ja Gud, jeg var det allerede da jeg legede med Rangle. Naar de andre Pattebørn rev den fra mig og slog mig i Panden med den, saa vrælede jeg ikke, men sad ganske stille og lyttede efter, hvordan Knaldet lød inde i Hovedet paa mig.

SØRENSEN

Ha ha ha ha!

HERREBORG

Naa, og De, Holmer?

HOLMER

Jeg? (Stryger sig hen over Ansigtet). Det kommer an paa, hvad De mener med det.

HERREBORG

Jeg mener simpelthen, at naar man da ikke er saa heldig at være født med det, — som Doktoren dér, — saa er det noget, alle erfarne Mænd efterhaanden bliver i

vore Dage, hvordan de saa ellers er beskafne. Livet er saa vanskeligt, at man uvilkaarlig væbner sig.

HOLMER

Det er rigtigt, — man væbner sig.

FERRING

Ja undskyld, — men mod hvad?

HERREBORG

Mod alle Tilfældigheder selvfølgelig.

ELLUM

Man undværer hellere en Lykke end man risikerer en Ulykke.

HERREBORG

Dér talte en vìs Mand.

FRU HERREBORG

Ellum, Ellum, — jeg maa le!

ELLUM

Af mig, kære Frue? Da er der sandelig ingen Grund . . .

FRU HERREBORG

Hvad Ulykke skulde De risikere, lille Doktor?

HERREBORG

(rejser sig pludselig)

Her ser De altsaa, bedste Hr. Ferring, tre Stoikere, der ikke fordrer mere af Livet end det allernaadigst vil give os.

SØRENSEN

Nej, hvis Livet allernaadigst gav mig Deres 100,000 Kroner om Aaret, saa vilde jeg saagu' heller ikke fordre mere af det!

FRU HERREBORG

(leende)

De er som sædvanlig udenfor det hele, kære Professor! De er altfor ubegavet! Men Gud, hvor det egentlig klæder Dem!

HERREBORG
(peger rundt paa HOLMER, ELLUM og sig selv; hans Hænder ryster svagt)

Se engang paa os tre, Hr. Digter! Ingen Ulykke kan ramme os, ingen Smærte kan naa os! Er vi ikke modne til at udødeliggøres i en Komedie?

HOLMER
(mumler)

Maa jeg bede mig fritaget.

HERREBORG

Jeg mente just ikke en af Hr. Ferrings.

FERRING
(overmodig, — over til HOLMER)

Og saa kommer De der maaske netop!

Et Øjebliks Pause. HERREBORG gaar over tilhøjre. HOLMER rejser sig, han er bleven bleg.

HOLMER
(gaar lidt frem)

Det skulde ikke undre mig, om den unge Mand mente hvad han sagde dér. I vore Dages Literatur spiller den personlige Følelse en saa afgørende Rolle, at hele Bøger kan skrives blot for at tage Hævn over en retfærdig Tugtelse.

HERREBORG

Det er fuldkommen rigtigt. (Trykker paa et elektrisk Ringeapparat).

FERRING

Det tror jeg i og for sig ogsaa.

FRU HERREBORG

Tror *De*, det er rigtigt, Ferring?

FERRING

Selv om det er rigtigt, Frue, — det gør ikke det mindste. Poesien er som en Linje af Ild ned igennem Tiderne, — det er den personlige Glød, der skaber den. Hvad gør saa det, at den altid er omgivet af Kritikere,

der roder efter dens Motiver, — efter Brandens Aarsager? Poesien gløder videre, og Kritiken opnaar ikke andet end at brænde Fingrene paa den.

TJENEREN er kommet frem i Vinterhaven.

HERREBORG

Er Whistbordet stillet frem, Petersen?

TJENEREN

Ja, — alting er i Orden.

HERREBORG

Tak, det er godt.

TJENEREN ud.

HERREBORG

Spiller De Whist, Hr. Ferring?

FERRING

(muntert)

Til Husbehov! Men jeg er fuldkommen parat til at devovere mig! (Rejser sig).

FRU HERREBORG

De kommer til at fortryde det, Hr. Ferring, — De har vist aldrig før spillet med tre Stoikere.

ELLUM

(rejser sig, bøjer sig smilende ned mod FRUEN)

Det har *De*, Frue . . .

FRU HERREBORG

(leende)

Siger De *det*, Doktor? . . . Naa, men hvem skal jeg saa faa til at underholde Professoren og mig? (Rejser sig. Til FRK. HERREBORG). Hvem synes Du, Louise?

FRK. HERREBORG

Professoren. (Gaar op mod Baggrunden og ud).

SØRENSEN

Skal *jeg?* Ja med Glæde, skønne Fru Bertha!

HOLMER
(til HERREBORG)

Ja, mig maa De som sagt have undskyldt.

HERREBORG

Det er sandt, De skal jo i Teatret. Ja, saa tager vi Professoren med os op.

SØRENSEN

Hvad for noget, — skal jeg nu alligevel spille Whist? Du store Gud, som jeg bliver tumlet med her i Huset!

ELLUM og FERRING gaar op mod Baggrunden. SØRENSEN følger.

HOLMER

Godaften, Herreborg. (Rækker ham Haanden).

HERREBORG

Farvel, kære Ven, — gaar De allerede?

HOLMER

Ja. (Til de andre). Farvel, mine Herrer.

SØRENSEN og ELLUM
(fra Baggrunden)

Farvel, Dr. Holmer. Farvel, Doktor. (Ud i Vinterhaven, fulgt af HERREBORG. — Man hører en Dør tilvenstre blive lukket i).

FEMTE SCENE

FRU HERREBORG. HOLMER.

HOLMER gaar hen til FRUEN, der har sat sig tilhøjre.

HOLMER

Farvel, Frue . . . og Tak for iaften.

FRU HERREBORG
(holder hans Haand)

Har De ikke Tid et Øjeblik?

HOLMER

Klokken gaar til otte.

FRU HERREBORG

Det er jo kun en Reprise, — og jeg maa snakke med Dem.

HOLMER
(slipper hendes Haand)

Ogsaa det er en Reprise, Fru Herreborg.

FRU HERREBORG
(ser lidt paa ham, forundret over hans forpinte Udtryk)

Ja ganske vist, men . . .

HOLMER

For hundrede og halvtredsindstyvende Gang genoptages vores Komedie, — vor triste Komedie!

FRU HERREBORG

Vor?

HOLMER

Ja, min!

FRU HERREBORG
(rejser sig)

Jamen Du gode Gud, Holmer, jeg kan dog ikke . . .

HOLMER
(ubehersket)

Jeg vil snart ikke spille med længer, jeg er træt! Hvad skal jeg her? Hvad vil De bruge mig til? Sig mig det dog rent ud, saa skal jeg gøre det og saa gaar jeg!

FRU HERREBORG
(der med Ængstelse har betragtet ham og set rundt om sig)

Men Holmer dog . . . (Hun gaar hen mod Baggrunden, spejder ind i Vinterhaven, trækker nogle svære Draperier for Aabningen i Baggrunden).

HOLMER
(gaar frem og tilbage, stadig lige ubehersket)

Er det denne Ferring, — er det hans Skyld, jeg er her? Skal jeg rose ham? Skal jeg slaa ham i Vejret? Ja, jeg skal — men saa sig det bare, som det er!

FRU HERREBORG
(gaar hen til ham. Tager ham om Skuldrene. Betragter ham)

Holmer, Holmer, Holmer, — hvad er det dog med Dem iaften? Saadan plejer De jo ikke at være.

HOLMER
(vender sig fra hende, søger at fatte sig. Tørrer sit Ansigt)

Nej . . . det er ogsaa dumt . . . jeg maa bede Dem undskylde . . .

FRU HERREBORG

Sæt Dem nu ned her, saa snakker vi ganske roligt med hinanden. (Sætter sig. Sagte). Er det virkelig Ferrings Skyld altsammen?

HOLMER
(gaar hen til en Stol)

Ja det er. Han er mig saa græsselig imod, Deres sidste Protegé.

FRU HERREBORG

Han er ung, Herregud, — han har sine Idéer, ligesom De har Deres, — vær dog lidt overlegen.

HOLMER
(har villet sætte sig, men retter sig nu pludselig i Vejret og strækker Armen ud imod hende)

De indrømmer altsaa, at De protegerer ham?

FRU HERREBORG

Protegerer — protegerer? Jeg protegerer ham ikke mere end jeg protegerer Dem og Ellum . . . og min Mand med, for den Sags Skyld, — ja, De véd jo, hvordan jeg vil have det.

HOLMER

Jo tak! De vil altsaa køre med Firspand nu!

FRU HERREBORG

Naa ja, maaske. Synes De, det er saa gal en Idé?

HOLMER

Ja, jeg synes, — jeg synes det er Vanvid! En til! Ser De da ikke, at De ødelægger Dem selv som Men-

neske, kaster Dem bort til ingenting med alt dette letfærdige Koketteri! . . . Hvad Glæde har De af det? Tror De, det kan bringe Dem nogen Lykke?

FRU HERREBORG
(sagte)

Glæde . . . Lykke — aa, kære Ven, — den Slags Ting har jeg allerede for længe siden vænnet mig af med at tænke paa . . . Jeg har vist overhovedet aldrig rigtig troet paa, at de var til. Lad os dog ikke bruge saa store Ord.

HOLMER

Det er ikke store Ord!

FRU HERREBORG

Jo, for mig. De er overhovedet højt oppe iaften, bedste Doktor, — om lidt venter jeg at se Dem rykke frem med hele Deres etiske og kristelige Arsenal, — De har jo endnu nogle Kanoner i Behold til Brug for de større Festligheder, ikke sandt?

HOLMER
(slaar ud med Haanden uden at svare)

FRU HERREBORG

Ja, men De maa dog engang for alle vide, at det er spildt paa mig. Skal vi ikke hellere se at komme Tilværelsens smaa Realiteter en Smule nærmere? . . . Jeg kan i hvert Fald give Dem et godt Raad.

HOLMER
(sætter sig)

Hvad er det?

FRU HERREBORG

De skulde stille Dem anderledes overfor Ferring, naar De næste Gang skriver om ham.

HOLMER
(med en hæftig Bevægelse)

Altsaa!

FRU HERREBORG

Ja, — altsaa. Det er for Deres egen Skyld, jeg raa-

der Dem til det. Vi har jo talt om dette her før: De staar i det hele den unge Literatur altfor fjærn, — det skader Dem som Kritiker.

HOLMER
(mumler)

Tværtimod . . . tværtimod . . .

FRU HERREBORG

Ja, — De er stædig og stridig og vil ikke bøje Dem, og det giver Dem ogsaa en vis Styrke, men De maa dog huske paa, at Publikum ikke længer er det samme som for tredive Aar siden, — heller ikke *Deres* Publikum, — altsaa *vi*. Jeg har passet nøje paa i de senere Tider, — De har ikke længer den urokkelige Autoritet som for blot et Par Aar siden. Selv i Krese, hvor Fritænkeri og den Slags er fuldkommen udelukket, er man begyndt at smile saa smaat. Man følger endnu Deres Parole, man læser ikke de Bøger, som De slaar ned eller fortier, — men paa den anden Side forbløffes man jævnlig over Deres Ros. Det er naturligvis især Ungdommen, der protesterer — Ungdommen og saa Mødrene.

HOLMER

Mødrene?

FRU HERREBORG

Ja. Jeg kender saa mange gamle Mødre, der er bleven unge igen gennem deres Børn, deres Døtre. Dejlige, gamle Mennesker . . . Og dem skulde De tage Dem iagt for, Holmer, for Kvinderne er de farligste Fjender, De kan faa. Det er os, der bestemmer Bøgernes Sukces, det betyder endda ikke saa meget, — men jeg er fuldkommen vis paa, at det ogsaa er os, de bedste af os, der afgør deres egentlige Værdi og slaar den fast i Tidens Løb. Vi ser mere aabent paa Poesi, vi ser uden Briller, og vi paavirker Mændene.

HOLMER

Naa, og Meningen med alt dette . . .

FRU HERREBORG

Den er ganske simpelt, at De ikke skal lægge Dem ud med Kvinderne. I det Øjeblik, vi ikke længer tror paa Dem, er Deres Magt brudt.

HOLMER

Og Meningen med det er igen, at jeg skal gøre Hr. Ferring til et Geni?

FRU HERREBORG

De skal ikke gøre ham til andet end det, han er. Men det skulde De ogsaa.

HOLMER

Ja, hvad er han da? Sig mig det engang.

FRU HERREBORG

Han er i al Fald et sjældent Talent. Jeg kan egentlig ikke rigtig lide, hvad han skriver, — der er noget uægte over det meste af det, . . . nej ikke uægte, men noget pralende og koldt i Tonen, som kan virke højst ubehageligt, netop fordi man gærne vilde have Medfølelse med de Forhold, han skildrer.

HOLMER

Afskyligt, ja.

FRU HERREBORG

Ja, men det er kun Tonen, der er saadan. Tænk dog, hvor dybt han ser ned i al den Elendighed. Han har trukket Ting frem, som jeg slet ikke kan forstaa, at noget menneskeligt Øje kan se og sammenfatte saadan som han gør, — saa nyt virker det, og saa stort. Og han har set de hemmelighedsfulde Forbindelser mellem en Mængde Forhold i Livet, som jeg før ikke havde Anelse om, havde noget med hinanden at gøre. Nu ser jeg det, — det er sandt.

HOLMER

Og saa slænger han de Sandheder fra sig med en Ed!

FRU HERREBORG

Det er rigtigt, — det gør han. Men ser De, Holmer,

her er det netop jeg mener, at De skulde træde til. „Kunst fordrer Gunst“ siger Tyskerne og det er ganske sandt, — han trænger fremfor alt til Anerkendelse. Jeg har raadet ham til at flytte sine Skildringer op i et højere Milieu, og det vil han ogsaa, — han ser godt selv, at han staar altfor antipatisk overfor sit Stof.

HOLMER

Og De tror altsaa, han bliver mere sympatisk, naar han flytter op i Milieu'et her?

FRU HERREBORG

Jeg véd ikke, om han just flytter herop, — og det er for saa vidt ogsaa mig det samme. Det vigtigste er, at det vil være til Gavn for hans Poesi, at han overhovedet flytter op.

HOLMER

De er unægtelig opofrende. De er næsten ligesaa ædel som Deres Mand, der før ganske aabent tilbød ham, at han maatte sætte os allesammen ind i en Komedie!... Ja, det er vist: Samfundet har en vidunderlig Opfindsomhed, naar det gælder for det at tilintetgøre sig selv . . .

FRU HERREBORG

Hvor journalistisk De dog efterhaanden tænker og taler om alting, Holmer. (Hun sætter sig i Stolen tæt ved hans).

HOLMER

(vender Hovedet bort)

Han fortjener ingen Godhed.

FRU HERREBORG

(varm og ivrig)

Han fortjener det, Holmer, — og han er i Fare! At De dog ikke selv ser det!... Hans Poesi, — jeg synes, den ligner saadan en underlig haard, ligesom blaafrossen Blomsterknop, saadan som man kan træffe den i det tidligste Foraar, — bedækket med Rimfrost, — paa en tynd, knejsende Stængel. Den maa ikke fryse for meget,

saa bliver Bladene forkrøblede og tørre, naar den endelig engang springer ud! Den maa have Solskin og Varme nu, før det er for sent! Kan De dog ikke begribe det?

HOLMER

Jo tak.

FRU HERREBORG

De maa besørge Solskinnet, Holmer!

HOLMER

Og De Varmen! (Rejser sig).

FRU HERREBORG
(ser paa ham. Dæmpet)

Hvad mener De med det?

HOLMER

Skal jeg sige Dem det?

FRU HERREBORG

Naturligvis.

HOLMER

De er forelsket i Poul Ferring.

FRU HERREBORG
(slaar Haanden ned i Stolens Arm)

Nej, hør nu, Holmer!

HOLMER

De tror da ikke, det er noget nyt for mig? Lige siden den første Gang vi traf ham sammen, har jeg vidst det, og hvert Ord, De har sagt iaften, har fortalt mig det.

FRU HERREBORG

Ja, hvis det ikke var Dem, der sagde det, Holmer...

HOLMER

Tror De, at De sad dér i det Toilette iaften, — hvis det ikke var for hans Skyld?

FRU HERREBORG

Men Du store Gud, — saa er det vel ogsaa for hans Skyld, at jeg har brugt Parfume idag?

HOLMER

Det er det ganske sikkert.

FRU HERREBORG

Ja, Holmer, — De er ikke helt tilregnelig paa det Punkt, véd De nok. Kan De huske den Gang, De saa smaat havde mig mistænkt for at være forliebt i Ellum? I Ellum!

HOLMER
(gaar hen til hende)

De har besøgt ham paa hans Værelse.

FRU HERREBORG

Hvad for noget? (Rejser sig). Hvad har jeg? Hvem har jeg besøgt? Hvad er det, De mener?

HOLMER

Det véd De bedst selv. (Gaar fra hende).

FRU HERREBORG

Ellum har jeg besøgt, — jeg har konsuleret Ellum i den sidste Tid! . . . Er det *det*, De mener?

HOLMER

De har besøgt Poul Ferring.

FRU HERREBORG

Jeg har konsuleret Ellum! . . . Er det min Skyld, at han bor i samme Hus som Ferring?

HOLMER
(lidt efter)

Jeg tror Dem ikke.

FRU HERREBORG

Det maa De om. Hvad Ret har De forresten . . .

hvad Ret har De over mig? Hvad Ret har De til at udspionere mig?

HOLMER

Jeg udspionerer Dem ikke. Jeg gik en Dag paa Gaden — det var i Mandags — og saa saa' jeg Dem pludselig foran mig. Jeg fulgte efter Dem — jeg holder af at se paa Deres Skikkelse, Deres Gang . . .

FRU HERREBORG

Det véd jeg.

HOLMER

De gik op i et Hus, jeg ikke kendte. Jeg gik efter, og strax i Stuen saa' jeg et Visitkort med Poul Ferrings Navn paa Døren.

FRU HERREBORG

Hvis De var gaaet en Etage højere op, havde De set en Metalplade med Dr. Ellums Navn. Det staar i enhver Vejviser. Der staar ogsaa hans Konsultationstid, fra et til to. Hvad Tid var det, jeg gik derop?

HOLMER

Klokken var tolv Minutter over et.

FRU HERREBORG

Dér ser De.

HOLMER

Jeg gik over i en Port paa den anden Side af Gaden og ventede. Da der var gaaet tre og tyve Minutter, kom De ud og gik hjem. Hvis jeg i Stedet for var gaaet op til Ellum, havde jeg ikke truffet Dem.

FRU HERREBORG

Jeg var hos Ellum. (Gaar lige hen til ham). Forstaar De, Holmer, — *jeg var hos Ellum!*

HOLMER

(ser til Siden. Sagte)

Saa var De hos Ellum.

Pause. FRUEN lidt op og ned, mens HOLMER følger hende med Øjnene. Saa gaar hun hen og sætter sig ikke langt fra ham.

FRU HERREBORG
(lidt nervøst)

De er vidunderlig, Holmer, naar De saadan skal agere min onde Samvittighed, — saa sidder De og stirrer mig dybt og dystert ind i Sjælen . . . I er overhovedet yndige, I tre, — ja, jeg regner Frantz med, han er jo paa det Punkt ikke anderledes end I andre. Disse tre Par Øjne der stirrer paa mig fra hver sin Krog, disse tre Par triste og mistænksomme og gudhengivne Øjne, der forfølger mig allevegne — og udspejder mig og anklager mig . . . Gud véd hvorfor? selv i Drømme plager de mig! Ja, det er virkelig sandt, — det er ikke længe siden jeg drømte, at jeg var Soldaten i „Fyrtøjet" hos Andersen, De véd ham, der kravler ned i det hule Træ. Og dér sad min Sandten i Stedet for Hundene De og Frantz og Ellum og saa' paa mig. Frantz havde Øjne saa store som Thekopper, De havde Øjne saa store som Møllehjul og Ellums var saa store som Rundetaarn!

HOLMER
(rejser sig).

FRU HERREBORG

Gaar De?

HOLMER

Ja.

FRU HERREBORG

Er De vred?

HOLMER
(ser paa sit Uhr)

Min Reprise.

FRU HERREBORG

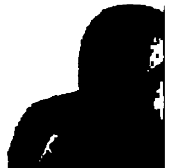
Naa Herregud, „Fruentimmerskolen", — den klarer sig nok uden Dem. Bliv lidt endnu, nu snakker vi netop saa godt.

HOLMER

Ja, — De.

FRU HERREBORG

De er vred, — jeg kan se det paa Dem.

HOLMER

Ja, — jeg er vred.

FRU HERREBORG

Hvorfor? Fordi jeg tillod mig en Spøg? Det har jeg gjort før, uden De har sat den Mine op. Hvad er De vred over?

HOLMER

Jeg er vred over, at en saa klog Dame kan være saa starblind som De er!

FRU HERREBORG

Starblind, — hvordan det, Holmer? Hvad er det, jeg ikke ser?

HOLMER

Ingenting ser De! Alene det, at De kan sætte mig sammen med . . . ja med en Mand som Ellum f. Ex!

FRU HERREBORG

De tre Stoikere.

HOLMER

(ryster hæftigt den Stol, han staar ved)

Jeg er ikke Stoiker!

FRU HERREBORG

Ikke i Øjeblikket nej. Men det kommer nok igen, skal De se.

HOLMER

Jeg har aldrig været det! Hvad *er* det overhovedet — noget Sludder er det! Hvordan kan et Mandfolk være Stoiker?

FRU HERREBORG

Nej, jeg begriber det heller ikke, — men jeg synes hver Dag, jeg ser Exemplarer. Ja, Dem ogsaa, Holmer. De har engang været forelsket i mig, og saa bliver De ved af gammel Vane, selvom De mener, at det ikke kan nytte noget. Jeg er en Slags Stamkafé for de Herrer. Det er tarveligt nok, det jeg kan byde Dem, — men hver eneste Dag, Gud har ladet skabe, møder De allige-

vel op med Galoscher og Paraply og hele Fortrædeligheden.

HOLMER
(gaar hen til hende)

Tror De virkelig, at jeg var forelsket i Dem, da jeg sagde det til Dem i sin Tid, — før De blev gift?

FRU HERREBORG

Jeg tilstaar unægtelig — jeg troede det.

HOLMER

En Chance var De for mig, — som hundrede andre. Jeg slog et Knips med Fingrene, da De ikke vilde! ... Hvad var Kvinder for mig dengang? Kampe var de at bestaa, — som Artikler i Bladet, som Manøvrer oppe paa Redaktionen. Gik det ene Forsøg i Skuddermudder for mig, tog jeg frejdigt fat paa det næste.

FRU HERREBORG

Naa, — og saa gik jeg altsaa i Skuddermudder for Dem?

HOLMER

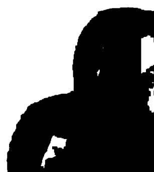
Ja, — og vær De evig taknemlig for det! Jeg var umulig at leve sammen med den Gang, — saa lidt brød jeg mig om noget andet Menneske.

FRU HERREBORG

Ser man det, ser man det . . . Men nu?

HOLMER

Ja nu . . . (Gaar et Øjeblik frem og tilbage. Sætter sig saa paa en Stol ved Siden af hende. Dæmpet og afbrudt). For ser De, Fru Herreborg, — saa efterhaanden begyndte min Kærlighed til Dem . . . den begyndte samtidig med, at mit egentlige Liv begyndte . . . med mit Liv mener jeg: Skuffelserne, Bitterheden, Savnet og Fortvivlelsen. Det er det, man husker, det er det, man lever paa, naar man er ensom. Og naar det er Nat og Lampen er sluk-

ket, saa aabner Saarene sig, saa føler man paa sine Vunder . . .

Lille Pause.

FRUEN

(sagte)

Jamen, Holmer, Deres Gerning? Deres Arbejde? Alt det, De kæmper for?

HOLMER

Aa, hvad kæmper jeg for? For at holde en Illusion i Live hos mig selv og andre.

FRU HERREBORG

En Illusion? Kalder De det selv for en Illusion? Hvorfor lader De det da ikke falde?

HOLMER

Jeg kan ikke lade det falde. Jeg tror ikke stort mere paa de nye Lærdomme, — og de gamle har jeg nu kæmpet for i saa mange Aar. Lad mig blive ved, til jeg dør, — det er dog altid en Slags Trofasthed.

FRU HERREBORG

Det kan jeg egentlig godt lide Dem for, Holmer, og jeg er glad over, at De fortæller mig det. De bliver saa menneskelig paa én Gang . . . Men hvordan var det med mig? Jeg synes, De sagde, at De . . .

HOLMER

Jeg elsker Dem. (Han rejser sig). Jeg elsker Dem . . . uden Grænser . . . Jeg kan ikke . . . (Han bevæges, stanser, kan ikke faa Ordene frem).

FRU HERREBORG

(rejser sig og gaar hen til ham. Sagte)

Fortæl mig lidt om det, Holmer . . . De kan sige mig alting . . . Dette her er jo som en Aabenbaring for mig . . . (Sætter sig i den Stol, som han staar ved).

HOLMER
(halvt bortvendt)

Hvad kan jeg sige? . . . Hvad véd jeg . . . Jeg véd jo ikke andet end det, som altid, altid lyder inden i mig . . . De er det eneste, der er tilbage for mig . . . Dem tror jeg paa, fordi jeg ser Dem . . . (Vender sig om mod hende). Jeg maa se Dem hver Dag, altid . . . hver Dag er De ny for mig — hver Dag ser jeg en ny Skønhed hos Dem . . . Jeg opgiver Dem ikke, forstaar De! Jeg vinder Dem tilsidst, fordi jeg altid, altid ønsker det samme!

FRU HERREBORG
(ser paa ham med vidtaabne Øjne; hun er bleven lidt rød. Sagte)

Er det sandt?

HOLMER
(retter sig i Vejret)

Ja, det er sandt. Saa stærk er min Kærlighed til Dem . . . den har samlet sig i mig sammen med Smærten og Skuffelsen over alt det andet, jeg ikke naaede . . . Den er blandet med bedste Væsker, den bor i mit Blod som en Brand.

FRU HERREBORG
(som før)

Saadan har De aldrig talt til mig før . . .

HOLMER

Jeg er angst.

FRU HERREBORG

Angst? For hvad?

HOLMER

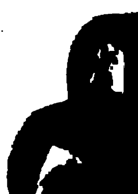
For at jeg skal miste Dem helt. Jeg er angst for, at det skal gaa Dem ilde.

FRU HERREBORG

De er angst for . . . (tøver lidt).

HOLMER

Ja!

FRU HERREBORG

For Poul Ferring!

HOLMER

Ja!

FRU HERREBORG
(hed, med et glad Smil)

Aa, Kære, hvad skulde han kunne gøre mig?

HOLMER

Tag Dem iagt!

FRU HERREBORG

De maa dog kende mig saa godt . . .

HOLMER

Jeg kender Dem ikke. Men ham kender jeg.

FRU HERREBORG

Kender De ham bedre end mig?

HOLMER

Ja. Dem elsker jeg altfor højt, Dem kender jeg ikke. Men han, — saadan som jeg var da jeg var ung, saadan er han nu.

FRU HERREBORG

Er han?

HOLMER

Jeg kender det altsammen igen, — han kan ikke være noget for Dem. Tag Dem iagt! Han er blot endnu mere forslugen paa Livets gode Ting end jeg var, — blot endnu mere hensynsløs og egoistisk. De er en Chance for ham, — som De var en Chance for mig. Mig viste De af, — men jeg tror ikke, De er saa stærk mere, som De var dengang.

FRU HERREBORG
(halvt for sig; med et sælsomt, halvt vemodigt, halvt længselsfuldt Smil)

Tror De ikke, Holmer? . . .

Han svarer ikke. Han gaar lidt op og ned i Taushed, hans Ansigt faar lidt efter lidt sit sædvanlige, barske og tungsindige Udtryk. Han gaar hen og sætter sig paa en Stol ved Siden af hendes.

I det samme kommer FERRING tilsyne i Baggrunden.

HOLMER
(ser hen paa hende)

Ja, nu har jeg altsaa advaret Dem saa godt jeg kunde. Og hvis De vil følge mit Raad, saa skal jeg ogsaa gøre mit bedste for at følge Deres.

FRU HERREBORG
(vaagner op)

Hvilket? Hvad for noget?

HOLMER

De har jo talt om dette Stykke . . . (FERRING er gaaet frem; HOLMER ser ham og stanser pludselig).

FERRING

Undskyld, — men her var saa stille. Jeg troede ikke, her var nogen.

HOLMER
(rejser sig)

Jo, jeg er her altsaa endnu.

FERRING

Ja, — jeg ser det.

HOLMER
(forsøger at smile)

Det er ikke saadan, Hr. Ferring, naar man bliver Inventar i et Hus.

FERRING

Og „Fruentimmerskolen"?

HOLMER
(ser paa sit Uhr)

Jeg kommer netop tidsnok til at kunne konstatere, at der ingen Mennesker var i Teatret. Det har jeg gjort før, naar det Stykke gik, — Mesterværkerne har nu engang den Skæbne. Jeg véd ikke, om jeg skal ønske Deres Drama den samme?

FERRING

De kunde sikkert ønske det en værre, Hr. Doktor.

HOLMER

Absolut. (Tager FRU HERREBORGS Haand). Altsaa, kære Frue — et Løfte er et Løfte.

FRU HERREBORG

(ser adspredt paa ham. Rejser sig)

FERRING

Farvel Hr. Doktor.

HOLMER

Farvel.

HOLMER ud tilvenstre.

SJETTE SCENE

FRU HERREBORG. FERRING.

FRU HERREBORG

(staar og ser paa FERRING)

Og pludselig saa staar De dér . . .

FERRING

Ja, Robbert'en er forbi, og jeg er erklæret for umulig, hvad jeg ogsaa er til det Brug. Saa sendte Deres Gemal mig herned og nu spiller de videre deroppe med blind Mand.

FRU HERREBORG

(ler sagte).

FERRING

Men her har jeg nok ogsaa forstyrret.

FRU HERREBORG

Er De skinsyg?

FERRING

(ser paa hende. Tier)

FRU HERREBORG

Sig det kun, hvis De er. Er De?

FERRING

Ja.

FRU HERREBORG

Vi har kun talt om Dem.

FERRING

Om mig? Og Resultatet?

FRU HERREBORG

Jeg tror kun ondt om Dem, kan De begribe.

FERRING

Naa, derfor var Holmer saa elskværdig . . .

FRU HERREBORG

Hvem tror De er stærkest, De eller han?

FERRING

Sidst sagde De jo, han var det, — men vi kan jo . . .

FRU HERREBORG

Aa, hvor Livet dog er vidunderligt!

FERRING

Mener Fruen virkelig det?

FRU HERREBORG

Ja, — paa én Gang . . . (Ser om mod Baggrunden) Hvad er nu det? Hvem kommer dér?

FERRING

Det er Deres Svigerinde.

FRU HERREBORG

Vil Du mig noget, Louise?

SYVENDE SCENE

FRU HERREBORG. FERRING. FRK. HERREBORG fra Baggrunden.

FRK. HERREBORG trækker Drapperierne bort fra Aabningen i Baggrunden ind til Vinterhaven. Saa gaar hun frem i Stuen; hun har et Broderi i Haanden.

FRU HERREBORG

Vil Du mig noget?

FRK. HERREBORG

Ikke andet end hjælpe dig med at underholde Husets nye Gæst. Du lod før til at være lidt ængstelig ved Tanken om at skulle være alene med Professor Sørensen, — og Hr. Ferring kender Du jo endnu mindre.

FRU HERREBORG
(venlig)

Tak for din Omsorg.

FRK. HERREBORG

Skal vi ikke tage Plads indtil Theen kommer? Værsaa god, Hr. Ferring.

De sætter sig ved Bordet tilhøjre. Pause. Frøkenen broderer.

FRK. HERREBORG

Paa hvilket Teater skal Deres nye Stykke spilles, Hr. Ferring? Vel sagtens paa det kongelige?

FERRING

Dér tror jeg ikke, de tager det, Frøken.

FRK. HERREBORG

Det var Skade. Det er dog det eneste, der har et virkeligt Publikum.

Pause. Frøkenen broderer.

FRU HERREBORG
(rejser sig)

Nej, saa tror jeg alligevel, Hr. Ferring bedre selv kan underholde os. Læs en af Deres Fortællinger for os, Hr. Ferring, — vil De?

FERRING

Naturligvis, Frue, — naar De ønsker det. (Rejser sig).

FRU HERREBORG
(gaar hen imod et lille Bogskab, der staar helt i Forgrunden tilhøjre)

Der er en af dem, som særlig har interesseret mig.

FERRING
(følger hende)

Hvad er det for én?

FRU HERREBORG

„Det sidste Møde". (Aabner Bogskabet).

FERRING
(ser paa hende. Dæmpet)

Tror De, det gaar an?

FRU HERREBORG

Netop. (Tager en Bog ud og gaar tilbage).
De sætter sig ved Bordet.

FRK. HERREBORG

Det var en god Idé af dig, Bertha, — lad os faa noget smukt at høre. Digtekunsten har jo den Evne, at den spreder Glæde og Lykke om sig, — i al Fald den Poesi, *jeg* er opfødt med. Og det trænger vi nok allesammen til, — til at blive lykkelige og ædle Mennesker.

FRU HERREBORG

De har Ordet, Digter.

FRK. HERREBORG

Ja, lad os høre. (Smilende). Gruppen dér erindrer mig virkelig om et smukt, gammelt Kobberstik, jeg har set: Baggesen læser sine Digte op for Grevinde Schimmelmann.

FERRING
(rømmer sig og læser:)

„Det sidste Møde."

Den gustne Smøge laa foran ham som et Rør i Nattetaagen. Tankeløst, med summende Hjærne, stod han og stirrede frem mod dens eneste Lygte, mens han hvislede en fattig Melodi mellem Tænderne. Skulde han heller gaa op?

Men pludselig tav han helt stille, og i hans fortin-

nede Øjne krøb det som smaa Orme: i den anden Ende af Gyden skimtede han Omridsene af en Kvinde, der langsomt kom nærmere. Han borede Hænderne dybt ned i sine Lommer og slentrede frem mod hende . . .

Tæppet.

TREDJE AKT

Hos POUL FERRING.
Samme Dekoration som i første Akt. — Der er gaaet c. 3 Uger.

FØRSTE SCENE

FERRING. GUNVER JENSEN.

FERRING gaar op og ned ad Gulvet med et Rollehæfte i Haanden. Han ser paa én Gang ophidset og træt ud, hed i Hovedet og med rødkantede Øjne, overanstrængt af Nattearbejde. Han gaber ofte nervøst og er meget adspredt.
GUNVER staar midt paa Gulvet og ser spørgende paa ham.

FERRING

Naa, — nu videre! Lad os dog se at faa en Ende paa det!

GUNVER

Jeg venter paa dig! Kom med Stikordet!

FERRING
(ser i Rollehæftet)

Naa ja, — hvor er det nu? Naa her. (Læser:) „hvem der har de største Smilehuller?“ (Ryster paa Hovedet og gaar videre).

GUNVER

„Mener De nu ogsaa, hvad De dér siger, Hr. Løjtnant?“

FERRING

„Paa Æresord, Frøken.“

GUNVER

„Ja, for Mo'r siger, at man skal være saa forsigtig med at tro paa, hvad unge Herrer forøller En. Men saa har jeg rigtignok svaret, at naar de bærer Sporer og Sabel, saa er de Riddersmænd.“

FERRING

Koket! Der staar her, at Du skal være koket, naar Du siger det.

GUNVER

Er jeg da ikke koket?

FERRING

Det ved Gud Du ikke er!

GUNVER

(sukker og ryster paa Hovedet. Forsøger at kokettere:)

„Men saa har jeg rigtignok svaret... at naar de bærer Sporer og Sabel, saa er de Riddersmænd!“ ... Var det bedre?

FERRING

Ja tak, — Du betoner som en Sypige, der koketterer med en Skomagersvend paa en Maskerade i Arbejderforeningen.

GUNVER

Aa, det Skidt ogsaa!

FERRING

Ja, det hele er idiotisk, men Meningen er dog vel, at Du skal kunne tale rent! Du er Datter af en Domprovst!

GUNVER

Min Far er Klokker, det er saamænd ligesaa pænt. „Men saa har jeg rigtignok svaret ... at naar de bærer Sporer og Sabel ... at naar de bærer Sporer og Sabel ... at naar de bærer Sporer og Sabel, saa er

de Riddersmænd . . . saa er de Riddersmænd!" . . . Ja det lyder skrækkeligt, det kan jeg godt selv høre. Hvad skal jeg dog gøre, Poul?

FERRING

Giv Rollen af. (Kaster Hæftet fra sig).

GUNVER

Ja tak, det kan Du sagtens sige, — men det er den, jeg skal engageres paa for næste Sæson. Hvis jeg nu giver den af, saa risikerer jeg, at jeg slet ingen Engagement faar.

FERRING
(stadig op og ned)

Saa lad være, Gunver, — hvad vil Du ind i alt det Gøgl for? Du er sgu for ærlig en Natur, — Du kan ikke krumme dig sammen og lægge dig dobbelt og spile dig ud efter det Vrøvl, en eller anden Abekat finder paa at putte dig i Munden.

GUNVER
(sidder og ser i Hæftet)

Naa, Rollen er da meget lige til, véd jeg.

FERRING

Vist er den lige til, — den har bare ikke det fjærneste med dig at gøre. Ellers er den uhyre ligetil. Men ufatteligt er det, at et Menneske kan sætte sig hen og skrive noget saa haabløst fjollet.

GUNVER

Ja, Du er nu saa vigtig, Du.

FERRING

Det er jeg Gudskelov.

GUNVER

Jeg er vis paa, den gør Lykke hos Publikum.

FERRING

Ja, hvad saa? Naa, Gud fri mig fra at snakke ondt

om Publikum netop som jeg skal have et Stykke op, men Du maa da indrømme, at det eneste, Publikum egentlig akcepterer paa et Teater, det er just, hvad der er lige til. Prøver jeg . . . prøver jeg at løfte lidt paa Hjærneskallerne af mine Figurer og slippe noget Sjæle-Os ud over Rampen, saa tror jeg sgu, Folk betakker sig. Ja ja, nu faar vi se, men jeg er bange for det.

GUNVER

Naar skal Du have Première?

FERRING

Lørdag d. 17de April.

GUNVER

Idag otte Dage altsaa?

FERRING

Ja.

GUNVER

Og jeg, som knap nok troede, Stykket var færdigt endnu?

FERRING

Det er det heller ikke, — Slutningsscenen mangler.

GUNVER

Er de begyndt at prøve derhenne?

FERRING

Ja Gud, de er færdige baade med første og anden Akt og er i Lag med tredje. Slutningsscenen har jeg lovet Direktøren til imorgen tidlig. Hvis han da faar den.

GUNVER

Det er gaaet i en Fart med det Stykke.

FERRING

I de sidste tre Uger har jeg arbejdet som en gal Mand. Første Akt skrev jeg paa et Døgn, anden paa otte Dage, og nu i de sidste Par Uger har jeg gaaet og maset

med tredje. Jeg kan ikke faa den Fandens Slutning, som jeg vil! Jeg bander og raser, — Konflikten er kørt fast i Hjærnen paa mig og staar dér som en Klump, der ikke vil sprænges! Navn paa Stykket har jeg heller ikke endnu, — det skal springe frem af Slutningen! Der mangler noget, — jeg véd ikke hvad det er! Et Lynglimt ind over det hele, — en Funke fra en anden Verden end min egen . . . hvor kommer den fra, hvor faar jeg den fra?

GUNVER

Jeg sidder her og gasser mig.

FERRING

Hvad gør du? Gasser Du dig? Hvad skal det sige?

GUNVER

Jo, for jo mere Du slider i Stykket, des mindre tænker Du paa Damen.

FERRING

Hvad for en Dame?

GUNVER

Hende, der kom sidste Gang jeg var her.

FERRING

Naa, den Gang... (Gaar hen til sit Skrivebord). Ja, Gus... jeg maa desværre gøre dig bekendt med, at jeg tænker paa Damen.

GUNVER

Da ikke mens De slider i Stykket.

FERRING

Jo netop, Du... (Blader i et Manuskript, der ligger paa Skrivebordet).

GUNVER
(lidt efter)

Den kan jeg ikke kapere.

FERRING
(mer og mer adspredt).

Hun og Stykket er ét, skal jeg sige dig.

GUNVER

Er de ét?

FERRING

To Alen af ét Stykke, ja . . . Men det er Du nok ikke Mand for at kapere, lille Gus.

GUNVER

Jeg tænker, det vil sige, at Stykket handler om hende?

FERRING
(blader stadig)

Naa, saa det tænker Du . . . Ja ja, det var kanske ikke saa dumt tænkt endda . . . Den Fandens Slutning!

GUNVER
(gaar hen til ham. Napper ham i Ærmet)

Snak lidt med mig, Poul, — hører Du!

FERRING

Jeg snakker jo alt hvad jeg kan.

GUNVER

Nej ordentlig. Som med et Menneske. Som i gamle Dage.

FERRING

Som i gamle Dage?

GUNVER

Ja, Du behøver ikke være bange for at indlade dig lidt med mig, — jeg gør jo ikke Spor af Fordring paa dig mere, det véd Du godt. Og nu har jeg været skikkelig og holdt mig fra dig i al den Tid, — saa synes jeg gærne Du kunde være lidt venlig og rar, naar vi er sammen.

FERRING

Er jeg da ikke venlig, Gus? Det synes jeg.

GUNVER
(rusker ham)

Nej, Du er ikke, din lange forkælede Unge! Du bliver mer og mer umulig, gør Du! Du kan slet ikke taale at ha' det godt! . . . Kommer hun her hver Dag?

FERRING
(retter sig op og begynder at gaa)

Hun? Nej, det ved Gud hun ikke gør. Hun har kun været her én Gang, og det er vel snart en Maaned siden, — den Dag, Du saa' hende, ja.

GUNVER

Har Du ikke truffet hende siden?

FERRING

Engang i et Selskab. Ellers ikke.

GUNVER

Og alligevel gaar Du og tænker paa hende?

FERRING

Ja, — jeg tænker paa hende.

GUNVER

Gud, hvor Du er bleven dydig, Poul, — det ligner dig absolut ikke. En smægtende Ungersvend! Da Du var forelsket i mig, — jeg vil egentlig ikke sige, Du smægtede!

FERRING
(ryster paa Hovedet).

GUNVER

Ja, Du mener vel, der er Forskel. Mig kyssede Du paa Munden, — hende her skriver Du sagtens Vers til?

FERRING

Vers, — nej. Vi har korresponderet en Del.

GUNVER

Naa, saa I skriver Breve! Det lyder jo helt roman-

tisk! Var det ikke saadan man gjorde i gamle Dage, naar man friede til hinanden?

FERRING
(utaalmodig)

Jeg har Brug for det, Herregud! Jeg maa jo vide Besked om hende.

GUNVER

Til Stykket?

FERRING

Ja.

GUNVER
(lidt efter)

Véd Du hvad, Poul, — det synes jeg ikke er pænt.

FERRING
(nervøs)

Hvad skulde der vel være i det?

GUNVER

Er Du da ikke forelsket i hende?

FERRING

Forelsket — forelsket? Jeg er forelsket i Stykket.

GUNVER

Stykket og hun er ét, sagde Du jo selv.

FERRING

Naa ja, — paa den Maade er jeg vel ogsaa nok forelsket i hende. (Gaar hen til Skrivebordet) Aa, den Slutning!

GUNVER

Maa jeg spørge . . . ja bliv nu ikke arrig, Poul! — men sig mig bare, — véd Damen noget om den Ære, Du har gjort hende: at Du sætter hende ind i Stykket?

FERRING

Nej. Hvis hun vidste det, fortalte hun mig jo ingen-

ting — kan Du da begribe. Og det faar hun heller aldrig at vide.

GUNVER

Ja, jeg skal ikke sige det til hende, — jeg véd jo ikke engang, hvem hun er. Men er hun ikke forelsket i dig?

FERRING

Det er hun vist.

GUNVER

Og saa skulde hun ikke mærke det? . . . Ja, I Digtere er nu alligevel nogle sære Kammerater! I gaar dér og mixer alle mulige dybsindige Sager sammen i Hovedet paa Jer, — og saa forstaar I ikke de Ting, der foregaar lige for Jeres Næser!

FERRING

Vrøvl. Jeg har selvfølgelig gjort os ukendelige.

GUNVER

Aldrig nok!

FERRING

(ser nervøst hen paa hende)

Hva'? . . . Det kan Du da ikke vide . . . Hun er Englænderinde! . . .

GUNVER

(ryster paa Hovedet)

FERRING

Jamen, for Fanden, jeg kan da ikke lave det hele om nu! Vil Du ikke hellere selv høre?

GUNVER

Hvad skal jeg høre? Stykket?

FERRING

Ja, jeg kan læse Slutningsscenen for dig, — det, jeg har skrevet af den. Har Du ikke Lyst til at høre den?

GUNVER

(vender Hovedet bort)

Aa, jeg véd snart ikke.

FERRING

Ja, nu *skal* Du! Det er dog en besynderlig Mangel paa Interesse, Du pludselig viser mig!

GUNVER

Det er ikke Mangel paa Interesse, Poul, — det véd Du godt selv.

FERRING

Hvad skulde det ellers være?

GUNVER

Jeg véd ikke, — jeg er ligesom lidt bange. Siden *Proletaren* har jeg ikke holdt af, hvad Du skrev. *Den* er storartet, — men det andet . . . Du har mistet din Tro, har Du, — og hvad hjælper det saa altsammen, hvad Du laver? Og nu dette her med Damen . . .

FERRING

Du er lækker, naar Du saadan begynder at præke.

GUNVER

(sukker)

Ja ja, lad mig høre da.

FERRING

(ved Skrivebordet. Blader lidt i Manuskriptet og slaar op)

Her er det . . . Ja, Du maa jo høre lidt om Stykket først, ellers forstaar Du ikke noget af dette her.

GUNVER

Begyndelsen har Du fortalt mig engang.

FERRING

Har jeg? Om Anarkistbanden dernede i den underjordiske Hvælving?

GUNVER

Javel saa, — Du og Høyerup og Ulmer og Engholm og Skram og Ludvig — hele Banden.

FERRING

Naa ja, — det er jo ikke os selv, for Pokker, — men

hvis Du endelig vil tage det saa bogstaveligt, saa er *Du* da ogsaa med!

GUNVER

Er *jeg*? Som hvad?

FERRING

Du er en Dreng, der elsker og beundrer mig.

GUNVER

Naa ja, — hvorfor ikke forresten? Det har Du ikke fortalt mig.

FERRING

Det er kommet til senere. Der er overhovedet kommet en Masse til efterhaanden — det hele er forandret. Fra først af var det jo lagt an paa at være et rent socialt Stykke, et Revolutionsdrama, med saa voldsomme Angreb paa Samfundet, som jeg i det hele kunde præstere.

GUNVER

Er der slet ikke noget af det tilbage?

FERRING

Jo, første Akt. Den er i det hele saa kras og blodig revolutionær, at der vist overhovedet ikke er skrevet Mage til den. Banden lever dernede i nogle store Rum midt under Storbyen, dybt nede under alle dens Ledninger og Kloaker og underjordiske Jærnbaner. Dér har den indrettet sig efter den mest moderne Ingeniørteknik med bombefaste Hvælvinger, milelange Korridorer, der fører ud i Omegnen af Byen, alle mulige Sikkerhedsapparater, Ventilationsindretninger, Kølemaskiner, Lysinstallationer, — alt gaar ved Elektricitet. Og alt er saa simpelt og fuldkomment, at et Par Mand kan passe hele Maskineriet.

GUNVER

Tror Du nu ogsaa, at Folk gaar med paa det?

FERRING

Jeg har studeret det, det lader sig gøre, og forresten

er det ikke andet end hvad de nu allerede er begyndt paa i Rusland. Stykket er jo ogsaa Fremtidsmusik, — det hele skal helst tænkes et Par hundrede Aar frem i Tiden.

GUNVER

Ja, — giv mig bare det vigtigste.

FERRING

Ja — i første Akt ser man altsaa deres Virksomhed dernede. Man ser Høvdingen, der skal fremstilles som et fuldkomment nøgternt, roligt, sagtetalende, helt moderne Menneske i moderne Dragt . . .

GUNVER

Hr. Poul Ferring.

FERRING

Man ser ham give sine Ordrer og modtage Indberetninger fra Banden, der kommer med Resultater. Jeg tror nok, man faar Indtryk af Uhygge og Rædsel ved at se disse ordknappe, vilde Mennesker lydløst komme frem og aflægge Rapport over de Giftmord, som de lammer Samfundslivet med deroppe.

GUNVER

Javel, javel, — og saa?

FERRING

Ja, saa sker der pludseligt noget nyt, noget helt uventet. Ved Aktens Slutning føres et lille Selskab: en Dame og fire Herrer, klædt i elegante Aftentoiletter, ind for Høvdingen. De er indfanget, just som de fra en Villa i Byens Omegn kørte ind til en Velgørenhedsfest. To af Banden har genkendt dem som en Storkapitalist, hans Frue og et Par af Husets Venner, — og med et barsk Smil, som i en Slags Spøg, har de taget dem med. De ser sig ligegyldigt, en Smule nysgerrigt omkring, skønt de véd, at de skal dø. Saa slutter Akten.

Kan det gaa an?

GUNVER

Jeg spidser Øre. Men videre!

FERRING

Ja, — anden Akt er Satire, — det kan ikke forklares. Jeg giver det i en Række Samtaler mellem disse Samfundsspidser og saa Anarkisterne. Her er Komik, kan Du tro! Jeg gennemskuer her og haaner alle Menneskehedens Bestræbelser for at indrette sig i Tilværelsen — for allesammen er de bleven lige latterlige.

GUNVER

Jeg sidder og venter.

FERRING

Venter? Paa hvad?

GUNVER

Paa Damen.

FERRING

(der under sin ivrige Gang er kommet hen til Skrivebordet, — griber nu Manuskriptet og hæver det i Vejret)

Her er hun, Gunver! Sidste Akt er hende! Det er Elskovsakten!

GUNVER

(sagte, uvilkaarligt)

Naa — tak . . .

FERRING

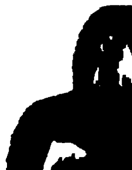
Ja, nu skal Du høre! . . . Det sker jo, at hun og Høvdingen forelsker sig . . .

GUNVER

Gud, hvor jeg vidste det!

FERRING

Ja naturligvis, — det er jo en nødvendig Følge af hele Udviklingen i Stykket! For ser Du, efterhaanden som alle Tilværelsens Grundformer afsløres og lægges blot i de to første Akter, er vi tilsidst naaet ind til den mest elementære af dem alle, vores inderste Instinkt,

— Kønsfornemmelsen. Ogsaa den er latterlig. Jeg smigrer ikke Mennesket, kan Du tro. Jeg kender altfor nøje alt det Skidt, som den menneskelige Sjæl er lavet sammen af, og det viser den jo ogsaa i Elskoven. Men alligevel, — her, hvor alt er primitivt, her er ogsaa Mystik. Her er noget blodigt og gyldent, som ikke kan forklares, og en underlig Beruselse og Sødme i Stemningen, — jeg er naaet helt ud i Tilværelsens Hjærtekammer . . .

Og alt dette her viser jeg i Mødet mellem disse to Mennesker. Hun forelsker sig strax, modstandsløs, — allerede i anden Akt er hun færdig. Han giver sig ikke saa hurtigt, han er stiv som et Mandfolk og fuld af Mistillid til den fine Dame. Men her i tredje Akt giver han efter . . .

Ja, saa vidt er jeg altsaa kommet, — og der er nogle djævleblændte Elskovsscener i den Akt, det er der sgu . . . Men hvad saa, — for her sidder jeg fast! . . . Hvad skal jeg gøre med hende nu? Hun og hendes Selskab kan jo ikke blive dernede i Hulen i al Evighed! Og slaa hende ihjel vil jeg ikke, — det holder jeg sgu for meget af hende til! . . .

GUNVER

Kan Du ikke bruge mig?

FERRING

Bruge dig? Hvad skal det sige?

GUNVER

Jeg er jo Drengen, der elsker dig i Stykket. Jeg kan jo blive skinsyg paa hende, og saa kunde jeg . . .

FERRING

Vent lidt, Du siger noget! . . . Vent lidt . . . vent lidt, Du, — der har vi det maaske! . . . Du kunde jo — Du kunde . . . hvad kunde Du?

GUNVER

Dræbe hende.

FERRING

Nej nej, det duer ikke! Det vil jeg ikke have! Du er jo ogsaa bleven helt borte i anden Akt, jeg tog dig kun med i Begyndelsen, fordi jeg maatte have nogen at snakke med i min Ensomhed dernede!

GUNVER

Ja, det forstaar jeg godt. Men saa kunde jeg maaske angive Jer?

FERRING

Angive os? Til hvem?

GUNVER

Forraade dig til dine Fjender . . .

FERRING

Nej fy for Fanden, det vilde Du da ikke!

GUNVER

Aa Gud, — hvad gør man ikke, naar man er skinsyg.

FERRING

Nej saamænd forresten . . . Ja Gunver, lad os se . . . lad os se engang, Du . . . Du kunde angive os til Militæret og Politiet deroppe . . . Ja ja, det var maaske ikke saa galt, Du . . . Hør, jamen Død og Pine, Gunver, — der har vi det jo! Vent lidt, — det springer frem i Hjærnen paa mig nu! Nu skal Du høre, — nu skal Du høre! . . .

Ser Du, — Lady Florence og jeg har altsaa lukket os inde i min Hule dernede . . . og saa . . . saa lyder pludselig Allarmklokkerne allevegnefra! Vi farer fra hinanden, og i samme Øjeblik kommer en af mine Folk til . . .

GUNVER

Maa det ikke være mig?

FERRING

Dig? Jamen Du . . .

FERRING

Hvad kommer det Virkeligheden ved?

GUNVER

Det gør det alligevel, — Du skal se, det slaar til.

FERRING

Det vilde være rart, — for Stykkets Skyld i al Fald! Saa fik jeg jo Ret! . . . Naa, men det vigtigste er, at jeg er færdig nu!

Himmel og Jord, hvor jeg føler mig lettet! Skal vi ikke lidt ud og solde, Gunver? Skal vi tage op ad Kysten et Sted, — der er jo Foraar i Luften! Saa skriver jeg det færdigt inat! Aa skal vi ikke, vi to alene, Du og jeg — som i gamle Dage! Du skal faa, hvad Du vi ha', — jeg er mægtig beslaaet for Tiden! Kom nu, min gamle Tøs, saa skal vi ha' det rart sammen!

GUNVER

For sidste Gang? . . .

FERRING

Naa ja, én Gang skal jo være den sidste, — saa meget des større bliver Højtideligheden!

Det ringer.

FERRING

Saa for Pokker da ogsaa!

GUNVER

Ikke engang den altsaa . . .

FERRING

Jeg er ikke hjemme. (Hen til Døren i Baggrunden. Lytter). Saa, — nu har de lukket op alligevel, de Bæster! . . . det er Høyerup? . . . Ja, det er Høyerup. Ja, saa maa vi først faa ham paa Porten, Gunver. Det skal ikke vare længe.

ANDEN SCENE

FERRING. GUNVER. HØYERUP.

HØYERUP kommer ind uden at banke paa. Han ser ualmindelig dyster og skæbnesvanger ud. Sin Bulehat beholder han paa Hovedet, mens han gaar frem uden at hilse.

HØYERUP

Selvfølgelig er Du hjemme.

FERRING

Hjemme er jeg, men . . .

HØYERUP

Jeg tror Gud straffe mig, at Du er begyndt at holde Lakajer, der skal fortælle, at Du ikke er hjemme, naar Du alligevel er det! Du udvikler dig min Salighed!

FERRING

Jeg arbejder idag.

HØYERUP

Jeg er ligeglad. Giv mig et Glas Portvin med Angostura. Goddag Jensen. (Sætter sig).

FERRING

Du er noget kategorisk. Men lad gaa, siden det er dig. (Henter Flasker og et Glas).

GUNVER

Goddag Høyerup. Jeg synes, De skulde tage Hatten af.

HØYERUP

Det skulde da være for Dem. (Tager Hatten af).

FERRING
(skænker for ham)

Er det for min Portvins Skyld, Du gør mig den Ære?

HØYERUP

Ja. Den dur ikke stort, men den er altid billigere end paa en Knejpe.

FERRING

Du er venlig idag.

HØYERUP

Nej, lad kun Flasken staa, Du!

FERRING
(sætter Flasken hos ham, ryster paa Hovedet)

Er der hændt noget særligt?

HØYERUP
(drikker)

Ikke andet end at jeg er bleven en Smule fattigere end jeg var før. Mit sidste Ideal er sprukket.

FERRING

Det sidste Ideal — hvad er det?

HØYERUP

Det store Intet.

FERRING

Naa ja Lerskitsen, det er sandt. Hvad er der med den?

HØYERUP

Det er revnet og sprækket som en gammel Mejeriost.

FERRING

Tak Skæbne. Hvordan gik det til?

HØYERUP

Jeg har været en Tur paa Landet, — opad Holbækkanten var det vist — eller ogsaa ved Slagelse, jeg véd sgu ikke, — jeg maatte væk fra denne fjollede By, — og da jeg saa igaar kom tilbage, saa var Kludene om Leret saa tørre som Skindlapper og det store Intet var gaaet Fanden i Vold.

FERRING
(smilende)

Naa ja, saa kom det da endelig til at svare til sit Navn.

HØYERUP

Endelig engang, — naa, saa det mener Du?

FERRING

Absolut, ja, — det har jeg jo sagt dig.

HØYERUP

Ja gu' udvikler Du dig! Efterhaanden skrumper din Hjærne ind til et Stykke Viskelæder. Du har allerede samme Smag som ham, Kunstidioten, — Herreborg. Jeg ser Jer omfavne hinanden ved Desserten.

FERRING

Vaas. Hold nu Kæft med det Sludder.

GUNVER

Det er fælt at høre paa. I to, som var saa gode Venner . . .

FERRING

Jeg har ingenting gjort, Gunver.

HØYERUP

Jeg maa da tro, hvad jeg har set.

FERRING

(hæftig)

Hvad har Du set?

HØYERUP

Bild mig bare ikke ind, at Du ikke selv har set det! Den lange Reklame for dit Stykke igaar?

FERRING

(det giver et Sæt i ham)

Stykket!

HØYERUP

Stykket ja, — og netop i den samme Sprøjte, som for en Maanedstid siden til din Hæder sølede dig til med beskidte Ord.

FERRING

Holmer? Er det Holmer?

HØYERUP

Jeg véd ikke, hvad den Slubbert hedder. Men Hensigten er desværre tydelig nok.

FERRING

Hvad staar der?

HØYERUP

Nu er Du pludselig halvt om halvt et Geni, og dit Stykke er et Mesterværk, før det er spillet. (Han fløjter et Par kæle Toner). Kan Du nægte, det lyder mistænkeligt?

FERRING

Gunver, — hører Du?

GUNVER

Hvad for noget? at Høyerup fløjter?

FERRING

De har allerede skrevet om Stykket! Tænk, — om Stykket!

GUNVER

Naa ja, — det er jo godt.

FERRING

Jamen hvor kan de vide noget om det, — det er jo ikke engang færdigt! Hvad Pokker kan de skrive?... Hør, jeg ser over paa Kaféen et Øjeblik, om fem Minutter er jeg her igen, — det er jo lige her overfor. Du behøver ikke gaa endnu, Jens.

HØYERUP

Jeg gaar, naar det passer mig. (Skænker og drikker).

FERRING hurtig ud i Baggrunden.

TREDIE SCENE

HØYERUP. GUNVER.

HØYERUP

(rejser sig, strækker Haanden ud efter ham, — udbryder:)

Og ham har jeg elsket! (Han gaar lidt omkring, hæftigt

rystende paa Hovedet. Stanser foran GUNVER:) Aa Gunver Jensen, hvor Livet dog er forbandet, hvor Menneskene er lussede, hvor det hele dog er gudsjammerlig skidt!

GUNVER

Det kan saamænd godt være, De har Ret, Høyerup, men hvis vi ikke kan lave det anderledes, maa vi jo tage det, som det er.

HØYERUP
(op og ned)

Jeg har elsket ham. Han var min Broder. Har vi ikke arbejdet sammen? Har vi ikke sultet sammen?

GUNVER

Jo, jeg véd det godt, Høyerup.

HØYERUP

Men hvordan gik det os saa? Saa blev han flenskallet og fik smaa røde Børster under Ørerne, mens jeg bare fik fler og fler Haar i Ansigtet! Og nu lader han sig allerede klappe paa Maven af sine Fjender samme Nat, som jeg staar udenfor Døren som en haabløs Tigger med det store Intet i en Stump Avispapir!

GUNVER

Ja, — hvem af Jer er det saa gaaet værst, Høyerup?

HØYERUP

Ikke mig! Ikke mig!

GUNVER

Jeg synes, det er gaaet Jer lige slemt begge to. For I har begge to tabt Troen paa Jeres Gerning.

HØYERUP
(stanser, ser lidt paa hende)

Ja, det er sandt, — det har jeg. Men *jeg* har Hadet tilbage, — det har *han* ikke!

ELLUM

Er han ikke hjemme? . . . Goddag, Hr. Høyerup, Goddag.

GUNVER

Han maa strax være her igen, — han gik bare over paa sin Kafé et Øjeblik. Eller skal jeg løbe over og sige, at De vil tale med ham?

ELLUM

Det er ikke mig, der vil tale med ham.

GUNVER
(ser et Øjeblik vist paa ham)

Ja . . . men . . . jeg skal forresten gaa alligevel . . .

HØYERUP

Oho, — det er altsaa en Dame!

ELLUM
(ser paa ham)

Det er maaske en Dame, — men jeg véd ikke, hvad . .

HØYERUP
(strækker Armen ud mod ham, — raaber i en Slags Triumf)

Det er Herreborgs Kone!

ELLUM

Hvad for noget? . . . Hvorfor tror De . . . det er aldeles ikke Fru Herreborg!

HØYERUP

Tak Højstærede, — jeg véd hvad jeg véd! Nu gaar jeg over og henter ham!

(Ud i Baggrunden).

FEMTE SCENE

GUNVER. ELLUM.

ELLUM
(ser efter HØYERUP)

Hvad gik der af Fyren?

GUNVER

Jeg véd ikke, han er ganske ude af det idag.... Og saa er det jo ogsaa den Portvin.

ELLUM

Naa ja, — men det er virkelig meget ubehageligt med den Slags Mennesker, — de skulde ikke gaa løse...

Men hvordan var det, lille Frøken, — De vilde jo ogsaa gaa, sagde De?

GUNVER

Ja, jeg gaar ogsaa ... Men sig mig bare én Ting først, Hr. Ellum ... det er Fru Herreborg, ikke sandt?

ELLUM

(et Øjeblik efter)

Javist er det Fru Herreborg. Hun er oppe hos mig, hun har konsuleret mig, og saa bad hun mig om jeg vilde følge hende et Øjeblik herned, — hun har truffet Ferring før, — det hele er dog ganske naturligt.

GUNVER

Hvorfor nægtede De det saa før?

ELLUM

Det kommer da an paa, hvem man taler med, ikke sandt? Den Knægt var jo utilregnelig.

GUNVER

(halvt sagte)

Og jeg da?... (Hurtigt) Er De en Ven af Fru Herreborg?

ELLUM

Ja, — det er jeg vel. Hvorfor?

GUNVER

Saa raad hende fra at komme herned!

ELLUM
(betragter et Øjeblik hendes ophidsede Ansigt opmærksomt)

Saa det siger De, Gunver Jensen? Hvad kunde der ske hende da?

GUNVER

Alt ondt!

ELLUM
(vender sig fra hende)

Her hjælper ingen Raad.

GUNVER

Aa, prøv alligevel, Hr. Doktor!

ELLUM
(gaar hen til hende, tager hende om Skuldrene og ser lidt paa hende)

Kære Gunver Jensen, De er en ivrig og kærlig lille Sjæl, jeg kan godt lide Dem, — men De er ikke Filosof, Gunver. De forstaar ikke, at der nu engang maa være en Slags Væsner, som det gaar ud over. Den Slags er vi to af. Slemt kan det være, ondt kan det gøre, fælt kan det knibe i Hjærterødderne, — men det gælder blot om at forstaa Slagsens Nødvendighed i den metafysiske Husholdning, Gunver. Da er det ikke saa grumt mere. (Slipper hende). De opnaar desværre ingenting véd at slaas for Deres Ven.

GUNVER

Men kan De da ikke slaas for Deres Veninde?

ELLUM

Jeg slaas? — nej . . . Mødes maa de.

SJETTE SCENE

GUNVER. ELLUM. FERRING (hurtigt ind).

FERRING

Goddag, Ellum. Hvad er der?

ELLUM

Hvad der er?

FERRING

Ingenting? . . . For Høyerup kom over paa Kaféen og allarmerede mig. Han slog i Bordet hvor jeg sad, og raabte, at min Skæbne ventede mig herovre. Saa forlangte han Cognac, — han bliver god ud paa Aftenen. Er der sket noget?

ELLUM

Ikke Spor. Ikke andet end at Fru Herreborg sidder oppe hos mig.

FERRING

Gør Fru Herreborg?

ELLUM

Og hun spurgte mig, om jeg vilde følge hende et Øjeblik ned til Dem, hvis De var hjemme.

FERRING

(stryger sig hastig gennem Haaret)

Ja . . . det er jeg altsaa . . .

ELLUM

Hun vil vel sagtens høre lidt om Stykket, — og dér faar vi jo aabenbart noget at forundre os over, efter hvad jeg læser. En hypermoderne, psychologisk Røverromantik, ikke sandt?

FERRING

Ja, jeg ser netop, at Holmer har fortalt noget om Handlingen i sit Blad.

ELLUM

Hvad har De kaldt Barnet?

FERRING

Det véd jeg ikke endnu.

ELLUM

Er det da ikke færdigt?

FERRING

Det bliver færdigt inat.

ELLUM

Jeg haaber, de faar hinanden tilsidst?

FERRING
(med et Smil)

Det gør *jeg* ogsaa!

ELLUM ud i Baggrunden.

SYVENDE SCENE

GUNVER. FERRING.

FERRING

Du maa gaa, Gunver.

GUNVER

Javel saa. (Tager sit Tøj).

FERRING

Jeg gløder af Spænding, Du! Nu kommer Lady Florence!

GUNVER

Og hvad saa?

FERRING

Den Slutning, — tror Du, den passer? *Er* hun saadan? Jeg kan, jeg *kan* kun skrive, hvad jeg véd!

GUNVER

Stakkels Dame, jeg misunder hende ikke.

FERRING

Jamen for Pokker, Du skulde se en Artikel, som Holmer har skrevet om Stykket, — han maa have faaet noget at vide om det paa Teatret. Han anerkender mig fuldtud! Jeg har her taget Samfundslag under Behandling, som knap nok før har haft en virkelig Skildrer,

skriver han. Han udleverer Bourgeoisiet til mig! Det kan man da kalde en Triumf! Tænk dig dog: Han, den eneste virkelige Talsmand med Autoritet, som Bourgeoisiet har, han giver Bourgeoisiet til Pris for mig, Anarkisten, Bourgeoisiets værste Hader og Angriber! Og han raader mig til at blive ved, til stadig at fortsætte mine Studier af det gode Selskab, — det er dog eneste, skriver han, der er værdigt til satirisk Behandling, og det er stadig et . . . hvad er det for et Udtryk, han bruger? . . . et terra incognita for Poesien.

GUNVER

Terra incognita, — hvad er det?

FERRING

Det betyder, at Poesien ikke har opdaget det endnu.

GUNVER

Naa ja. Og nu skal Du altsaa opdage Damen?

FERRING

De vil jo selv have det saadan, de Mennesker, — de forlanger det jo af mig! . . . Aa, bare hun dog vilde komme! . . . Jeg elsker hende. Jeg er bange for hende. Jeg maa passe paa hvert Ord, hun siger . . . hvert Ord, hvert Smil . . . alt det, der blomster og dufter og toner omkring hendes underfulde Mund . . . aa, Gunver!

GUNVER

Ja, jeg gaar.

FERRING

Jeg er parat — alle mine tre og tredsindstyve Sanser har rejst deres Følehorn! . . . (Det ringer i Baggrunden). Der er hun! . . . Hvordan sidder mit Slips?

GUNVER

(ophidset og smilende mod sin Vilje)

Skidt naturligvis! . . . (Knytter det med rappe Hænder, mens hun taler). En Hvalp er Du, Poul, . . . en forfærdelig Hvalp, — hvad Du saa ellers er . . . Du skulde druk-

nes . . . eller ogsaa maa man tage dig som Vorherre har skabt dig. (Det banker i Baggrunden). Færdig og forbi, — farvel! (Slaar paa hans Slips. Fra ham).

FERRING
(højt)

Kom ind!

OTTENDE SCENE

GUNVER. FERRING. FRU HERREBORG, fulgt af ELLUM kommer ind fra Baggrunden.

FRU HERREBORG gaar smilende frem i Stuen, men da hun ser GUNVER, stanser hun pludselig med en lille, uvilkaarlig, hæftig Bevægelse, og bliver staaende og stirrer paa hende uden en Hilsen, medens GUNVER med en stum Hovedbøjning gaar forbi hende og ud i Baggrunden.

FERRING bemærker ikke Optrinnet, da han, efter at have hilst Fruen stiltiende, nu skynder sig med at sætte en Stol frem for hende.

FERRING

Tak for Besøget, kæreste Frue, De maa da endelig tage Plads, jeg har kun denne . . .

FRU HERREBORG
(kort og koldt)

Tak, Hr. Ferring. (Hun bliver staaende).

Han spiler Øjnene op og viger lidt tilbage, hvor han bliver staaende, iagttagende hende og ELLUM ufravendt under det følgende Replikskifte. ELLUM, der har lagt Mærke til Optrinnet mellem Fruen og GUNVER, gaar hen mod Fruen, idet han rømmer sig. Hans Øjne er urolige, men han smiler som sædvanlig.

ELLUM

Levvel, Fru Herreborg.

FRU HERREBORG

Gaar De?

ELLUM

Mit Venteværelse er fuldt af Patienter.

FRU HERREBORG
(urolig, ser hurtigt hen paa FERRING)

Jamen . . . jeg?

ELLUM

De — ja. De er den af mine Patienter, som jeg helst giver slip paa. De er uhelbredelig.

FRU HERREBORG

Siger De det?

ELLUM

Ja, . . . og jeg mener det! . . . De *ser* galt . . . Det er noget, man er født med, — her hjælper ingen Raad. Men Faktum er, at De i dette Øjeblik ikke kan kende Forskel paa en Ko og en Vejrmølle!

FRU HERREBORG

(ser lidt paa ham)

Jo, jeg kan, Ellum.

ELLUM

(vender sig fra hende og lukker Døren halvt op)

Nej De kan ikke.

FRU HERREBORG

For De er Koen.

ELLUM

(lukker atter Døren og ser paa skraa hen imod hende)

Ja, — det er jeg vel . . . Saa overlader jeg Dem til Vejrmøllen. (Han gaar hurtigt ud).

NIENDE SCENE

FERRING. FRU HERREBORG.

FERRING

(staar og ser efter ELLUM)

Jeg havde aldrig vidst, at Ellum var saa forelsket i Dem.

FRU HERREBORG

(bortvendt)

Ja, — nu véd De det altsaa.

Han drejer sig hurtig om mod hende. I det samme vender hun sig mod ham. De ser paa hinanden. Kort, fjendtlig Pause.

FERRING

Har jeg gjort noget galt?

FRU HERREBORG

(vender sig bort og begynder at gaa)

Galt? Ikke Spor selvfølgelig.

FERRING

Hvad er der da i Vejen? Der staar jo en Iskulde om Dem.

FRU HERREBORG

Jeg gaar blot og tænker paa, hvor uheldig man kan være. Hver Gang jeg kommer herop, falder jeg midt ind i et Stævnemøde.

FERRING

(gaar hen mod hende)

Et Stævnemøde, — hvad mener De dog? Det skulde da ikke være den lille . . .

FRU HERREBORG

(sætter sig)

Jeg véd ikke, hvem det er, og det er mig ogsaa aldeles ligegyldigt. Men De maa indrømme, at det er paafaldende.

FERRING

Herregud, — et stakkels lille Pigebarn, der absolut vil være Skuespillerinde. Jeg læser med hende, jeg hører hende i hendes Roller . . .

FRU HERREBORG

Ja saa? Sidste Gang var hun Vaskerpige, — men det var maaske ogsaa en Rolle? Madame Sans-Gêne?

FERRING

(smiler)

Kære Frue . . .

FRU HERREBORG

De tilstaar altsaa?

FERRING
(gaar fra hende)

Jeg tilstaar, at jeg har Skinnet imod mig.

FRU HERREBORG
(rejser sig)

Nej, sig det nu som det er, hører De. Jeg har Ret til at faa ordentlig Besked. (Trækker hurtigt Sløret ned, da hun mærker, hun bliver rød).

FERRING
(vender sig mod hende)

Det har De ogsaa. (Ser lidt paa hende. Derpaa roligt:) Ja, — det var min Veninde.

Det giver et lille Stød i FRU HERREBORG, og hun vender sig og gaar langsomt fra ham. Han følger hende med et anspændt Blik. Hun gaar lidt om, gaar saa hen til Bordet og tager sin Paraply, som hun har lagt fra sig dér.

FERRING

De gaar da vel ikke?

FRU HERREBORG
(uvilkaarligt)

Hvad skal jeg her?

FERRING
(gaar hen til hende. Dæmpet, men med en vis Bredde og Højtidelighed)

Jeg er mig ingensomhelst Brøde bevidst, Fru Herreborg.

FRU HERREBORG
(ser et Øjeblik paa ham)

Nej — selvfølgelig ... (Gaar fra ham). Brøde, — lad os dog ikke bruge saa store Ord. Det hele er blot saa grænseløst usmageligt ... Jeg havde et Øjeblik troet ... naa, det er jo min egen Skyld ... (Stanser, hvisker med sammenbidte Læber:) Uh, det er ligesom jeg havde faaet noget ... noget smudsigt paa mig ... Jeg synes for-

melig, jeg trænger til et Bad! . . . (Vender sig mod ham). Det er grimt, Ferring.

FERRING
(hidsig)

Jeg har ingenting gjort, hører De jo! Hun har ikke været her siden De traf hende sidst her! I den sidste Maaned har jeg ikke set hende!

FRU HERREBORG
(ryster paa Hovedet)

Det er ikke sandt.

FERRING
(træder haardt mod Gulvet)

Jo, — det er sandt! Hun er ingenting for mig mere! En Kammerat, en Dreng, der holder af mig, ikke andet! Det er færdigt, det er forbi, det hele!

FRU HERREBORG
(ser hen paa ham)

Er det nu ogsaa sandt? Har De ikke truffet hende i den Tid, vi har korresponderet?

FERRING

Ikke et Øjeblik! Ikke et Øjeblik har jeg saameget som tænkt paa hende! Hvor kan De dog tro det?

FRU HERREBORG
(lidt efter, eftertænksom, mens et Smil kæmper sig frem)

Nej, — De kunde jo ganske vist have sendt hende bort før, da De hørte, jeg kom... Der var jo Tid nok...

FERRING

Naa ja, dér ser De selv. (Gaar fra hende).

FRU HERREBORG
(i et pludseligt lykkeligt og straalende Smil)

Det dér er i Deres Favør, min Herre.

FERRING
(kaster hen)

De er godt skinsyg, er De.

FRU HERREBORG
(smilende som før)

Og De er en skrækkelig brutal, hovmodig, udannet Personnage — og jeg begriber ikke mig selv, at jeg finder mig i alt det, De byder mig! . . . (Sætter sig og trækker Sløret op). Nej det er vist, De er ikke som de andre.

FERRING
(vender sig og gaar hen mod hende. Hans Udtryk er atter anspændt opmærksomt)

De andre? Hvad for andre?

FRU HERREBORG

Naa ja, — mit Hof altsaa, mine Platonikere, Ellum og Holmer . . . og . . . naa, De ved jo Besked.

FERRING
(nikker og sætter sig hen hos hende).

FRU HERREBORG

Men ser De, Ferring, — det er jo derfor, jeg er kommet herop til Dem idag: for at takke Dem for Deres Breve. De har betaget mig. Nogle af dem hører til det pragtfuldeste, De endnu har skrevet, — — og saa er der ogsaa saa meget Hjærte i dem.

FERRING

Naa, — Hjærte?

FRU HERREBORG

Jo, der er. Hvor barsk De end stiller Dem an, saa hører jeg alligevel en skjult Kilde i Deres Sind. Det er ligesom en varm Strøm, der pludselig har banet sig Vej. Deres Syn paa alt er bleven friere, — og det trængte De til. Har jeg Ret?

FERRING

Maaske.

FRU HERREBORG

Naa, — og det er jeg glad over. For det tror jeg nok, er min Skyld.

FERRING
(bøjer sig mod hende)
Det tror jeg ogsaa, Fru Herreborg.

FRU HERREBORG
(ser bort)
Nej nej, . . . ikke som De mener.

FERRING
Hvorfor ikke?

FRU HERREBORG
Vist ikke nej. Det er Fantasier, hvis De selv tror det. Det vil jeg heller ikke have.

FERRING
Hvorfor ikke?

FRU HERREBORG
Herregud, Ferring, det maa De da kunne forstaa . . .

FERRING
Jeg er dum, har jeg sagt Dem.

FRU HERREBORG
Nej, De forstaar det vel ikke, men jeg lever nu engang i et civiliseret Samfund, jeg omgaas en Masse Mennesker, jeg er bunden til alle Sider. Hvad tror De dog, man vilde sige, hvis man vidste, jeg besøgte Dem her? Jeg følte mig endogsaa selv saa brødefuld idag, at jeg tog Ellum med mig.

FERRING
Og lod ham gaa igen.

FRU HERREBORG
Ja, — men han er tavs.

FERRING
(rejser sig pludselig)
Skal jeg sige Dem noget, Fru Herreborg, — det er slet ikke det, De er bange for?

FRU HERREBORG
(ser op paa ham. Sagte)

Ikke?

FERRING

De er ikke bange for, at det skal blive til noget mellem os, — De er bange for, at det ikke skal blive til noget.

FRU HERREBORG

Og De siger, De er dum?

FERRING

Jeg har Instinkt. (Sætter sig hen hos hende). Jeg forstaar Dem godt, kære Frue, jeg forstaar godt, at De er bange. Det er ikke noget, jeg vil prale med, — De har jo talt saa aabent til mig i Deres Breve. De har vist endogsaa fortalt mig mere, end De selv véd af.

FRU HERREBORG

Hvordan det?

FERRING

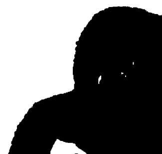
Jo ser De. I det næstsidste Brev var det især. De skrev om den lille Oase midt inde i Selskabslivets Ørken, som De havde opdyrket ved at omgive Dem med disse Par forelskede Mænd. De skrev, at De egentlig befandt Dem vel i den hede, krydrede Luft under Palmerne, og De glemte Sandet udenom. Men saa tilføjede De meget poetisk: „Jeg er saa lykkelig, at jeg tror, jeg kunde falde den første fremmede Kameldriver om Halsen, der kom til mit Telt.“ Med andre Ord: De er ensom, — De føler Dem fuldkommen ensom!

FRU HERREBORG

Ja, — jeg er ensom. Men derfor behøver jeg da ikke være ulykkelig.

FERRING

Hvem siger, De er ulykkelig? Men De er enerveret, De er hidset af al den hede Krydderduft, De indaander

til daglig. Ikke alene sidder De og venter paa Kameldriveren fra Morgen til Aften, men De gaar ud af Oasen og opsøger ham i hans egen Hule.

FRU HERREBORG
(ser lidt paa ham)

De gaar dér og slaar mig fast. Jeg er tilmode, som om jeg blev hamret opad en Mur med store Søm.

FERRING

Jamen er det da ikke rigtigt?

FRU HERREBORG

Jo, — det er det vel. (Hun rejser sig langsomt og gaar lidt fra ham). Men De skulde ikke se for meget i mig, Ferring, — jeg er ikke det mindste Spor af mærkværdig eller blot interessant. (Vender sig mod ham). De kan naturligvis udstaffere mig saadan som De er Digter til, men inderst inde er jeg ganske som alle andre Kvinder. Jeg vil jo kun være lykkelig. (Ser bort). Se at blive det før det er for sent.

FERRING
(lidt efter. Sagte)

Hvor De ser bedrøvet ud nu ... Hvorfor er De bedrøvet?

FRU HERREBORG

Fordi jeg tror, det er for sent.

FERRING
(gaar hen til hende. Aabent og naivt)

Kan De da ikke bruge mig til det?

FRU HERREBORG
(smiler, ser paa ham. Gentager langsomt)

Om jeg kan bruge Dem til det?

FERRING

Var det dumt sagt?

FRU HERREBORG
(stryger ham hen over Kinden, — med et ømt Smil)

Jeg véd ikke noget Menneske, der kan skifte Udtryk saadan som De. Nu er De en helt anden end før. De har en bevæget Sjæl.

FERRING

Jamen, De svarer mig ikke?

Pause. Hun slipper ham. Gaar lidt om i Stuen. Sætter sig.

FRU HERREBORG

Kom lidt herhen, Ferring.

Han gaar hen til hende. Hun strækker Haanden ud imod ham og han lægger sig ned foran hende. Hun tager hans Ansigt mellem sine Hænder og løfter det op mod sig.

FRU HERREBORG
(sagte)

Kan De glemme Dem selv?

FERRING
(højt)

Ja!

FRU HERREBORG

Sig det kun, hvis De kan. Kan De glemme, at De er Digter? Kan De glemme Deres Forfængelighed? Deres Ærgjerrighed? Kan De glemme alt, hvad De ellers er og tænker og føler . . . kan De glemme det altsammen for min Skyld alene? Kan De?

FERRING
(flytter en lille Smule paa sig)

Ja jeg kan.

FRU HERREBORG
(slipper ham)

Ja, De lover og lover, — og alligevel saa véd jeg jo ikke det mindste om Dem.

FERRING
(rejser sig og børster uvilkaarlig sine Knæ)

Jeg kan dog kun love, ikke sandt?

FRU HERREBORG

Jo. Maaske forlanger jeg ogsaa for meget. Jeg tænker paa mig selv. For jeg kunde.

FERRING
(pludselig hurtigt)

Kunde De glemme Dem selv?

FRU HERREBORG

Fuldkommen.

FERRING

Kunde De glemme Deres Venner? Ofre dem — én for én?

FRU HERREBORG

Jeg har jo allerede gjort det.

FERRING

Og Deres Mand?

FRU HERREBORG

Min Mand . . .?

FERRING

Og Samfundet? Deres Omgivelser, der truer Dem med Død og Undergang allevegnefra? Kan De glemme alt det?

FRU HERREBORG
(ser lidt paa ham)

Ja, det kunde jeg vel . . . Men . . .

Pause. Hun ser paa ham, skuffet og bedrøvet. Han rammes af hendes Blik, og ser bort.

FRU HERREBORG
(sagte)

Det er underligt. Vi holder af hinanden, og vi er milevidt fra hinanden. Vi føler paa hinanden, . . . og saa bliver vi igen helt borte. Nu er vi ganske ude i Uvirkeligheden . . . Hvad er det, der mangler?

FERRING

Noget mangler, ja. Men . . .

Pludselig høres Støj udenfor Vinduet paa Gaden. En højrøstet Stemme trænger ind. Derpaa flere. FERRING stanser og lytter.

FERRING
(nærmer sig Vinduet)

Hvad er det? . . . Var det ikke Høyerups Stemme? Gud véd hvad han nu . . .? (Trækker Gardinet tilside. Ser ud). Der er jo Opløb . . . Men hvad i Alverden er det? . . . det er jo Deres Mand! . . .

FRU HERREBORG

Min Mand?

FERRING

Han er barhovedet og Folk stimler sammen om ham . . . hvad i Alverden . . .

FRU HERREBORG

Hvad kan der dog være sket?

FERRING

Der er Holmer! Han ser lige herind! . . . Gaa dér hen, gaa dér hen, skynd Dem! han har set mig, jeg kan ikke gaa bort!

FRU HERREBORG
(gaar hen i Baggrunden tilvenstre)

Aa, det er jo skrækkeligt!

FERRING

Han kommer herhen . . . Goddag, Goddag . . . Ja. (Lukker Vinduet op).

HOLMERS STEMME
(udenfor)

Maa vi søge Husly hos Dem et Øjeblik, Hr. Ferring? Der er sket noget ubehageligt.

FERRING

Selvfølgelig.

HOLMERS STEMME

Tak.

FERRING
(lukker Vinduet)

Ja, nu kommer de . . .

FRU HERREBORG

Aa, de spionerer mig ud!

FERRING

Hvad er der sket?

FRU HERREBORG

Jeg véd ikke. Hvad skal vi gøre?

FERRING
(ser vist paa hende)

Tør De blive her og tage Følgerne? Tør De?

FRU HERREBORG
(raadløst; sagte)

Hvad synes De?

Det ringer. Der gaar en Skælven gennem FRU HERREBORG.

FERRING

Nej nej . . . (Gaar hurtigt mod Døren tilhøjre). Kom herhen, kære Frue, — saa leger vi Skjul som i de franske Ægteskabsdramer, — De skal se, det er meget bedre. Gaa derind i det lille Værelse og bliv staaende ganske roligt, til De hører, at de to Herrer er kommet herind. Gaa saa ud ad den anden Dør, — den fører ud i Entréen. Saa er De klaret.

FRU HERREBORG
(i Døren)

Saadan er jeg ellers ikke, Ferring, — men det kom saa pludselig! Saadan er jeg ikke, — De skal faa det at se!

FERRING
(kysser hæftigt hendes Hænder)

Jeg elsker Dem, hvordan De end er! (Det banker i Baggrunden). Vi hører sammen nu. (Lukker Døren og gaar hen mod Baggrunden). Kom ind!

TIENDE SCENE

FERRING. HERREBORG kommer ind, fulgt af HOLMER. HERREBORG holder sin høje Hat i Haanden, — den er tilsmudset og lidt forslaaet. Han er meget bleg, men smiler stærkt. HOLMER er blussende rød og søger med yderste Møje at skjule sin Sindsbevægelse. Han kaster hurtige, undersøgende Blikke om i Stuen.

HERREBORG

Jeg beder Dem oprigtigt undskylde, Hr. Ferring, at vi saadan trænger ind til Dem. Det er overmaade elskværdigt af Dem, at De vil lukke os ind.

FERRING

Hvad er der sket? Goddag. Hvad er der sket?

HOLMER

Utroligt! Utroligt!

HERREBORG

Det er min udmærkede Ven Høyerup, der ønskede at sige mig Tak for sidst. Han var øjensynlig stærkt beruset.

HOLMER
(der stadig stirrer om i Stuen)

At saadan noget kan ske!

FERRING

Slog han Dem?

HERREBORG

Min Hat, ja Mere blev det ikke til. Saadan gaar det som oftest ud over den Uskyldige.

HOLMER
(til FERRING)

Har De ikke en Børste? Vi maa se at faa den Hat præsentabel igen.

FERRING

Jo, nu skal jeg strax . . . (Gaar mod Døren tilhøjre).

HOLMER
(uvilkaarligt)

Naa, dér er Kabinettet . . .

HERREBORG
(river hastigt og med rystende Hænder sit Slips op, da FERRING vender Ryggen til)

Aa, Hr. Ferring, vil De ikke være saa elskværdig at hjælpe mig med at knytte mit Slips, — jeg ser, det er gaaet op.

HOLMER

Saa skal jeg se at finde . . .(Gaar forbi FERRING mod Døren tilhøjre).

FERRING

(er stanset. Ser efter HOLMER. Gaar saa hen til HERREBORG. Smilende). Jeg tror, De overvurderer mig. Den Kunst forstaar De sikkert bedre end jeg. (Tager fat paa Slipset).

HOLMER
(gaar ind ad Døren tilhøjre).

HERREBORG
(taler sagte og anstrængt)

Tak . . . Det pinlige var, at der samledes en Del Mennesker . . . Det er mig i høj Grad imod at blive Genstand for offentlig Opmærksomhed . . .

HOLMER
(kommer tilbage)

Jeg kan ikke finde nogen.

HERREBORG

(stirrer paa FERRING med missende Øjne)

Det lader virkelig til, at jeg har overvurderet Dem, Hr. Ferring . . . Lad saa heller mig.

FERRING fjærner sig. HERREBORG ser hen paa HOLMER, der trækker paa Skuldrene.

Det banker paa Døren i Baggrunden.

FERRING

Kom ind!

ELLEVTE SCENE

FERRING. HERREBORG. HOLMER. ELLUM kommer ind. Han ser sig hastigt og nysgerrigt om.

ELLUM

Goddag, Goddag. Ja, Entrédøren stod aaben, jeg gik lige ind . . . Er der passeret noget? Jeg hørte noget Spektakkel fra Gaden, jeg saa Dem og Holmer gaa herop, — jeg saa ogsaa et Glimt af Høyerup . . . Har De oplevet noget?

HOLMER

Nej nej nej!

HERREBORG

I hvert Fald kom der intet andet ud deraf end en massakreret Silkehat. (Gaar mod Døren i Baggrunden. Stanser, ser paa de andre). Og saa et bevinget Ord.

FERRING

Et bevinget Ord?

HERREBORG

Det kom fra Hr. Høyerup, mens han fjærnede sig.

HOLMER

Aa, — et grimt Ord!

HERREBORG

Grimt? Ordet er klassisk!

FERRING

Hvad var det da?

HERREBORG
(kort og skarpt)

Hanrej.

Pause. HERREBORG ser fra den ene til den anden.

HERREBORG
(rømmer sig)

De Herrer maa indrømme mig, at Ordet i al Almindelighed er tankevækkende.

ELLUM

Det er bare dumt.

HERREBORG

Nu har baade De, Dr. Ellum og De, Holmer, udtrykt Deres Uvilje mod Ordet. Hvad siger nu De, Hr. Ferring?

FERRING

Jeg synes, Ordet er muntert.

HOLMER
(skubber sig forbi HERREBORG mod Døren i Baggrunden).

Lad os gaa! (Ud).

FERRING
(gaar hen til HERREBORG; han smiler, han kan næppe styre sin Lystighed)

Gaar De ogsaa? Ja Farvel og Tak for Besøget! . . . (Brister i Latter ved Synet af den høje Hat, som HERREBORG holder i Haanden). Men Hatten!

HERREBORG
(ser paa Hatten. Sagte og eftertænksomt)

Skøn er den ikke nej. Men god nok til sit Brug. Farvel. (Bøjer sig høfligt og gaar ud).

TOLVTE SCENE

FERRING. ELLUM.

FERRING
(ser efter ham, endnu leende)

Hvad mente han egentlig med det?

ELLUM

Ja, hvem kan vide det? Herreborg er det besynderligste Menneske, jeg kender. Maaske mente han, at den var god nok til at skjule en Hanrejs Attributer.

FERRING
(leende)

Tror De virkelig?

ELLUM

Han faar en slem Nat. Det gør Holmer ogsaa.

FERRING
(som før)

Og De da, Doktor?

ELLUM

Ja — jeg . . . (Rømmer sig forlegent). Jeg er jo Tilskuer, — som sædvanlig. Det er nu engang den Rolle, Vorherre har tiltænkt mig her i Livet, — og den forstyrrer ikke min Nattesøvn. Høyerup slog til Hatten, — og Fuglen fløj sin Vej, — ja, jeg konstaterede det fra Vinduet deroppe. De har Lykke med Dem.

FERRING
(ler af fuld Hals)

Ja! Ja!

ELLUM

Ja, De ler som en ung Apollon . . . Mens de andre flaas levende af deres Skinsyge.

FERRING
(pludselig alvorlig)

Tror De, de gør hende noget?

ELLUM

Hvad skulde de kunne gøre hende? Og hvad skulde de kunne gøre Dem? De har naaet Deres Maal.

FERRING
(hæftigt)

Har jeg, Ellum?

ELLUM

Ja, De har. Saadan som de ydre Forhold er her, saa har De overvundet dem nu. Der er næppe nogen, der udefra vil lægge Dem Hindringer i Vejen, naar De er naaet saa vidt, som De er.

FERRING
(strækker sine Arme i Vejret og ler sagte og skælvende)

ELLUM
(betragter ham)

De har Feber, Ferring.

FERRING
(føler paa sit Ansigt)

Jeg brænder . . . Men hvad gør det? Det er af mit Arbejde . . . eller af Lykke, jeg véd ikke . . .

ELLUM

Det er i al Fald af Mangel paa Søvn.

FERRING

Jeg kan ikke sove nu! (Han staar et Øjeblik stille, som om han lyttede efter sit eget Indre). Jeg føler mig saa overmægtig stærk... Mit Blod stamper sine Stempelslag, og suger... suger hele Tilværelsen ind i mig . . . Jeg staar midt i det hele ... jeg ser alt, jeg føler alt ... Aa, en Triumf!... og en usigelig Ømhed mod hende . . . og en Mildhed, en Mildhed mod de overvundne . . . og en Glæde ved at skabe og være til, som jeg aldrig, aldrig før har kendt . . .

Pause. ELLUM betragter ham lidt i Tavshed. Gaar saa hen og rækker ham Haanden til Farvel.

ELLUM

Nu skulde De skrive Deres Stykke færdigt. Det er vel i den Feber, at man skriver bedst.

FERRING

Jeg har ogsaa Stykkets Navn nu, — det sprang frem som et Lyn . . .

ELLUM

Naa?

FERRING

Elskovens Triumf!

ELLUM

Elskovens Triumf?

FERRING

Er det godt?

ELLUM

Som Titel paa et Skuespil er det maaske godt nok, — det forstaar jeg mig ikke paa. (Gaar hen til Døren i Baggrunden).

FERRING
(følger ham)

Altsaa — godt!

ELLUM
(vender sig)

Men i det virkelige Liv? . . . Se nu f. Ex. det Stykke, som De *selv* spiller for Tiden, — det gav De vel gærne den samme Titel. Men dér har jeg sandt at sige ikke megen Fidus til den.

FERRING

Hvorfor ikke? De sagde jo selv før, at jeg havde naaet mit Maal nu!

ELLUM

Jeg talte om de ydre Hindringer, — de kan altid overvindes. Men de indre?

FERRING
(hæftigt)

De indre — hvor *er* de? Jeg kan ikke se dem!

ELLUM

Nej. Men forstaar De . . . En Triumffølelse er altid en Abnormitet i Sjælelivet, en psychisk Absces, — den udvikler sig paa lignende Maade som den legemlige. Den fødes propfuld af Baciller, der hovedsagelig angriber det menneskelige i den, — de formerer sig samtidig med at den vokser, — og naar den har naaet sin højeste Modenhed, bevirker de, at den brister i samme Nu.

FERRING

Jeg tror ikke paa det! Hvad i Alverden skulde det være for Baciller?

ELLUM

Der er mange Arter. Hos Dem hedder de: Talent for Poesi. (Han nikker til ham, og gaar ud ad Døren i Baggrunden).

FERRING

(vender sig langsomt og gaar tilbage. Stanser. I et lidenskabeligt Udbrud)

Jeg tror ikke paa det! . . . Hvad var jeg uden Talent! Det er jo Poesien, der giver mig al min Sundhed og Styrke!

Tæppet.

FJERDE AKT

Hos HERREBORGS.

FRUENS Kabinet: et elegant og rigt udstyret Værelse. Paa Møblernes Form og Farve og Kunstværkernes Karakter mærker man en Bestræbelse for at være helt moderne, — en Bestræbelse, der endogsaa er overdrevet en Smule, ligesom paa Trods: Om end hver enkelt Genstand er udsøgt med Smag, virker Ensemblet dog lidt stilløst.

En Karnap med evigtgrønne Blomster vender ud til Haven i Baggrunden. Bogskab, Skrivebord, enkelte meget magelige Møbler mellem flere højst umagelige. Døre tilhøjre (Entreen) og venstre (Vinterhaven).

Udenfor en mørk Himmel med Regn.

Det er hen paa Eftermiddagen, sex Dage efter tredje Akt.

FØRSTE SCENE

STUEPIGEN. Strax efter FRK. HERREBORG.

STUEPIGEN ved et Bord, hvorpaa et Par Vaser og Blomsterglas; foran hende ligger en Del afskaarne Blomster, som hun er ifærd med at sætte i Vand. Hun ser lidt mut og rødøjet ud.

FRK. HERREBORG kommer ind fra Døren tilhøjre. Hun har Hat paa Hovedet, men er ellers uden Overtøj.

FRK. HERREBORG

Goddag, Julie. Er min . . .

PIGEN

Goddag, Frøken.

FRK. HERREBORG

Er min Svigerinde ikke kommen hjem?

PIGEN

Nej, Frøken. Fruen prøver.

FRK. HERREBORG

Naa saadan. Ja ja, saa faar jeg vel . . . (Ser Blomsterne, gaar hen til Bordet). Hvor har De faaet alt det dér fra? Da ikke fra Drivhuset?

PIGEN

Jo, Petersen gav mig dem fra Fruen. Jeg skulde sætte dem i Vand.

FRK. HERREBORG

Jamen er de fra Drivhuset, spørger jeg?

PIGEN

Ja, det sagde han da.

FRK. HERREBORG

(tager et Par af Blomsterne og ser paa dem)

Det er de jo ogsaa . . . Det har jeg dog ikke oplevet før . . . ikke engang paa min Moders Fødselsdag . . . De er revet op med Rode, de dér! De er knap sprunget ud endnu!

PIGEN

Ja, jeg spurgte ogsaa Petersen, om her skulde være Fest.

FRK. HERREBORG

(gaar lidt fra hende. Stanser)

Er min Broder hjemme?

PIGEN

Det véd jeg ikke, Frøken. Skal jeg gaa op og se ad?

FRK. HERREBORG

Ja, vil De være saa god . . . (PIGEN vil forbi hende). Bi lidt, hvordan er det, De ser ud? Har De grædt?

PIGEN
(stanser)

Jeg, Frøken?

FRK. HERREBORG

Jo vist saa. Ud med Sproget, — hvad er der i Vejen?

PIGEN
(slaar Forklædet for Øjnene)

Aa, jeg er saa ked af det, Frøken!

FRK. HERREBORG

Har Fruen skændt paa Dem, eller hvad er der?

PIGEN
(snøftende)

Nej, Fruen har ikke skændt . . . for Fruen er jo ellers saa god!

FRK. HERREBORG

Jamen hvad er det da?

PIGEN

Jo, Frøken, det er det, at . . . at Fruen havde jo lovet mig fri en hel Maaned . . . hele Majmaaned, mens Herren og Fruen var ude at rejse . . .

FRK. HERREBORG

Ja, hvad saa?

PIGEN

Jo saa imorges, saa sagde Fruen, at det blev der ikke noget af alligevel, for Fruen rejste slet ikke iaar.

FRK. HERREBORG

Hvad for noget? Rejser de ikke?

PIGEN

Nej, det sagde Fruen. Og jeg havde netop glædet . . .

FRK. HERREBORG

Jamen du gode Gud, det er jo ikke mer end nogle Dage siden, at min Broder talte om Rejsen som noget

aldeles afgjort. Nu i Slutningen af Maaneden skulde de endelig afsted, det er jo bleven opsat fra Uge til Uge.

PIGEN

Ja, men imorges sagde Fruen, at hun blev helt hjemme.

FRK. HERREBORG

Hun? Ja hun og min Broder altsaa?

PIGEN

Nej, Fruen talte slet ikke om Herren.

FRK. HERREBORG

Det var da højst besynderligt. Tror De ikke, De har misforstaaet det?

Døren tilvenstre er gaaet op og HERREBORG har vist sig. Han kommer nu ind.

PIGEN

Nej, for da jeg kom ind med Theen, saa sad Fruen med et Brev, der var kommet imorges, og saa sagde ... Der er Herren!

FRK. HERREBORG
(hurtigt)

Goddag, Frantz.

ANDEN SCENE

FRK. HERREBORG. HERREBORG. PIGEN.

HERREBORG ser endnu blegere ud end sædvanlig, og hans Ansigt er ganske slapt. De missende Øjne er halvt lukkede og deres Rødme er paafaldende. Det ironiske Drag om Munden er næsten udslettet. Han taler dæmpet og enstonigt.

HERREBORG

Hvad er det, der er saa besynderligt, lille Louise? Goddag, min Pige. (Klapper hende adspredt og gaar fra hende).

FRK. HERREBORG

Er det sandt, at I ikke skal rejse?

HERREBORG
(standser med et lille Ryk)

Ikke skal rejse?

FRK. HERREBORG

Ja, Bertha har opgivet Rejsen for iaar, — fortæller den lille Julie mig dér.

HERREBORG
(gaar videre)

Ja vist saa . . . vist saa . . . (Vender sig mod PIGEN). Hør, lille De dér . . . kunde De ikke et Øjeblik . . . er der noget, De skal besørge for Fruen?

PIGEN

Ja, det var blot de Blomster dér, — jeg skulde . . .

HERREBORG
(ser Blomsterne)

De Blomster . . .

FRK. HERREBORG

Dem skal vi nok sætte i Vand for Dem, Julie.

PIGEN

Tak, Frøken. (Ser nysgerrigt hen paa HERREBORG og gaar ud tilhøjre).

TREDIE SCENE

FRK. HERREBORG. HERREBORG.

HERREBORG
(staar ved Blomsterne)

De er jo fra Drivhuset.

FRK. HERREBORG

Vidste Du ikke det?

HERREBORG
(uden at vende sig)

Jo — naturligvis . . .

FRK. HERREBORG

Naturligvis? Ja, — som Du vidste, at Bertha pludselig har bestemt sig til at blive hjemme iaar. Ingen af Delene vidste Du.

HERREBORG

(tager en Blomst)

Herregud, — den ogsaa. Der var kun det ene Exemplar.

FRK. HERREBORG

Véd Du ogsaa Grunden?

HERREBORG

(lægger Blomsten. Vender sig)

Grunden? . . . Hvilken Grund?

FRK. HERREBORG

Til at hun bliver hjemme?

HERREBORG

Jeg antager, at hun mener, det er for sent at rejse nu.

FRK. HERREBORG

Hør nu, Frantz. Ja, Du véd jo, jeg har aldrig før blandet mig i dine Forhold. Den fuldkomne Ørkesløshed, som Du altid har levet i, har tit nok bekymret mig, men jeg har holdt mig tilbage, — dit Væsen opfordrer nu engang ikke til Tilnærmelser, og det er mig meget imod at blive afvist. Men der er Ting, som vi *maa* tale om, — om ikke for andet, saa for Navnets Skyld. Det er ligesaa godt mit som dit.

HERREBORG

Det er mig fuldkommen ubegribeligt, hvad Du sigter til.

FRK. HERREBORG

Nej, det er ikke, Frantz. Det besynderlige er netop, at Du udmærket godt forstaar det altsammen, — Du lader blot som om Du ingenting ser. Du dukker dig ned bag dine Blomster og dine Kunstblade, — Du skjuler dig dér og sidder stille og smiler sygt. Det maa

skyldes en eller anden Mangel eller Hemmelighed ved din Natur, som jeg kun kan gætte mig til.

HERREBORG
(lidt efter, sagte og med Anstrængelse)
Hvad har . . . hvad har Bertha da gjort?

FRK. HERREBORG
(betragter sin Broder lidt i Tavshed. Derpaa — dæmpet:)
Hvor Du ser daarlig ud, Frantz . . .

HERREBORG
(som før)
Vil Du ikke svare mig paa mit Spørgsmaal? (Han tørrer sin Pande, der er bleven klam og fugtig).

FRK. HERREBORG
(urolig)
Maaske skulde jeg ikke . . . Det kan være, det er vanskeligere, end jeg havde troet . . . Jeg kender dig jo saa lidt . . .

HERREBORG
(rømmer sig. Han har nu genvundet sin Fatning).
Du svarer mig stadig ikke.

FRK. HERREBORG
(sukker let og vender sig fra ham)
Naa ja, — som Du vil altsaa. (Sætter sig). I forgaars kom vor fælles Ven Dr. Holmer op til mig og betroede mig, at han for ganske nylig havde prøvet paa at aabne dine Øjne for . . . for visse Farer, der truede din Ære, — men uden Resultat. Saa vidt jeg forstod havde ogsaa Dr. Ellum gjort et forgæves Forsøg.

HERREBORG
Jeg kan ikke sige andet, end at de to Herrers Omhu for mig rører mig dybt.

FRK. HERREBORG
Du mener, at de er personlig interesserede i Sagen, og det er jo paa en Maade sandt. Men jeg kan alligevel

give Holmer fuldkommen Ret i, at saalænge Legen og Spøgen holdes her indenfor fire Vægge og mellem gode Venner, saa var der intet sket. Noget ganske andet er det, naar helt uvedkommende Personer bliver trukket ind deri. Han fortalte endogsaa noget om et Gadeopløb, hvor Du skulde have været Midtpunktet.

HERREBORG

Det var noget for sig selv.

FRK. HERREBORG

Naa, — *det?* Du taler, som om Du engang hver Uge var Midtpunkt for et Gadeopløb . . .

HERREBORG

Det er jeg dog ikke.

FRK. HERREBORG

Ikke endnu nej . . . Men forresten havde det omtalte Opløb nok noget at gøre med den Sag, vi berører?

HERREBORG

Kun flygtigt i hvert Fald.

FRK. HERREBORG
(ser paa ham, ryster paa Hovedet)

Vi kan altsaa slet ikke tale sammen mere . . .

HERREBORG

Du skylder mig stadig Svar: — hvad har Bertha gjort?

FRK. HERREBORG
(rejser sig. Med pludselig Hæftighed)

Hun har allerede gjort nok til at kompromittere dig!

HERREBORG

Jeg føler mig i ingensomhelst Henseende kompromitteret. Og jeg har i Tidens Løb erhvervet mig et Kendskab til Bertha's Karakter, som Du ikke kan have. Jeg kender hende og jeg ønsker hende ikke anderledes end hun er.

FRK. HERREBORG

Ja, fatte det hvo der kan!

HERREBORG

Netop. Og den, der ikke kan, burde tie.

FRK. HERREBORG

Ja ja, saa tier jeg. Men bryder der nu en Skandale løs over vort gamle Hus her, saa tier jeg ogsaa. Saa ser Du mig ikke. Saa maa Du bære den alene, og som Du bedst kan.

HERREBORG
(smiler)

Saa skal jeg bære den alene, og som jeg bedst kan.

FRK. HERREBORG

Farvel, Frantz. (Gaar hen mod Døren tilhøjre).

HERREBORG
(følger hende)

Farvel, Louise. (Stanser ved Bordet). Men hvordan var det, lovede Du ikke Stuepigen at sætte de Blomster i Vand?

FRK. HERREBORG

Det er Du vel nærmest til. (Ser pludselig ud af Karnapvinduet, som om hun hørte en Lyd derude fra). Men Du skulde skynde dig, for dér kommer din Kone.

HERREBORG
(ser hurtigt ud)

Kommer Bertha?

FRK. HERREBORG

Ja. (Vender sig og gaar mod Døren tilvenstre). Ja, jeg gaar denne Vej, jeg vil ikke træffe hende.

HERREBORG
(smiler)

Er Du bange?

FRK. HERREBORG

Ikke nær saa meget som Du. (Ud tilvenstre).

HERREBORG gaar lidt om i Stuen, stanser og staar et Øjeblik stille med slapt nedhængende Arme, — seende hen mod Døren tilhøjre. En Kuldegysning farer igennem ham.

Saa høres en Dør blive lukket i udenfor tilhøjre, og FRU HERREBORGS Stemme: *Har her været nogen, Julie?* Derpaa: *Naa, er hun gaaet igen?* Derpaa: *Ja, det øser ned.*

I det samme gaar HERREBORG hen til Bordet og tager en Blomst. Der viser sig et Smil paa hans Ansigt.

Døren tilhøjre gaar op og FRU HERREBORG kommer indenfor. Hun har endnu Hat og Overtøj paa, og en vaad Paraply i Haanden

FJERDE SCENE

HERREBORG. FRU HERREBORG.

FRU HERREBORG
(leende)

Men Gud, hvad er *det*, — staar Du dér og sætter Blomster i Vand?

HERREBORG

Goddag.

FRU HERREBORG
(gaar tilbage mod Døren, der staar aaben)

Det havde jeg jo bedt Dem om, Julie.

PIGEN

Ja, men Herren og Frøkenen vilde selv.

FRU HERREBORG

Har Louise været her, Frantz? (Giver PIGEN sit Tøj).

HERREBORG

Ja.

FRU HERREBORG

Er hun gaaet igen?

HERREBORG

Ja.

FRU HERREBORG

Tak Julie.

PIGEN har taget FRUENS Tøj, gaar ud og lukker Døren. FRU HERREBORG kommer ind. Hun ser frisk og forynget ud, et Skær af Munterhed og Lykke strømmer ud fra hendes Øjne og hendes Smil.

FRU HERREBORG
(gaar hen til Spejlet)

Sikken et Vejr, Du!

HERREBORG
(der stadig staar ved Blomsterne og betragter hende med et skraat Blik)

Afskyeligt . . .

FRU HERREBORG
(ordner sit Haar)

Aa nej, — Du skulde blot have følt den Regn, — den er helt varm! (Ler). Jeg er jo ganske vaad i Ansigtet endnu! Aa det var dejligt . . . jeg *gik* helt hjem . . . jeg var lige ved at slaa Paraplyen ned . . . den dejlige Foraarsregn! (Vender sig mod ham, — ler). Naa, — og Du staar stadig dér og sætter Blomster i Vand! (Gaar hen til ham).

HERREBORG

Jeg staar her og tager Afsked med dem. Denne Catlaja her faar jeg jo aldrig at se mere . . . og den dér . . .

FRU HERREBORG

Er det galt, at jeg har taget dem?

HERREBORG

Tværtimod. Jeg misunder dem, at de har fundet deres Død for saa smukke Hænder.

FRU HERREBORG

Tak, Du, — det var pænt sagt! Nu skal Du se — nu hjælpes vi ad . . . for det dér, Du har lavet — (ler) det kan jeg ikke rigtig bruge . . . Rødt og lilla sammen, Frantz, — Du som ellers har saa fin en Farvesans! Nej, nu skal Du se . . . (Tager Blomsterne ud af Glassene igen). Aa Du, — der var en Duft nede i Drivhuset i Formiddags, — jeg blev ganske ør! Saa rev jeg til mig hvad jeg kunde faa fat paa — helst havde jeg taget det

altsammen med op i mine Stuer! . . . Har her været nogen?

HERREBORG

Ingen, som kan interessere dig.

FRU HERREBORG

(ler)

Naa, det er sandt, — Louise! Er du maliciøs? . . . Jeg kan saamænd meget godt lide Louise, hvis hun blot ikke var saa . . . Naa, saadan bliver vel de professionelle Velgørenhedsdamer, — (parodierer) de strør Almisser om sig ved hver Betoning . . . Ja, giv mig den Blaaregn dér, den skal i den store Vase . . . Tak . . . Véd Du hvad, Frantz, jeg synes egentlig allerbedst om dig, naar Du gaar saadan ganske stille omkring og nusser. Saa ser Du saa artig og eftertænksom ud, — Du ligner en lille klog og bedrøvet Dreng.

HERREBORG

Naa, — klog?

FRU HERREBORG

Aa forfærdelig klog! Uhyggelig klog, Du! . . . Véd Du hvad, Frantz . . . Tak, det var de hvide Iris dér, hvis Du vilde række mig dem . . . Hvad det var, jeg vilde sige . . . Et Par til, — dem allesammen . . . Tak! . . . Jo, ser Du, — Du er klog. Du er saa klog, at jeg sommetider synes, at naar Du siger en af dine smaa Ting, — saa bliver alt dumt og tomt uden om dig . . . Ja, jeg selv med da! . . . Du er altfor klog, — Du er altfor, altfor klog . . . (Staar lidt stille. I en anden Tone). Maaske var det bedre baade for dig og mig, hvis Du havde været dum . . .

HERREBORG

Hvad søger Du? Disse her?

FRU HERREBORG

De dér? . . . Nej, giv mig hellere de røde Kamelier, — ja Grenen dér . . . Tak.

Pause. FRU HERREBORG staar og sysler med de sidste Blomster. Hendes Udtryk er alvorligt, — men snart bryder hendes Lykkefølelse atter igennem med et Smil. HERREBORG staar lidt fra hende og iagttager hende fra Siden. Da han ser hende smile, rømmer han sig pludselig skarpt.

HERREBORG

Har Du bestemt dig til ikke at rejse iaar?

FRU HERREBORG

(det giver et lille Stød i hende, — hun ser hastig og sky hen paa ham)

Hvor véd Du det?

HERREBORG

Jo, — Stuepigen lod før en Ytring falde . . . jeg fik det Indtryk, at Du havde ombestemt dig.

FRU HERREBORG

(nervøs)

Jeg har naturligvis ikke bestemt nogetsomhelst, — men nu Du siger det, saa indrømmer jeg, at det for en Gangs Skyld kunde more mig at være herhjemme ved Foraarstid . . . Her i Landet er det jo den eneste Tid paa Aaret, hvor . . . hvor Naturen giver En en Følelse af, at det er en Slags Lykke at trække Vejret blot . . . Og idag er Foraaret kommet over mig som en hel Rus . . .

HERREBORG

I de sex Aar, vi har været gift, har Du hvert Aar netop flygtet fra Foraaret hertillands, — efter dit eget Udtryk.

FRU HERREBORG

Har *jeg?* Ja, saa har de vel været ualmindelig afskyelige . . .

HERREBORG

Som idag altsaa?

FRU HERREBORG

(mer og mer nervøs; river nogle Blomster op af Glasset igen)

Ja, Du kan jo godt rejse.

HERREBORG
(vender sig fra hende. Næsten uhørligt)

Tak . . .

FRU HERREBORG
(drejer sig om mod ham. Mere roligt)

Ja, vi staar jo frit overfor hinanden, ikke sandt? Det er en gammel Aftale, som jeg vel ikke behøver at minde dig om?

HERREBORG
(tier, bliver ved at gaa uden at se paa hende)

FRU HERREBORG

Ja, jeg mener blot: — det er jo en Tradition i din Familje, at man hvert Foraar rejser sydpaa, — og jeg synes virkelig, at Du skulde fortsætte Familjetraditionerne. Derfor kunde jeg jo godt blive . . .

HERREBORG
(stanser, ser paa hende; smiler)

— og fortsætte Familjetraditionerne her?

FRU HERREBORG
(kaster de Blomster, hun staar med. Hæftigt og trodsigt)

Om Du vil ja!

HERREBORG dukker sig pludselig, og hans Ansigt bliver ganske slapt. Han ser sky paa hende, og nærmer sig langsomt og tøvende Bordet, hvor hun staar.

HERREBORG
(sagte)

Er Du vred?

FRU HERREBORG

Ja jeg er vred! Jeg er oprørt over dig!

HERREBORG

Hvorfor dog? For det, jeg sagde?

FRU HERREBORG

Det om Far, — aa, det hørte jeg jo knap nok! . . . Det er dit Ansigt, — dit Smil . . . al den —

HERREBORG
(smiler)

Mit Smil . . . en Grimace, Du.

FRU HERREBORG

Ja, — og med den Grimace har Du ødelagt alt mellem os to!

HERREBORG
(vender sig fra hende)

Det var store Ting, Bertha.

FRU HERREBORG
(hun bevæges)

Det er sandt! . . . Den Grimace har boret sig ind i mit Hjærte og suget det ud! Der er ikke mer tilbage, der er ikke mer tilbage nu!

HERREBORG
(stanser)

For mig, nej.

FRU HERREBORG
(begynder hæftigt at gaa om i Værelset)

Det er din egen Skyld! Hvor tror Du dog, jeg kan leve her Dag ud og Dag ind og føle hvordan al min Styrke og Glæde . . . hele min Ungdom pines ud af mig Draabe for Draabe — tror Du noget Menneske kunde taale det, nogen Kvinde? Og jeg er Kvinde endnu, — jeg er stærk og ung og glad endnu . . . det har Du ikke kunnet tage fra mig . . . jeg føler det mere hver eneste Dag!

HERREBORG

Hvor Du er veltalende med ét.

FRU HERREBORG

Jeg er ikke længer bange for din Ironi. Gud skal vide, Du har gjort alt hvad Du kunde for at dræbe mit Liv og isne mig med Tavshed og Spot og Smil, men jeg er dig for stærk, skal Du se. Ja, Du skal faa det at se. (Stanser ved Bordet og bliver staaende med Ryggen til ham).

HERREBORG
(gaar hen til hende)

Tror Du ikke, jeg elsker dig mere?

FRU HERREBORG
(uden at vende sig)

Jo jeg tror. Men om Du hadede mig, kunde Du ikke gøre mig større Skade end Du nu gør, — og hvad kan det saa hjælpe? Det er forbi, — det er grundigt forbi mellem os to.

HERREBORG
(staar lidt. Sagte og med Anstrængelse)

Hvad betyder det, praktisk set? Skilsmisse?

FRU HERREBORG
(hun har taget de Blomster, hun før rev op af Vasen, og sætter dem nu i. Dæmpet og roligt, uden at forandre Stilling)

Det maa Du om. Hvis Du kan undvære mig, saa skal Du lade mig gaa. Hvis Du ikke kan, maa Du tage de Følger, der kan komme.

HERREBORG
(smiler)

Du taler som den, der har Myndighed.

FRU HERREBORG
(vender sig om mod ham)

Jeg taler sandt. Og Du skal vide, Frantz — alle de Omsvøb og Udflugter, og alle de halve Løfter ogsaa, og halve Tilbud, — alt det Flimmer, som Luften om mig har været fyldt med her i Huset, — — jeg ser gennem det altsammen nu, og jeg gaar igennem det, — jeg gaar ud, hvor der er aabent og frit. Og jeg forstaar ikke, — — nej, jeg begriber det ikke! . . . Se alle de Blomster, hvor aabent de staar, — hver har sit rolige Ansigt, . . . de smiler til mig og deres Duft trænger ind i mig . . . og den velsignede, varme Regn, der faldt paa mit Ansigt før, — jeg mærker den endnu, — jeg er i Pagt med alt det . . . det er som om Na-

turen selv har salvet mig, salvet mit Hjærte . . . Aa, bare jeg kunde sige det saa stort og ligetil som jeg føler . . . Aa, jeg er lykkelig . . . (Hun bevæges, gaar lidt om, stanser. Ser aandsfraværende hen paa HERREBORG. Lidt efter). Ja, Du staar dér og smiler, din Stakkel. Ja, smil Du blot.

HERREBORG
(farer let sammen)

Smiler jeg?

FRU HERREBORG
(gaar forbi ham)

Naa, Du kalder mig i hvert Fald tilbage til Virkeligheden, — til min Stue. Men her er ogsaa godt at være . . . (sagte) ja, snart.

Et Øjebliks Pause. HERREBORG staar og ser efter hende. Hans missende Øjne aabner sig helt og hans Smil giver Plads for et anspændt Udtryk.

HERREBORG
(dæmpet)

Du venter Poul Ferring, — ikke sandt?

FRU HERREBORG
(stanser, vender sig om og ser paa ham. Derpaa:)

Poul Ferring . . . Ja, han kommer.

HERREBORG

Det er for hans Skyld, Du har pyntet op med Blomster?

FRU HERREBORG
(sagte)

Ja, det er.

HERREBORG

Det er for hans Skyld, Du ikke vil rejse?

FRU HERREBORG
(fremtvinger, fordi hun er angst, — men rolig i Stemmen:)

. . . Ja.

HERREBORG

Du elsker ham.

FRU HERREBORG
(tier, men bliver ved at se paa ham)

Pause. HERREBORGS Legeme gennemrystes af en hæftig Sitren, mens han stirrer paa hende. Saa vender han sig om og gaar langsom hen i den anden Ende af Stuen.

FRU HERREBORG
Ja, — hvad nu?

HERREBORG
(stanser og vender sig om mod hende)
Hvad nu? . . . Ingenting — antager jeg.

FRU HERREBORG
Ingenting? Ingen Skilsmisse?

HERREBORG
Ikke, hvis Du overlader det til mig.

FRU HERREBORG
Han kan altsaa komme her i Huset . . . og Du vil tage imod ham?

HERREBORG
Naturligvis, — hvis Du ønsker det.

FRU HERREBORG
Men hvis Folk nu begynder at snakke om det?

HERREBORG
Det er mig ligegyldigt.

FRU HERREBORG
(gaar hen til ham. Ser paa ham. Sagte:)
Frantz, — forklar mig det. Jeg kan ikke forstaa det. Hvordan kan Du tage det saadan? (Sætter sig).

HERREBORG
Havde Du ventet andet?

FRU HERREBORG
Nej . . . maaske . . . jeg véd ikke, — Du er jo forskellig fra alle andre . . . Men dit Udtryk er saa be-

synderligt nu . . . (Hun stirrer paa ham. Sagte og afbrudt). Det er ligesom . . . jeg ser ind i noget, som . . . jeg ikke før har vidst, var til . . .

HERREBORG
(stryger sig hen over Ansigtet)

Forklaringen gav Du selv før, og den er meget simpel. Jeg kan ikke undvære dig.

FRU HERREBORG

Jamen Du *har* mig jo slet ikke!

HERREBORG
(bøjer sig hen over hende. Med en sagte Stemme, der dirrer lidt:)

Har jeg dig ikke? . . . Jeg er dog, hvor Du er, ikke sandt? Du bor her, og her bor jeg ogsaa, — Væggene her omslutter os begge to . . . Jeg aander den samme Luft som Du har aandet, — jeg træder her med min Fod, — her har Du ogsaa traadt . . . Vi spiser ved samme Bord, jeg rører ved de Ting, som Du har rørt med dine Hænder. Og jeg kan se dig hver Dag. Hvor kan Du dog sige, jeg ikke har dig?

FRU HERREBORG

Er det da nok for dig, Frantz?

HERREBORG
(retter sig i Vejret)

Det har længe været nok for mig, — det véd Du.

FRU HERREBORG

Ja — før. Men nu?

HERREBORG

Nu mere end før.

FRU HERREBORG

Nej, — jeg begriber det ikke! Er det Slaphed eller Selvplageri eller Stolthed — eller hvad er det?

HERREBORG
(smiler)

I Kvindemennesker vil da ogsaa have Navn paa alting. Jeg véd ikke, hvad det kaldes, — det er mig, som jeg er. Det er min inderste Natur. Jeg opnaar næppe noget ved at give dig nærmere Besked. (Vil gaa).

FRU HERREBORG
(tager om hans Arm)

Jo, jeg maa vide det, Frantz, Du maa svare mig! (Sagte og indtrængende). Er Du ulykkelig? Lider Du?

HERREBORG
(stirrer paa hendes Haand, der ligger paa hans Arm. Ser op)

Jeg kan vel sige, at jeg lider. Men jeg er ikke ulykkelig. Hvis jeg følte min Lidelse som en Ulykke, vilde jeg vel frigøre mig for den. Nu . . . nu nyder jeg den.

FRU HERREBORG
(slipper hans Arm)

Nyder Du den?

HERREBORG
(gaar fra hende og lidt om i Stuen)

Du talte før om mit Smil. Jeg kaldte det en Grimace. Det er for saa vidt rigtigt, som jeg føler det som om det var skaaret ind i mit Ansigt med en Kniv. (Han staar foran Spejlet og betragter sig selv). En fortvivlet Klown, — det er det, jeg mest ligner nu.

FRU HERREBORG
(sagte og uvilkaarligt)

Ja . . .

HERREBORG

Og den Maske vil jeg bevare saa længe vi er sammen. (Vender sig om fra Spejlet). Den var fra først af et Vaaben mod dig, for at beskytte min desperate Elskov mod din Ligegyldighed. Senere vendte Smilet sig mere indad, mod mig selv. Det blev dybt og ubevægeligt. (Han staar lidt, — gaar saa langsomt over mod hende). Og saa-

dan vil det blive ved at være, hvad Du saa end gør imod mig, fordi jeg venter alt, og fordi alt, hvad der kan ske, kun kan forøge den Vellyst, jeg føler ved at lide for din Skyld. (Han staar bag hende. Hæver Hovedet og ser opad). Men skulde jeg miste dig helt engang, vilde Masken smuldre sammen over mit Ansigt, og alt blive stumt. Derfor vil jeg ikke miste dig, for jeg vil ikke dø.

Pause. FRU HERREBORG har bøjet Hovedet og ser ned. HERREBORG rømmer sig pludselig, ligesom forlegen.

HERREBORG

Ja, en nærmere Forklaring kan jeg vist . . .

FRU HERREBORG

Aa sig ikke noget, Frantz. Ti lidt stille, hører Du . . . (Hun lægger Haanden for Øjnene).

HERREBORG
(staar lidt og ser paa hende)

Lytter Du? Hvad lytter Du efter?

FRU HERREBORG
(uden at forandre Stilling)

Efter det, Du sagde. Naar jeg ikke ser paa dig, har Du en forunderlig Magt over mig. Og din Stemme er saa smuk . . . Nu véd jeg hverken ud eller ind . . .

HERREBORG
(gaar lidt fra hende. Hæver Haanden. Smiler)

Jeg beder dig, Kæreste, — forstyr ikke mine Cirkler.

FRU HERREBORG
(ser sky hen paa ham. Rejser sig)

Nej, — Du har Ret. Det maa gaa som det skal. (Gaar forbi ham). Men det er tungt at naa frem, — det er tungere end jeg havde troet. Før syntes jeg, det var som en Leg, — nu bliver det saa svært paa én Gang. (Stanser, ser hen for sig. Sagte og bevæget). Men saa bliver Lykken vel saa meget dyrebarere for mig, naar jeg først naar den . . .

HERREBORG
(nærmer sig hende)

Er det mig, som . . .

Det banker paa Døren tilhøjre.

FRU HERREBORG
(sagte og uvilkaarligt)

Aa Gudskelov, — der er han . . .

HERREBORG

Kom ind.

TJENEREN
(kommer ind)

Det er Dr. Holmer, — han spørger, om . . .

HERREBORG

Er det Holmer?

TJENEREN

Doktoren vilde gærne tale med Herren.

HOLMER
(kommer tilsyne i Døren, med Frakke paa og Hat i Haanden. Oprømt)

Goddag, min Ven, — ja, jeg skal ikke forstyrre den ægteskabelige Idyl, men hvis De har Tid om lidt, saa kan jeg jo gaa op til Dem imens. Goddag, Frue.

HERREBORG

Kom kun ind.

HOLMER

Det er meget venligt af Dem, men hvad siger Madames Tæpper? Jeg er vaad som en Hund af det lille Stykke gennem Haven, og har slemme Poter?

FRU HERREBORG

Kom hun ind, Holmer.

HOLMER

Ja ja, da. Det er kun et Øjeblik, kære Frue. (Til TJENEREN, der tager hans Frakke og Hat). Tak, min Ven.

TJENEREN
(ud og lukker Døren efter sig).

FEMTE SCENE

HERREBORG. FRU HERREBORG. HOLMER.

HOLMER kommer frem i Stuen; han ser anspændt og opstemt ud, hans store Legeme dirrer af et Velbehag, som han har Vanskelighed ved at beherske.

HERREBORG
(ser paa ham)

Er det noget specielt?

HOLMER

Ja det er. (Dæmper Stemmen). De skal strax faa mere at vide.

FRU HERREBORG
(der er i Færd med at sætte Blomsterglassene paa Plads)

De ser saa fornøjet ud, Holmer.

HOLMER

Synes De, Fru Herreborg? Ja, jeg har maaske ogsaa Grund til det. Jeg kommer netop fra Generalprøven.

FRU HERREBORG
(stanser med et Blomsterglas i Haanden)

Fra Generalprøven? Ferrings —?

HOLMER

Elskovens Triumf, ja. En gammel Kritiker har jo sin Næse allevegne, véd De.

FRU HERREBORG

Er den forbi?

HOLMER

Den er netop forbi. Jeg satte mig i en Vogn og kørte lige herhen.

FRU HERREBORG
(gaar videre)

Saa' De noget til Ferring?

HOLMER

Jeg saa' et Par Glimt af ham. Han fór om i hele

Teatret, fra den ene Plads til den anden, — øjensynlig jaget af Kyllingesorger for Værket. Tilsidst blev han helt borte, og jeg saa' ham først ved Udgangen, hvor han . . . (Ser pludselig ud af Vinduet). Ja, jeg tænkte det jo nok, der har vi Digteren i egen Person. (Til FRU HERREBORG, der ser ud). Det er ham, der staar ud af Vognen dér, kan De se? Saa har det alligevel været ham, der kørte bagved mig hele Vejen.

FRU HERREBORG
(gaar fra Vinduet)

Ja, han har lovet mig at komme herhen og fortælle mig, hvordan det gik.

HOLMER

Det gik fortræffeligt.

FRU HERREBORG
(ser paa ham)

Er det derfor, De er saa oplivet?

HOLMER

Saamænd er det saa! Det kan da kun glæde en Kritiker, der som bekendt er kommet en Menneskealder for sent til Verden, naar hans Raad bliver fulgt af et Fremtidsgeni. Kan De huske min Artikel om Stykket?

FRU HERREBORG
(fjendtligt)

Den, jeg havde dikteret Dem?

HOLMER

Naa ja, — den var da min af et godt Hjærte! Men lad gaa forresten, — saa siger vi, at den var *vor*.

HERREBORG

Hvad gik den ud paa?

HOLMER

At den unge Mand skulde studere sit nye Milieu med Omhu, — og det har han gjort.

FRU HERREBORG
(som før)
Stykket var jo allerede færdigt den Gang.

HOLMER
Ikke sidste Akt, — og det er dér, han viser det. Vi har Glæde af ham, Madame.

FRU HERREBORG
Det er ikke derfor, De er glad, Holmer. De venter et Nederlag, — jeg er vis paa, det er derfor.

HOLMER
Tror De? Ja ja. Imorgen skal De selv faa at se . . . Men nu kommer vi to vist til at fortrække, Herreborg, — jeg hører Elskovstriumfatoren paa Trappen.

HERREBORG
(gaar hen til Døren tilvenstre)
Denne Vej. Hør, Bertha, Du husker vel at invitere Hr. Ferring til imorgenaften efter Premièren, — hvis han vil gøre os den Fornøjelse. Vi kan jo spise i Teater-restaurant'en.

FRU HERREBORG
Jeg skal huske det. Farvel.

HOLMER
(i Døren, til HERREBORG, der staar udenfor, — halv højt, men dog beregnet paa, at FRUEN skal høre det:)
Det kan De roligt gøre — for han kommer ikke.

Han gaar ud og lukker Døren efter sig.

SJETTE SCENE

FRU HERREBORG. POUL FERRING.

FRU HERREBORG staar et Øjeblik og ser efter dem, der gik, — hendes Udtryk er uroligt. Men saa vender hun sig mod Døren til-højre. — Det banker.

FRU HERREBORG

Kom.

TJENEREN
(kommer ind)

Hr. Poul Ferring.

FRU HERREBORG

Ja, bed Hr. Ferring komme.

TJENEREN lader Døren staa aaben for FERRING, der kommer ind. TJENEREN lukker Døren efter sig.

FERRING
(bliver staaende ikke langt fra Døren, ser paa hende med straalende Øjne)

Goddag . . .

FRU HERREBORG
(sagte)

Saa kom De . . . (Hun gaar hen til ham, tager hans Haand og holder den. Stryger ham let over Skuldre og Haar med den anden. Smiler). Er De vaad?

FERRING

Nej, jeg . . .

FRU HERREBORG

De ser glad ud.

FERRING

Ja . . . Jeg —

FRU HERREBORG

Kom herhen, saa jeg kan se paa Dem . . . her er saa mørkt. (Hun fører ham hen til Vinduet og betragter ham. Sagte) Ja, det er Dem . . . Hvor Deres Øjne brænder . . .

FERRING
(hvisker)

De véd ikke, hvor jeg har længtes efter Dem!

FRU HERREBORG
(slipper ham)

Hvordan gik det?

FERRING

Gik? Hvad for noget?

FRU HERREBORG

Generalprøven?

FERRING

Jeg véd ikke... Godt, tror jeg, — der kom i al Fald nogle Mennesker og trykkede mig i Haanden tilsidst..., men jeg saa' saa lidt af det. Jeg husker, Direktøren løb om efter mig og var ved at plage Livet af mig med sine Spørgsmaal. Tilsidst fandt jeg en Krog i en Parterreloge, dér var helt mørkt, dér fik jeg Fred, dér kunde jeg tænke paa Dem.

FRU HERREBORG

(smiler)

Aa Ferring... Men Stykket da?

FERRING

(ser sig om)

Her bor De smukt. Og alle de Blomster — det minder mig om Drivhuset paa Herregaarden hjemme, hvor vi ikke maatte komme. Men jeg løb der altid, for der lugtede saa godt.

FRU HERREBORG

Men sig mig dog, — bryder De Dem da ikke mere om Stykket? Deres eget Stykke?

FERRING

Ikke Spor. Saadan noget Sludder. At sætte sig hen og skrive og lave om paa Tingene, — det er dog det latterligste, der er til i Verden! De er Virkeligheden, — og Dem...

FRU HERREBORG

(lægger sin Haand paa hans Mund).

FERRING

(griber den og kysser den lidenskabeligt).

FRU HERREBORG

(gaar lidt fra ham).

12

FERRING

Maa jeg ikke sige det? Tror De det ikke?

FRU HERREBORG

Jo, — jeg véd det jo . . . Men . . . det er saa voldsomt paa én Gang . . . jeg kan ikke . . .

FERRING

Fik De mit Brev imorges? (Sætter sig).

FRU HERREBORG
(smiler)

Jo . . . Jeg har hele Dagen gaaet omkring og været ør i mit Hoved af det Brev . . . Min Skrædder sagde . . . ja De véd jo ikke, hvordan Dameskræddere er, men det er et frygteligt Folkefærd . . . han sagde, at jeg saa' ud som en ung Pige, der lige var bleven forlovet.

FERRING

Jeg ser kun, at De er dejlig, som De altid har været.

FRU HERREBORG

Jeg har været en Kende skinsyg paa Deres Stykke, kan De tro. Og saa kom Titlen — *Elskovens Triumf* . . . Jeg tænkte ved mig selv: Er det et Navn at give sit Stykke, naar man holder af en anden?

FERRING

De skal ikke tænke mere paa det. Jeg tænker ikke mere paa det selv, — jeg har kastet det fra mig . . . som man kaster et Haaandklæde. Som et Haandklæde, jeg har tørret mine Hænder i. Nu hænger det og vifter over Rampen, og saa kan Folk for mig gærne se om de kan snuse sig til, hvad Sæbe jeg har brugt.

FRU HERREBORG

Hvor De er overmodig.

FERRING
(gaar hen til hende; bøjer sig over hende)

Jeg er overmodig, ja, fordi jeg er gal af Lykke! . . .

Aa, blot jeg kunde fortælle Dem . . . Naar jeg tænker tilbage paa den sidste Maaned, — det er den vidunderligste, jeg har oplevet . . . Jeg har talt med Stjærnerne og Solen og de store Bjærge, — — det var Dem altsammen! Jeg har rummet halvfemsindstyve Tragedier i mit eget Bryst. Jeg har set en Verdensundergang og en Morgenrøde, som endnu ingen har oplevet. Det er Dem! De var bagved det altsammen!

FRU HERREBORG
(sagte)

Er det sandt?

FERRING

De kunde blive borte. Naar Skyerne hvirvlede ned over mig og alt blev kulsort i mig af Tvivl og Elendighed, saa blev De ogsaa borte. Men saa dukkede De frem igen . . . Deres Smil, det underfulde Drag om Deres Mund — ja, som jeg nu ser det. Hvor har De dog den Mund fra? Ingen Kvinde har nogensinde haft den Mund saalænge Menneskene har været til i Verden! De kan dræbe med den Mund, slaa en Mand ned med knust Hoved! . . . Men jeg ser kun dens blide Linje nu, — jeg ser kun dens skælvende Stræng af Ømhed og Længsel. Den er som en Violin . . . den kalder paa alt det, der ligger dybest i mig. (Retter sig op). Aa, jeg maa have kendt Dem længe før jeg har set Dem. Min Sjæl slog sine Vinger ud og omfattede Dem i et udødeligt Favntag samme Nu jeg saa' Dem første Gang. Siden har jeg ikke sluppet Dem. Jeg elsker Dem.

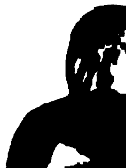
FRU HERREBORG
(gentager sagte og uvilkaarlig)

Siden har jeg ikke sluppet Dem. Jeg elsker Dem.

Pause. Tusmørket er nu begyndt at brede sig over Stuen. FRU HERREBORG sidder ubevægelig, hensunken i sig selv, med et lykkeligt Smil. FERRING betragter hende uafbrudt med brændende Øjne.

FRU HERREBORG
(løfter Hovedet og ser op mod Loftet. Sagte)

Sss, — kan De høre?

FERRING

Hvilket?

FRU HERREBORG

Kan De høre de Trin deroppe? Bom — bom — bom — bom — — kan De høre?

FERRING

Ja . . . hvem er det?

FRU HERREBORG

Det er min Mands Værelse deroppe . . . Dér gaar han og Holmer nu og lægger Raad op mod os.

FERRING

Ja, — det maa være Holmer, der gaar. Han træder tungt.

FRU HERREBORG

Ja . . . Nu stanser han, — kan De høre? Nu staar han foran Frantz og taler til ham . . . indtrængende, truende . . . Jeg kan se hans Ansigt . . . Han har en besynderlig Magt over Frantz.

FERRING

Hvor kan det egentlig være! Saadan en fattig Journalist.

FRU HERREBORG

Han er brutal. Og Frantz kan nu engang kun slutte sig til Mennesker, der behersker ham. De er bundet til hinanden paa mange Maader.

FERRING

Mest vel ved deres haabløse Kærlighed til Dem?

FRU HERREBORG

Det er sandt. Men det gør dem ogsaa stærke, Ferring — og farlige.

FERRING

Farlige? Det kan jeg aldrig tro.

FRU HERREBORG

Jo, de er.

FERRING

De kan da ikke hindre Dem i noget mere.

FRU HERREBORG

Ikke med Magt naturligvis . . . og maaske heller ikke ellers forresten. Men alligevel, — de har dog en Slags Krav paa mig begge to. Mest Frantz.

FERRING

Fordi han er gift med Dem? Og fordi den anden har været lige ved at blive det? Er det *det,* De mener.

FRU HERREBORG

Nej, — saa borgerlig er jeg ikke. Fordi de elsker mig begge to.

FERRING

(smiler)

Ja, er De ikke borgerlig, saa er De romantisk! Og er det bedre?

FRU HERREBORG

Borgerlig — romantisk . . . I Mandfolk skal da ogsaa have Navn paa alting. Jeg véd ikke, hvad det er. Jeg véd blot, at der inderst inde i mig er noget, der krymper sig ved at se saa megen Følelse blive øst ud til ingen Nytte, — hvirvlet bort for alle Vinde . . . Men saa er der ogsaa noget inden i mig, der lokker mig til at bedrage og skuffe dem, netop fordi de holder saa meget af mig. Ellers vilde jeg maaske ikke gøre det.

FERRING

(smiler for at skjule at han er saaret)

Det forstaar jeg da bedre!

FRU HERREBORG

Ja, men sommetider véd jeg ikke, hvad der er stærkest i mig, og det gør det hele saa vanskeligt og farligt.

FERRING

Stol De paa, at det er det sidste Instinkt, — det gør Dem jo netop til det dejlige, oprindelige Menneske, som De er.

FRU HERREBORG

Jeg tror ogsaa, det er det sidste. For det var jo Holmers Kærlighedserklæring forleden, der gjorde, at jeg for første Gang rigtig fik Øje paa Dem, — saa at jeg rakte mig ud efter Dem. Og idag har Frantz aabnet hele sit dybe og syge Hjærte for mig, — men Resultatet var blot, at jeg følte, hvor fast jeg allerede er bundet til Dem. (Smiler svagt). Ja, der ser De, hvordan jeg er. Er De ikke bange for, at jeg skal narre Dem ogsaa?

FERRING

(ryster paa Hovedet og smiler roligt)

Nej.

FRU HERREBORG

(tager hans Haand og holder den fast)

Det behøver De heller ikke. Jeg véd allerede nu, at De er Manden i mit Liv. Før Dem var der ingen, og der kan ikke komme nogen mere.

FERRING

(trykker hendes Haand mod sin Mund. Sagte, med sine Øjne i hendes)

Stoler De nu helt paa mig? Tror De overhovedet, man kan stole helt paa en Mand, som mig?

FRU HERREBORG

Fordi De er Digter — ikke sandt?

FERRING

Jo. Al den Lidenskab og alle de Ord, — det er vel det, der gør mig til den, jeg er. Men skader det ikke mit Menneske, tror De? Kan man stole paa mig?

FRU HERREBORG

(smiler og trykker hans Haand ind mod sit Bryst)

Ferring, Ferring, — det er jo netop det, jeg har været saa bange for! Nu er jeg det ikke mere, nu da De selv

føler det paa samme Maade. Men jeg har grædt af Angst for det, fordi det gjorde mig saa lykkelig . . . Det var jo det, De erobrede mig med, — Deres hede Ord i Brevene og naar De talte!

FERRING

Jamen hvad skulde jeg gøre?

FRU HERREBORG

Nej, jeg forstaar det saa godt, jeg kender det jo fra mig selv, — jeg har jo ogsaa levet saa meget med Bøger og Kunst . . . vi finder saa let vore Ord, og det er saa morsomt at snurre lidt med Paafuglehalen, ikke sandt? Men det gør ikke noget mere . . . Mit Hjærte er aabent nu, . . . og her i Stilheden og Mørket — her føler jeg, at Deres ogsaa er det. Vi vil være gode Venner. Vi vil tale sammen og have Tillid til hinanden. Det er dog det, vi mest af alt trænger til begge to.

FERRING

Ja, vi vil holde sammen, det vil vi.

FRU HERREBORG

Det vil vi, min kæreste Ven. Vi skal nok komme igennem med hinanden, — hvordan det saa ellers gaar.

Pause. FERRING ser paa hende, rejser sig og gaar lidt urolig omkring. FRU HERREBORG følger ham med Øjnene.

FRU HERREBORG
(smilende)

De er bleven saa taus. Det er mig, der taler hele Tiden.

FERRING

Ja jeg . . . det er ogsaa de Trin deroppe . . . de bliver ved . . .

FRU HERREBORG

Hvad kan de gøre Dem nu?

FERRING

Jo . . . de knuger mig alligevel lidt . . . Og naar jeg

tænker paa det store, rige Hus her udenom mig . . . jeg føler mig saa fattig her . . . og lidt fremmed ogsaa . . .

FRU HERREBORG
(rejser sig. Sagte)

Fattig og fremmed, — naar jeg er hos Dem?

FERRING

Nej, men . . . jeg hører dog ikke til her, vel? . . . Ja, jeg mener: hjemme hos mig selv . . . det er en Hule, det er sandt . . . men dér er jeg min egen Herre og fri . . . Det er dog bedre.

FRU HERREBORG
(ser lidt paa ham. Smiler. Rækker Haanden ud mod ham)

Kom lidt herhen, Ferring.

FERRING
(gaar hen til hende. Han er bleven meget bleg).

FRU HERREBORG
(lægger sine Hænder paa hans Skuldre. Sagte)

De vil spørge mig om noget, ikke sandt?

FERRING

Jeg? . . .

FRU HERREBORG

Jo De vil . . . Og jeg elsker Dem endnu mere, fordi De pludselig bliver saa svag og bange . . . (smiler) det ligner Dem ellers ikke . . . Naa, sig det saa.

FERRING
(sagte)

Ja . . . Hvornaar?

FRU HERREBORG
(tier og ser paa ham).

FERRING

Er De vred?

FRU HERREBORG
(stryger ham langsomt og ømt ned over Pande og Kind)

Nej, jeg er ikke vred . . . Hvor De dog er bleg paa én Gang . . .

FERRING

Vil De?

FRU HERREBORG

Jeg skal skrive til Dem iaften.

FERRING

De vil altsaa?

FRU HERREBORG
(roligt, lidt forundret)

Naturligvis.

FERRING
(staar et Sekund og stirrer paa hende. I et Udbrud:)

Aa nej dog, er det sandt! (Han synker ned foran hende, overvældet af Lykke, og kysser lidenskabeligt hendes Hænder).

FRU HERREBORG
(klapper ham blidt)

Er det da virkelig saa besynderligt, synes De . . . Det maatte De da vide . . .

FERRING
(rejser sig. Ser fortumlet og glædestraalende paa hende)

Jo, jeg vidste det jo nok, men . . . alligevel, nej, jeg troede det ikke! . . . jeg troede det ikke! . . . Hele Tiden har jeg siddet og været bange . . . hvordan skulde jeg sige det? Hvis De nu blev vred og jog mig helt bort . . . Jeg er jo saa klodset . . . Jeg har aldrig før . . . Aa, De er god imod mig!

FRU HERREBORG
(smiler)

Det er jeg ja.

FERRING
(staar lidt. Stryger sig langsomt op gennem Haaret. Sagte)

Det er Befrielsen . . . (Han tier, han famler ved sit Bryst. Sagte og afbrudt). Det er saa sært... Helt ind i min Sjæl...

dybest nede i det blinde Mørke, hvor Urdrifterne sover.. jeg hører noget røre sig nu . . . det bobler og mumler... det vil opad, det synger sagte . . . det har en forfærdelig Magt! . . . Det er mig selv derinde . . . Trællen, Trællen i mig, som strækker sig op mod Lyset nu . . . (Han ser paa hende). Aa Gud . . . De har befriet mig! Jeg er et nyt Menneske! . . .

Men tør De nu ogsaa . . . tør De? Ja, for jeg véd ikke, hvad der kan ske!

FRU HERREBORG
(tager hans Haand)

Ja, jeg tør. De kan gøre med mig, hvad De vil.

FERRING
(med lidenskabelig Alvor og Styrke)

Jeg skal gøre Dem lykkelig.

Pause. De staar ubevægelige hos hinanden.

FERRING

Her er saa mørkt, — jeg kan slet ikke se Dem mere. Kan her ikke tændes?

FRU HERREBORG

Aa nej . . . det behøves jo ikke.

FERRING

Jo tænd, tænd!

FRU HERREBORG
(gaar hen til Døren tilhøjre og tænder. Fra en elektrisk Krone i Loftet oplyses Stuen stærkt).

FERRING
(stirrer paa hende)

Nej nej nej, hvor De er dejlig! . . . Det er jo, som om jeg saa' Dem for første Gang!

FRU HERREBORG
(rødmer, smiler)

Vi to stakkels, lykkelige Mennesker . . .

FERRING

Vi er ikke Mennesker! Vi er Guder!

FRU HERREBORG

Er vi? . . . Men nu skal De gaa?

FERRING

Gaa? Skal jeg gaa?

FRU HERREBORG

Ja, De skal. Saa hører jeg Deres sidste Ord endnu lidt, naar her er stille ... Naa, gaa saa! (Ler sagte af Lykke). Ud i Foraarsregnen med dig, Træl!

FERRING

Vi ses. (Han trykker hendes Haand mod sin Mund og gaar ud af Døren).

FRU HERREBORG

(synker ned paa Stol lige ved Døren. Trykker sin Mund ind mod det Sted paa sin Haand, som hans Mund har berørt. Hvisker)

Jeg elsker dig! Jeg elsker dig!

Tæppet.

FEMTE AKT

I Teaterrestauranten.

Et mindre Kabinet i moderne Udstyr, med højt, mørkt Panel og imiterede Gyldenlæderstapeter.

Tilvenstre Dør med Portièrer ind til et andet, lignende Kabinet. Tilhøjre to Døre: den første (nærmest Tilskuerpladsen) er særskilt Indgang fra Porten; den anden fører ind til Telefonrummet. I Baggrunden fører et Trin op til den brede Indgang til Kafélokalet bag Scenen. Indgangen er indrammet med tunge Portièrer.

I Midten af Kabinettet et rundt Bord med Stole omkring; tilhøjre (foran Kaminen) og tilvenstre i Forgrunden firkantede Borde med Stole. Alle tre Borde er dækkede og smykkede med Blomsteropsatser. I Baggrunden tilhøjre en Blomsterdekoration, tilvenstre et lille, dækket Anretterbord. Tykt Tæppe paa Gulvet.

I Kafélokalet bagved, hvor enkelte smaa Marmorborde ses, er der fuld elektrisk Belysning. I Kabinettet er enkelte Blus tændt.

Det er Aften mellem ti og halvelleve, — et Døgn efter fjerde Akt.

FØRSTE SCENE

FØRSTE KELNER. ANDEN KELNER. EN PICCOLO.

FØRSTE KELNER staar lænet mod Bordet i Midten, studerende sidste Nummer af et illustreret Vittighedsblad, samtidig med at han smaanynnende stanger Tænder. PICCOLO staar ved Anretterbordet i Baggrunden, aftørrende Glas og Tallerkener.

Lidt efter kommer ANDEN KELNER fra Kafélokalet, i hvilket der ses enkelte læsende Gæster. Han bærer noget Dækketøj over Armen.

ANDEN KELNER

(en lidt fedladen, godmodig udseende Kavaler)

Var det ikke fem Kuverter til det grønne Kabinet, Jansen?

FØRSTE KELNER
(smal, bleg og fræk. Uden at forandre Stilling)

Fem Kuverter.

ANDEN KELNER
(hen mod Døren tilvenstre. Stanser).

Har Du Menu'en?

FØRSTE KELNER
(tager et Stykke Papir frem fra Skjortebrystet)

Kaviar og Strasburger en croûte — Buon Retiro.
Agerhøns — Moët & Chandon paa Karaffe, Mouton Rotschild 1878.
Blandet Frugt — Madeira 1886.

ANDEN KELNER

Ikke ilde.

FØRSTE KELNER

Aa Fa'n, — fòr en Matador som Herreborg. (Læser videre i Bladet).

ANDEN KELNER
(til PICCOLO)

Er Du snart færdig, Hans?

PICCOLO

Ja, jeg mangler bare disse her.

ANDEN KELNER

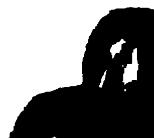
Skynd dig lidt og kom saa ind med dem. (Idet han gaar ind i Kabinettet tilvenstre). Det maa vel snart være færdigt derovre?

FØRSTE KELNER

Ti en halv — staar der paa Plakaten. (Ser paa sit Uhr). Om smaa tyve Minutter. (Læser videre. Vender et Blad, — og slaar pludselig en høj Latter op). Der har vi sgu Digteren!

ANDEN KELNER
(kommer frem i Døraabningen)

Hvem?

FØRSTE KELNER

Poul Ferring, — ham, der har Première derovre iaften. Vores egen Digter!

ANDEN KELNER

(gaar hen og ser med)

Ja, han er da ikke til at tage fejl af. Hvad er det, der staar dér nedenunder Billedet?

FØRSTE KELNER

(læser)

„Vildt stormed' han frem som *Proletar*,
men Publikum lo ad den opblæste Nar.
Nu bejler han atter med Kærlighedsfagter,
men Publikum sikkert hans *Elskov* foragter
og med *Triumf* hans Tragedie slagter."

Den var sgu stram. Men det ligner ham, som om det var snydt ud af Næsen paa ham.

ANDEN KELNER

Sikken en Snude, de har lavet paa ham . . . (Gaar mod Kabinetet tilvenstre, — stanser). Hør, Jansen, jeg kan vel nok putte nogle Folk herind efter Teatertid, naar der ikke er Plads mer i Kaféen. Der er jo udsolgt derovre.

FØRSTE KELNER

Vinket af, Schmidt. Kabinettet her er reserveret sammen med det grønne. (Lægger Bladet).

ANDEN KELNER

Naa, — men saa skulde her vel afdækkes?

FØRSTE KELNER

Ja, det kan Hans gøre, naar han er færdig med Servicet. Skrup dig lidt, Dreng.

PICCOLO

(der er ifærd med al stille Tallerkener og Glas paa en Bakke)

Jeg er færdig.

ANDEN KELNER

Kom saa her med det. (Gaar ind i Kabinetet tilvenstre, fulgt af PICCOLO med Bakken).

FØRSTE KELNER

(gaar ud i Kafélokalet).

ANDEN SCENE

POUL FERRING. PICCOLO. Derpaa ANDEN KELNER.

FERRING kommer fra Døren i Forgrunden tilhøjre. Han har en lang lys Sommerfrakke paa, og høj Hat. Nedenunder: Kjole og hvidt.

PICCOLO

(kommer frem i Døren tilvenstre og løber hen til ham)

Godaften, Hr. Ferring.

FERRING

Tag det dér. (Giver ham sit Tøj og gaar hen til et Spejl, der findes i Baggrundshjørnet tilvenstre, retter paa sit Slips, stryger sit Haar etc.).

PICCOLO

(gaar ud i Baggrunden med Tøjet. Kommer et Øjeblik efter tilbage, henter den tomme Bakke i Kabinettet og begynder at rydde Bordet i Midten).

ANDEN KELNER

(kommer frem fra Kabinetet og nærmer sig FERRING ved familiær Opvarterelskværdighed. Godaften, Hr. Ferring.

FERRING

Godaften, Schmidt.

ANDEN KELNER

Naa . . . nu slaar jo snart Forløsningens Stund, Hr. Ferring . . .

FERRING

Hvorfor tænder De ikke over det hele? Hvad skal det Gnieri til?

ANDEN KELNER

Gudbevares. (Tænder). Har Hr. Ferring slet ikke været Teatret iaften?

FERRING

Nej.

ANDEN KELNER

Nej, jeg forstaar godt, at man kanske helst ... Men naar samtlige Blade imorgen meddeler Sukcessen ...

FERRING

(stamper i Gulvet)

Saa ti dog stille, Menneske!

ANDEN KELNER

(bukker)

Er der ikke noget, jeg maa bringe Hr. Ferring?

FERRING

Nej. Jeg venter paa et Selskab her.

ANDEN KELNER

Naa ja, — vi har netop reserveret ... (Tager Vittighedsbladet, som PICCOLO har ladet ligge paa det runde Bord, efter at have afdækket det). Jeg véd ikke, om Hr. Ferring har bemærket ... (Viser ham Billedet). He he ... de er skam ikke forknytte i det Blad ... Men forresten saa ... (Telefonen ringer i Rummet tilhøjre). Aa, Pardon! (Gaar ind til den).

FERRING

(staar med Bladet. En Vredesrødme stiger op i hans Ansigt. Han mumler:)

De Hunde! ... (Kaster Bladet fra sig).

PICCOLO, der har bragt Servicet fra det runde Bord ud, vender nu tilbage og begynder at tage af Bordet tilvenstre. ANDEN KELNER kommer tilbage fra Telefonrummet og gaar ud i Kaféen.

Et Øjeblik efter kommer GUNVER JENSEN tilsyne i Kaféen bag Scenen. Hun spejder til alle Sider, gaar saa hen til Indgangen til Kabinetet og ser FERRING. Kommer ind.

TREDIE SCENE

FERRING. GUNVER. PICCOLO (ved Bordet tilvenstre).

FERRING
(ser GUNVER, hurtigt)

Naa?

GUNVER

Aa, udmærket, Poul! Jeg er vis paa . . .

FERRING

Er det forbi?

GUNVER

Ikke endnu, — det kan ikke vare mer end ti Minutter!

FERRING
(knipser)

Hvorfor blev Du da ikke, for Pokker?

GUNVER

Du vilde jo have Besked før de andre kom! Men jeg er vis paa . . .

FERRING
(til PICCOLO)

Hør Du lille dér, kan Du ikke se at blive færdig, — det er da et Fandens Spektakkel, Du laver!

PICCOLO

Lige paa Øjeblikket, Hr. Ferring.

FERRING

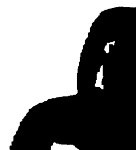
Lad mig heller hjælpe dig. (Dynger Glas og Dækketøj op paa hans Bakke). Saa, — forsvind saa.

PICCOLO

Vel, Hr. Ferring. (Ud i Baggrunden med Bakken).

FERRING
(følger efter ham og trækker Portiéren for Døren. Tilbage)

Lad mig saa høre, — men skynd dig, Du! Fortæl saa! Hvordan gik anden Akt?

GUNVER

Den gik ikke godt, Poul.

FERRING

Ikke? Hvorfor?

GUNVER

Folk forstod ikke et Muk! Det var virkelig saa sørgeligt at se . . . efter første Akt tre Fremkaldelser . . .

FERRING

Ja, det har Du fortalt mig! Men . . .

GUNVER

— efter anden ikke en Lyd! Pladask, — der laa den! Alt det, der skulde være morsomt, — pyh — væk — over Hovederne paa dem!

Ja, jeg lo hvor jeg kunde komme til, men hvad hjalp det? I Grunden forstod jeg saa udmærket godt, at Folk blev arrige.

FERRING

Ja, Du er en dejlig En at sende ud —

GUNVER

Jamen saa strax i Begyndelsen af tredje Akt, saa kom Omslaget! Det er jo de to, det er jo Høvdingen og Lady Florence, som Folk havde siddet og ventet paa hele Tiden, — — og saa kom den dejlige, dejlige Scene . . . aa Poul, jeg tror aldrig nogensinde, der er skrevet noget saa straalende storartet og vidunderligt, — ja *det* kan Du skam endnu! . . . Og dejligt blev den spillet, — især af Stenberg. Jeg græd som om jeg blev pisket . . . hvad jeg forresten ogsaa blev . . .

FERRING

Naa, — og Folk?

GUNVER

Ja, saa gik jeg. Men *den* tog dem, de var voldsomt med her, — jeg mærkede det bedst, da jeg skulde ud, de var lige ved at æde mig, fordi jeg borede mig frem gennem Rækken.

FERRING

Det er godt, — saa er jeg klaret... Det var Elskovsscenen, jeg var bange for, nu er jeg ikke bange mer. Tak skal Du have, Gunver, det lettede alligevel mægtigt.

GUNVER

Naa, Du har dog været spændt?

FERRING

Naturligvis... Om ikke af anden Grund, — — vil Du engang se her. (Viser hende Vittighedsbladet).

GUNVER
(ser paa Tegningen)

Skal det være dig?

FERRING

Ja, læs saa dér.

GUNVER
(læser. Derpaa)

Det er virkelig meget tarveligt.

FERRING

Ja, ikke sandt? Usle, smaa Devisemagere, der vil dømme mig og mit Arbejde! Lad dem skrive Vers til Knallerter, — hvad véd de om, hvad jeg rummer!

GUNVER

Naa, men det kan forresten være dig ligegyldigt, Poul.

FERRING

Det er den blodige Uretfærdighed deri, som oprører mig. Og saa den Lavhed at hidse Publikum op mod mig, som om jeg var en Smørgrosserer, der skulde boycottes, fordi hans Varer ikke smagte. Det er Poesi, hvad jeg skaber! — men de kender ikke Forskel paa en Flæskeskinke og et Digt om Mennesker!... Det skulde unægtelig more mig, om jeg nu netop kom til at triumfere gennem Publikums Dom, — og det lader jo til det.

GUNVER

At Du gider, Poul. Dengang *Proletaren* gik, var alt den Slags dig saa knusende det samme. Ja, — det er det, jeg siger . . .

FERRING

Jeg vil være uangribelig nu.

GUNVER

Det var da Pokker til Fornøjelse!

FERRING

Det er ikke for min egen Skyld alene. Husk paa, Gunver, — jeg bærer en Dames Farver nu. Alt, hvad der rammer mig af Lykke eller Ulykke, rammer ogsaa hende. Alt, hvad jeg kan, hele min Styrke og Evne, giver jeg hende. Hun skal ikke udsættes for Infamier som de dér, — hun skal kun stige opad sammen med mig . . . altid opad!

GUNVER

Naa ja, lad gaa . . . Jeg saa' hende forresten iaften.

FERRING

Saa' Du hende? Hvor sad hun?

GUNVER

Tredje Række tilhøjre. Aa, hun er dejlig!

FERRING

Ja, *er* hun ikke, Gunver? *Er* hun ikke? Og hun er min!

GUNVER

Hun er lykkelig.

FERRING

Du kan ikke lide hende, vel?

GUNVER

Lide hende? Jeg kunde knæle for hende og kysse hendes Kjole, — saadan som Du skriver om hende.

FERRING

I Stykket, mener Du?

GUNVER

Ja. Hun straaler jo, som om hun gik i Flammer. Tænk, om det havde været mig . . .

FERRING

Ja, tror Du ikke, hun bliver glad over det?

GUNVER

Det véd jeg ikke, Poul, — jeg kender hende jo ikke. Jeg véd bare, at *jeg* vilde.

FERRING

Og nu strax skal jeg se hende . . . og i Overmorgen . . . aa Gunver!

GUNVER

Hun er lykkelig . . . aa, hun er lykkelig . . .

Pause. FERRING gaar lidt om i Værelset, hæftig bevæget. Tilsidst gaar han hen til GUNVER, der staar og ser frem for sig. Hans Udtryk bliver pludselig mildt og roligt.

FERRING

Naa, hvordan gaar det ellers dig, Gus?

GUNVER

Gaar? Det gaar slet ikke, Du.

FERRING

(stryger hendes Kind)

Du ser saa bedrøvet ud.

GUNVER

Du skulde ikke klappe mig, Poul. Jeg kan ikke taale det, jeg faar strax de gamle Fornemmelser. Og nu er det jo forbi for længe siden.

FERRING

Har Du faaet Engagement?

GUNVER

Nej, jeg har jo givet Rollen af, som Du syntes, jeg

skulde, — og saa var *den* jo færdig, naturligvis. Nu første Maj tager jeg til Odense. Jeg skal sy. Det er ellers det værste jeg véd, — men det kan jo ogsaa være meget rart.

FERRING
(ser paa sit Uhr)

Hør Gunver, — den mangler fem Mintter i halv nu, — gør mig den Tjeneste og løb over til Teatret og stil dig ved Indgangen. Naar saa Folk kommer ud, saa bland dig lidt med dem og hør efter, hvad de siger.

GUNVER

Ja, det skal jeg.

FERRING

Det kunde more mig at høre, — det er dog det, det kommer an paa, og ikke alt det Avissludder bagefter. Og ring mig saa op her — 60 74 — men først om et Kvarterstid, saa sidder vi ved Bordet, saa er der ingen, der faar at vide, hvem jeg taler med. Saa har vi da den lille Hemmelighed med hinanden endnu.

GUNVER

Det skal jeg nok.

Hun gaar hen mod Døren i Baggrunden. I det samme nærmer nogle Gæster sig den inde fra Kafélokalet.

FERRING
(fører hende hurtigt hen til Døren tilhøjre)

Kom, denne Vej. (Lukker op for hende). Tak, Gunver, Du er en god Kammerat til det sidste.

GUNVER ud.

FJERDE SCENE

FERRING. Et Selskab af fire Kafégæster.

Selskabet bestaar af FADEREN, en bred og selvbehagelig, „repræsentativ“ Herre i Halvtredserne; MODEREN, en buttet Dame i brunt Alpacca med et mildt og tomt Ansigt; DATTEREN, purung, med Opstoppernæse og varme Øjne; SØNNEN, lang og ranglet, brun i Huden, sløv i Stemme og Bevægelser.

Selskabet ser ophidset ud: FADEREN er højrød i Hovedet, og DATTEREN blusser ogsaa, hidsig og bedrøvet, med forgrædte Øjne, endnu smaagrædende. — Hun og MODEREN har Kikkerter i Haanden.

FERRING er hurtig gaaet over til Kabinettet tilvenstre, hvor han bliver staaende i Døren og betragter de Indtrædende.

SØNNEN
(i Døren i Baggrunden)

Lad os gaa herind, her er et Bord.

FADEREN
(trænger sig frem)

Ja, kom denne Vej allesammen ... Pas paa Trin'et, Mo'r ... Her er der da ingen, der kan se det ...

SØNNEN

Hun bliver sgu ved.

MODEREN
(til Datteren)

Men Barn dog, nu maa Du virkelig holde op.

FADEREN
(ved Bordet tilhøjre)

Saa — saa — sæt Jer saa her ... (Til Datteren). Det er sandelig sidste Gang, jeg gaar paa Komedie med dig, det kan Du stole paa!

DATTEREN
(med graadkvalt Stemme)

Det er din egen Skyld, Fa'r!

FADEREN

Maa jeg bede mig fritaget for dine Næsvisheder! Saa — sæt Jer nu ... lad os saa faa noget Mad i en Fart! (Ser FERRING, der staar i Døren tilvenstre). Aa De dér, — har De ikke en Smørrebrødsseddel?

FERRING
(snurrer sig rundt og gaar ind i Kabinettet).

FADEREN

Saa gaar han sin Vej! Det er sandelig en beleven

Betjening, de holder her . . . det skal være sidste Gang, jeg sætter mine Fødder her!

SØNNEN

(ser PICCOLO, der kommer frem i Døren i Baggrunden. Fløjter)

Piccolo!

PICCOLO

(kommer til).

SØNNEN

En Smørrebrødsseddel.

PICCOLO

(giver ham en Seddel, tager Herrernes Tøj og gaar ud i Baggrunden med det).

FADEREN

(bemægtiger sig Sedlen)

Saa, hvad skal vi saa ha'?

DATTEREN

Jeg skal aldrig, aldrig glemme dig det, Fa'r!

FADEREN

Hvad siger Du?

SØNNEN

Selvfølgelig skulde vi være gaaet meget før endnu. Vi skulde være gaaet før det begyndte.

FADEREN

Vil I ha' Lax allesammen?

MODEREN

Ja tak.

FADEREN

Naar jeg rejser mig og forlader en Teaterforestilling før Tæppets Fald, betragter jeg det som en Slags Demonstration, for at paavirke Stemningen i Teatret.

DATTEREN

Ja, Folk blev rasende! Det var alt det, Du opnaaede!

MODEREN

Frederik slog ogsaa Døren altfor haardt i efter sig.

SØNNEN

Jeg maatte knalde med noget for at vække mig selv.

DATTEREN

Din Idiot!

FADEREN

Vil I nu holde Fred . . . Tunge, Sildesalat, salt Kød, Rullepølse . . .

MODEREN

Maa jeg faa et Stykke Franskbrød med Sildesalat?

SØNNEN

Salt Kød og Fedt, Rugbrød, to Stykker.

MODEREN

Morede Du dig virkelig saa godt, lille Camilla?

DATTEREN

Aa, Mor, det er det dejligste, jeg nogensinde har set!

SØNNEN

Hun mener Stenbergs Ben.

DATTEREN

Jeg foragter dig!

PICCOLO

(kommer tilbage).

FADEREN

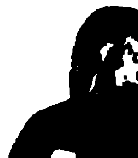
Ost? Hollandsk Ost over det hele.

DATTEREN

Jeg skal ingenting ha'.

FADEREN

Ganske som Du vil. Hvad skal vi drikke? To Glas Pilsner og en Kop The. Værsaagod, unge Mand. (Giver PICCOLO Sedlen).

PICCOLO

Tak, Herre. (Ud i Baggrunden).

FADEREN
(læner sig tilbage)

Nej, det var sandelig daarlig anvendte Penge. Skønt jeg afskyr Variété, gaar jeg langt hellere i Arenateatret.

DATTEREN
(pudser Næsen)

Jeg skal derhen hver Aften, Stykket gaar, det véd jeg.

FADEREN

Nej Du skal ikke!

MODEREN

Det har Du jo heller ikke Raad til, Camilla.

SØNNEN

Naa, det skal ikke bringe hende paa Ladegaarden. Stykket gaar to Gange.

FADEREN

Jeg vil haabe, Frederik faar Ret. Jeg vil haabe, der rejser sig en alvorlig offentlig Opinion mod Aandsprodukter af den Art. Naar Censuren ikke formaar at beskytte Publikum mod saadanne kunstneriske Udskejelser, saa burde . . .

DATTEREN

Og Du kalder dig Venstremand, Fa'r!

FADEREN

Jeg ikke alene kalder mig Venstremand, — jeg *er* det!

MODEREN

Men Barn, — kan Du ikke huske, at din Fa'r har holdt Tale i den liberale Vælgerforening?

FØRSTE KELNER er kommet ind fra Baggrunden, fulgt af PICCOLO, der bærer en Bakke.

FØRSTE KELNER

Jeg maa desværre gøre Herskabet opmærksomt paa, at Kabinettet her er reserveret.

FADEREN

Hvad for noget? Kan vi ikke sidde her?

FØRSTE KELNER

Men inde i Kaféen er der Plads endnu, hvis . . .

FADEREN

(rejser sig)

Det er dog en uforskammet Behandling! Jeg klager til Værten! Hvor er Værten?

FØRSTE KELNER

(høflig)

Direktøren er næppe tilstede iaften.

FADEREN

Ja saa gaar vi med det samme! Kom, I andre, — man skal sandelig ikke lade sig alting byde. Vi gaar, forstaar De! De kan beholde Deres Mad for Dem selv!

FØRSTE KELNER

(bukker)

Tak, Herre.

FADEREN er allerede paa Vej mod Baggrunden, fulgt af de andre. MODEREN bagerst.

MODEREN

Og saa er det saa sjælden, man kommer ud at more sig . . .

De gaar alle ud. I Kaféen ses nu Teatergæster strømme ind (fra venstre Side). FØRSTE KELNER skynder paa PICCOLO og gaar ud i Baggrunden. PICCOLO tager hurtigt af Bordet. FERRING kommer frem fra Kabinettet.

FERRING

(til PICCOLO, der gaar mod Baggrunden)

Luk den Dør ordentlig, og sørg saa for, vi ikke faar fler af de Plebejere herind.

PICCOLO gaar ud og lukker Dørene efter sig. FERRING trækker Portièrerne for. Han gaar frem i Stuen, ser paa sit Uhr. Faar plud-

selig Øje paa Vittighedsbladet, der ligger paa et Bord. Tager det, gaar hurtigt hen og putter det ind i Kaminen.

Netop som han er færdig, gaar Døren i Forgrunden tilhøjre op, og FRU HERREBORG kommer ind, fulgt af ELLUM.

FEMTE SCENE

FERRING. FRU HERREBORG. ELLUM.

FRU HERREBORG har en skindforet Aftenkaabe over sit elegante Premièretoilette. Hun er hed i Ansigtet. Da hun ser FERRING, stanser hun med et lille nervøst Ryk, som om hun vilde vende om, glipper hæftigt med Øjnene, men gaar saa videre hen mod ham.

FERRING
(hurtigt mod hende)

Godaften, kære Frue . . .

FRU HERREBORG
(med en lidt unaturlig høj Stemme)

Godaften. (Gaar forbi ham og hen til det Spejl, der findes i Baggrundshjørnet tilvenstre).

FERRING skynder sig hen til ELLUM, der er bleven staaende ikke langt fra Døren tilhøjre med Overfrakken paa og Hat i Haanden. Han ser meget alvorlig ud.

FERRING
(ivrig)

Godaften, — hvordan gik Slutningen? Jeg var ikke i Teatret.

ELLUM

Naa. Jo jeg antager, man kan ønske tillykke.

FERRING

Fremkaldelser?

ELLUM

Fire, tror jeg. Der var nogen Hyssen, men man var ellers stærkt interesseret tilsidst. De har jo heller ikke sparet paa Krudtet.

FERRING
(smiler)

Nej — vel? . . . Men skal De ikke af med Tøjet? Hvor er de andre?

ELLUM

De kommer om fem Minutter. Holmer skulde hen og telefonere nogle foreløbige Bemærkninger om Aftenen til sit Blad, og Herreborg fulgte med.

FERRING

Har De talt med Holmer?

ELLUM

Ja. Han var . . . han var meget tilfreds.

FERRING

Er det virkelig sandt? Men saa er det jo en komplet Triumf for mig!

ELLUM
(dæmper Stemmen lidt)

En Triumf? Kan De huske, vi har talt om den Ting?

FERRING

Ja, De troede ikke paa den, sagde De.

ELLUM

Man kan dø af den — eller i den, saadan som de to gør i Stykket. Men det er i Virkeligheden ogsaa den eneste Maade, man klarer sig helskindet ud af den Historie.

FERRING
(leende)

Saa skulde jeg altsaa helst dø nu, mener De!

ELLUM

Helst, — ja.

FRU HERREBORG
(der har staaet foran Spejlet og ordnet sit Haar med langsomme og tøvende Bevægelser)

Aa, Dr. Ellum.

ELLUM og FERRING vender sig mod FRU HERREBORG. FERRING skynder sig hen til hende.

FERRING

Skal jeg dog ikke skaffe Dem af med det Tøj, Frue?

FRU HERREBORG

Tak, hvis De vil.

Hun gaar forbi ham. FERRING samler Tøjet og trykker paa et Ringeapparat. Et Øjeblik efter kommer FØRSTE KELNER fra Kaféen, tager Tøjet og gaar ud med det.
Imidlertid er FRU HERREBORG gaaet hen til ELLUM.

FRU HERREBORG

Vil De saa være saa elskværdig at udrette den Ting for mig, kære Doktor? Nr. 12 36 husker De.

ELLUM

Ja, det skal jeg.

FRU HERREBORG

(ser lidt paa ham. Stryger ham hen over Kinden)

De ser saa bedrøvet ud, Ellum.

ELLUM

Det er jeg ogsaa.

FRU HERREBORG

(sagte)

Kunde man blot være bedrøvet . . .

ELLUM nikker til hende og gaar ud ad Døren tilhøjre.

SJETTE SCENE

FERRING. FRU HERREBORG.

FERRING er ifærd med at skynde paa KELNEREN, der gaar ud med FRU HERREBORGS Tøj.

FRU HERREBORG staar ved Bordet tilhøjre, med Ryggen til ham. Hun er meget bleg nu, og ser aldeles afkræftet ud. Hun har lukket Øjnene, og de dybe Furer ved Øjenkrogene og Mundens Skælven giver hende et pludselig ældet og fortvivlet Udtryk.

FERRING
(gaar hen imod hende)

Det var dejligt, De fik ham bort, — saa kan vi da snakke et Øjeblik alene ... Hvad synes De saa? Er De fornøjet? De er jo den eneste, som jeg ...

FRU HERREBORG
(aabner Øjnene, drejer Hovedet om mod ham og ser paa ham).

FERRING
(stirrer paa hende)

Men Gud, hvad er der! ... Hvorfor ser De saadan paa mig?

FRU HERREBORG
(svagt og tonløst)

Jeg kan ikke ... (stanser).

FERRING

Men Du gode Gud, hvad er der i Vejen? ... Har jeg gjort noget galt? ...

FRU HERREBORG
(tier)

FERRING

Men saa sig dog noget! ... Tal til mig, hører De!

FRU HERREBORG
(vil gaa bort fra Bordet, men skælver og vakler og vender tilbage)

Jeg havde ikke troet, jeg skulde træffe Dem alene... Jeg vilde ikke ... (kan ikke fortsætte).

FERRING

Jamen hvad har jeg gjort? Hvad har jeg gjort? Hvad er der?

FRU HERREBORG
(tager sig op til Hovedet)

Aa kunde jeg blot samle mig lidt... Men det hvirvler saadan om i mit Hoved ... og den Kulde, den forfærdelige Kulde i hele mit Legeme ... Jeg kan ikke... Jeg ... (Hun synker ned i den Stol, hun staar ved).

FERRING
(knæler ned foran hende)

Aa, men Gud, hvad èr dog det? De har det ondt ... Er det min Skyld? Er det mig, der har gjort Dem noget?

FRU HERREBORG
(næsten uhørligt)

Ja det er ...

FERRING
(ligger lidt. Ser pludselig paa hende. Rejser sig)

Er det Stykket? Er det? Har jeg saaret Dem?

FRU HERREBORG

Saaret mig? ... Aa, De har dræbt mig ... Jeg kan slet ikke mærke, at jeg lever nu ... Jeg havde dog troet, jeg kunde beherske mig ... Lad mig i al Fald sidde et Øjeblik her ...

FERRING gaar lidt bort fra hende, — han er bleven frygtelig bleg. Hans Ansigt strammer sig sammen til en Art fortvivlet Trods, mens han stirrer paa hende. Tilsidst gaar han hen til hende.

FERRING
(sagte, men fast)

Har De det bedre nu?

FRU HERREBORG
(ser op paa ham).

FERRING

Vil De tale med mig?

FRU HERREBORG

Aa, hvad nytter det? — det hele er jo forbi ... (Der kommer en svag Skælven i hendes Stemme). Mit Hjærte er bristet ... Jeg har et stort, aabent Saar derinde, hvor Blodet strømmer og strømmer bort ... og mit Liv ...

FERRING

De maa høre hvad jeg siger. Det er det forfærdeligste, jeg har oplevet, saa længe jeg har levet, men jeg vil tale til Dem. De maa høre mig. Det er ikke for sent.

FRU HERREBORG
(som før)

Det hele er jo forbi.

FERRING
(dirrende)

Nej, det er ikke! Nej, det er ikke! (Han gaar over til venstre, stanser, tørrer sin Pande). Jeg forstaar det altsammen. De føler det, som om jeg . . . som om jeg har krænket og forraadt Deres Kærlighed til mig ved at skildre den i Stykket . . . Ikke sandt, — det er det?

FRU HERREBORG

Jeg er forraadt . . .

FERRING

Ja . . . (Han gaar langsomt over mod hende). Men nu maa jeg sige Dem noget, som vil krænke og saare Dem endnu mere i Øjeblikket, men som jeg *maa* sige, for at De kan komme over det. (Staar ved hende. Dæmpet): Det er Deres Forfængelighed, der er saaret. Det er ikke dybere. Det er ikke andet.

FRU HERREBORG
(løfter Hovedet)

Min Forfængelighed?

FERRING

Ja det er. Saadan føler De, fordi enhver Kvinde i hele Verden . . . eller netop det største, fineste, skønneste Menneske i hele Verden vilde føle det. Maaske ikke andre, — i al Fald De. De har givet mig det dyrebareste, De ejede, Deres Hjærte . . . og dette Hjærte . . . dette varme og ømme Hjærte . . . dette levende, skælvende Hjærte har jeg iaften holdt i min Haand og vist frem for Publikum . . . for Publikum . . . for en Samling tilfældige, ligegyldige, nysgerrige Mennesker, der er løbet ind fra Gader og Stræder. Er det ikke sandt?

FRU HERREBORG
(sagte, — ligesom lidt forundret)

Jo . . . det har De ogsaa . . .

FERRING

Ja. Og saa dybt har De følt Dem saaret i Deres Stolthed som Kvinde, at De ikke har tænkt . . . ikke *kunnet* faa i Deres Tanke, at ikke et Menneske i Teatret jo kendte Dem deroppe paa Scenen, — vidste, at det var Dem.

FRU HERREBORG
(som før)

Nej . . . det vidste de jo ikke . . .

FERRING
(vender sig bort. Sagte)

Undtagen . . . undtagen tre . . . (Ser paa hende). Ja, — for jeg har gjort mere ondt mod Dem endnu. Deres Mand og Holmer og Ellum, de vidste det.

FRU HERREBORG
(lukker Øjnene helt op)

Ja . . .

FERRING

Jeg husker jo Ellums Ansigt før, og hans Ord, og jeg forstaar i dette Øjeblik, hvorfor Holmer er tilfreds med mig.

FRU HERREBORG
(gaar hen til ham. Hendes Udtryk er forandret, — ligesom forynget)

Jamen er det da det? . . . Er det da virkelig det? . . . Er det ikke andet?

FERRING
(vender sig mod hende)

Nej det er ikke andet! Det er ikke andet!

FRU HERREBORG

Jamen saa . . . (Hun smiler) for dem bryder jeg mig jo ikke om, de maa tænke, hvad de vil . . . (Uden at vide hvad hun gør, lægger hun sine Arme om ham). Er det da virkelig ikke andet?

FERRING
(tager hende ind til sig. I dyb Bevægelse)

Nej, det er ikke andet, min Elskede . . . min Elskede . . . Det er forfærdeligt, men det er ikke andet . . .

FRU HERREBORG

Aa, De græder . . .

FERRING

Ja . . . for det er jo sandt, hvad han sagde før . . . jeg skulde dø nu . . . jeg skulde dø for det, jeg har gjort . . .

FRU HERREBORG
(trykker ham grædende ind til sig)

Nej, De skal ikke dø . . . De elsker mig jo . . .

FERRING

Ja, jeg elsker Dem! Jeg elsker Dem!

De staar lidt, trykkede ind til hinanden. Saa gør hun sig lempelig fri, gaar lidt fra ham, tørrer sit Ansigt.

FRU HERREBORG

Aa, hvor vi dog holder af hinanden.

FERRING
(med et lykkeligt Smil)

Ja, det gør vi . . . Naar det ikke kan skille os, det jeg har gjort . . . saa er der ikke noget i Verden, der kan . . .

FRU HERREBORG

Og jeg, som var saa dødfortvivlet . . . Og saa er det ikke andet end en Smule saaret Forfængelighed . . . (Staar lidt, ser hen for sig). Jeg begriber det nu alligevel ikke . . .

FERRING

Det er maaske ogsaa noget andet, en lille Smule mere! (Gaar hen til hende, tager hendes Haand). Tænkte De ikke, da De sad dér i Teatret, at jeg umuligt kunde elske Dem, naar jeg skildrede Dem saa . . . saa intimt, som

jeg gjorde? (Det giver et lille Ryk i FRU HERREBORG). Ja ikke sandt, med Ord fra Deres Breve og fra Deres Samtaler ... med hele Udbrud, hele Bekendelser af Dem selv? Saa kunde jeg da umuligt holde af Dem, vel?

FRU HERREBORG
(hun farer sig hurtigt med Haanden hen over Øjnene, ligesom for at jage noget bort. Hastigt, angst)

Jo, det var vist det, det var nok det!

FERRING

Og saa elskede jeg Dem netop, da jeg skrev! Min Sjæl var saa svulmende fuld af Dem, min Fantasi saa bristefærdigt spændt, den maatte føde, jeg maatte skabe, jeg maatte kaste den Skikkelse fra mig, som under Ve og Vaande ... og Jubel ... og Triumf var formet inden i mig af Dem! Saadan kom De til Verden i Stykket, men Stykket er henfarent og forbi, og De staar dér og lever og lever videre og er altid ny for mig!

FRU HERREBORG
(stirrer paa ham. Gentager sagte)

Altid ny for Dem ...?

FERRING

Ja ... Hvorfor spørger De? ... Tror De ikke paa, hvad jeg siger?

FRU HERREBORG

Jo ... (Hun gaar lidt. Stanser. En voldsom Kuldegysning gennemryster hende. Hun stryger sig hen over Panden). Men jeg begynder ... Jeg forstaar det nu ... som det er.

FERRING
(hæftig)

Hvad mener De? De har jo ...

FRU HERREBORG

Det er ikke, som vi troede alligevel ... det er ikke, som De troede og som jeg saa gærne vilde tro ... Det er ikke min Forfængelighed ... aa nej ...

FERRING
(som før)

Hvad *er* det da?

FRU HERREBORG
(taler med en Stemme, der er rolig nu og sagte, men underlig stivnet, ligesom hendes Blik og Udtryk. Undertiden skælver den dog svagt)

Det er mit Hjærte, der er ramt. (Lidt efter). Jeg bebrejder Dem ikke noget. De kan jo ikke gøre for, at De er Digter. Jeg tror ogsaa, De elsker mig saa højt De kan . . . Men ulykkelig, ulykkelig er jeg. (Hun glider ned paa en Stol).

FERRING
(knæler ned for hende)

Aa, — er De ulykkelig?

FRU HERREBORG
(stryger sagte hans Kind)

Vi er begge to ulykkelige, — for De kan jo ikke gøre for det. Det var det, jeg følte i den forfærdelige Time, jeg sad derhenne i Teatret, derfor kom denne Dødskulde og Gysen over mig, som jeg føler nu igen. Elskovsscenen deroppe . . . der slog en Flammehede ned over mig fra den, — — men midt i den mærkede jeg som dræbende Stik Deres ubønhørlige Iagttagelser af vores Kærlighed. Og jeg huskede de Gange, vi har mødt hinanden . . . og saa saa' jeg pludselig det samme . . . De kan ikke elske, hengive Dem helt og af Deres ganske Sjæl — De *kan* ikke! . . . Og Fremtiden — vores Fremtid! (Hun skjuler Øjnene med sin Haand og gyser). Nej, det kan aldrig, aldrig blive anderledes! For naar vi mødes med hinanden, vil der altid være noget i Deres Blik, der udspejder mig og iagttager mig, . . . hvor brændende De end føler . . . Tror De ikke ogsaa?

FERRING
(rejser sig)

Nej, for jeg mærker det ikke! Jeg maa dog bedst selv mærke det!

FRU HERREBORG

Jamen *jeg* mærker det . . . og hvad kan det saa hjælpe? Og hvis det ikke var saadan, var De jo heller ikke Digter. Er det ikke sandt?

FERRING
(fortvivlet)

Aa Gud, . . . det *kan* ikke være sandt! Jeg elsker Dem jo mere for hver Dag der gaar!

FRU HERREBORG

Det hjælper ikke, min kæreste Ven. De elskede mig jo ogsaa, dengang De skrev om mig og talte med mig,... og selv om Deres Kærlighed voksede til et Ildhav, der slog op mod Solen, kan den ikke brænde Deres Natur ud. Og Deres Natur er at digte . . .

De tror ikke selv paa, at det kan forandre sig, vel?

FERRING
(tier)

FRU HERREBORG

Vel?

FERRING

. . . nej.

FRU HERREBORG

Aa, hvor det var svært at faa sagt . . . Men De er ærlig, det vidste jeg. (Rejser sig). Jeg véd ikke hvad det er for en forunderlig Magt, der faar mig til at tale saa roligt og se saa klart, som jeg gør i dette Øjeblik, — — men det er sandt, hvad jeg siger! Vi vil ødelægge os selv, vi vil pine hinanden til døde, hvis vi bliver sammen! Jeg, som er skinsyg paa noget, som De ikke kan forandre . . . og som jeg heller ikke vil have, De skal forandre . . . og derfor vil jeg tie stille og nages og fortvivle i mit Hjærte . . . og De vil hade mig tilsidst! Jeg véd det, jeg véd det!

FERRING
(har rejst sig, hans Udtryk er bleven mørkt)

Ja, De har vel nok Ret . . . (Sagte og afbrudt). Jeg begriber blot ikke . . . hvordan jeg skal komme over det . . .

FRU HERREBORG

Vi kan bedre nu iaften, end imorgen eller om fjorten Dage. Ja, jeg véd, hvad der vil komme . . . Endnu kan jeg tale om det, men naar der er gaaet nogle Dage, saa naar Smærten helt ind i mig, — saa bliver jeg stum. Aa Gud bevare min Forstand, naar det sker . . . Aa Gud i Himlen, hvor jeg vil længes og hvor jeg vil angre, hvad jeg har gjort! (Hun skjuler Ansigtet i Hænderne).

FERRING

Jeg skulde blot ikke have truffet Dem. Med saa mange andre i Verden kunde vi sagtens være bleven lykkelige. Nu bliver vi aldrig nogensinde lykkelige mere.

FRU HERREBORG

Nej. (Tager Hænderne fra Ansigtet). Men alligevel . . . jeg vilde ikke have undværet det . . . Og Minderne, Minderne har jeg jo, og dem skal ingen tage fra mig igen.

FERRING

Jeg kan ikke leve paa Minder.

FRU HERREBORG

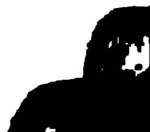
Jeg kan, — jeg er Kvinde. Og De er Digter, — hos Dem bliver de jo til Poesi engang.

FERRING

Aa Poesi! . . . Jeg ser ikke andet end en kulsort Tomhed og Elendighed.

FRU HERREBORG
(gaar hen til ham. Sagte)

Vil De give mig et Kys?

FERRING

Et Kys? Hvorfor?

FRU HERREBORG

Vores første Kys. Det er en Tak.

FERRING

Og saa forbi . . .

De kysser hinanden.

FERRING

Hvor Deres Mund er kold.

FRU HERREBORG

Iskold maa den være mod Deres . . .

De staar et Øjeblik og betragter hinandens Ansigter, der begge er furede af Kummer, og underligt kolde og tomme paa én Gang. Saa stryger hun sig langsomt hen over Panden og ser sig om.

FRU HERREBORG

(sagte)

Hvor er jeg egentlig? Hvor er jeg?

FERRING

(gaar fra hende)

De venter Deres Mand og Deres Venner.

FRU HERREBORG

Ja . . . Aa Gud, de Spøgelser . . .

FERRING

Maa jeg ikke gaa?

FRU HERREBORG

Nej, bliv hellere. Vi vil ikke unde dem den Triumf, vel? De skal se os sammen, og saa kan de tro, hvad de vil.

FERRING

Naa ja, saa bliver jeg.

Pause. De gaar lidt omkring. De gribes af en underlig Forlegenhed

FERRING
(rømmer sig)

Har De været her før?

FRU HERREBORG

Nej. Her er ganske hyggeligt.

FERRING

Jeg kommer her meget. De kender mig her og jeg kan faa det omtrent som jeg vil.

FRU HERREBORG

Det maa være en stor Behagelighed.

Lille Pause. FERRING ser paa sit Uhr.

Et Øjeblik efter gaar Døren tilhøjre op, og HERREBORG kommer ind, fulgt af HOLMER.

SYVENDE SCENE

FERRING. FRU HERREBORG. HERREBORG. HOLMER.

FERRING staar i Forgrunden tilvenstre, da de kommer ind. FRU HERREBORG i Baggrundshjørnet tilvenstre.

HERREBORG gaar frem med den høje Hat i Haanden. Han misser stærkt med Øjnene, men er uden Smil.

HERREBORG

Undskyld, hvis vi har ladet vente paa os, men Dr. Holmer skulde recensere, og det blev mere vidtløftigt end han havde tænkt sig. Maa jeg ønske tillykke. (Strækker tøvende Haanden frem).

FERRING
(bukker uden at tage den)

Tak.

HOLMER
(er fulgt efter, — stærkt smilende)

Ja, jeg kan sige, at det er længe siden, et moderne Skuespil har interesseret mig saa levende. Jeg er ikke

helt sikker paa dets Sukces hos det store Publikum, — dertil er dets hele Form vist for excentrisk og fantastisk. Men naar De aabner mit Organ imorgen tidlig, vil De finde en Notits, hvis Mening er den, at jeg betragter Stykket som et Tidens Tegn, som et ejendommeligt Vidnesbyrd om dens Forhaabninger, Vildfarelser og Skuffelser. Jeg forbeholder mig iøvrigt at vende tilbage til *Elskovens Triumf*. Jeg gratulerer.

FERRING

Jeg takker Dem, Hr. Doktor.

Pause. De betragter hinanden. HERREBORG og HOLMER staar endnu med Overtøj paa og Hat i Haanden.

HOLMER
(muntert)

Naa, men vi skulde vel have noget at leve af! Hvad mener De, Herreborg?

HERREBORG

Jeg skal ringe. (Gaar hen og trykker paa et elektrisk Ringeapparat).

HOLMER
(tager sin Frakke af. Til FERRING, — smilende)

Jeg haaber ikke, Tiden er faldet Dem altfor lang. De har haft Underholdning?

FERRING

Tak, det har jeg.

HOLMER
(med et Blik paa FRU HERREBORG, der nærmer sig)

Behagelig, vil jeg haabe?

FRU HERREBORG

Ja tak.

HOLMER ser et Øjeblik usikkert paa dem. Døren tilhøjre gaar op og ELLUM kommer ind.

OTTENDE SCENE

FERRING. FRU HERREBORG. HERREBORG. HOLMER. ELLUM.

ELLUM

Godaften. (Gaar hen til FRU HERREBORG). Jeg har prøvet to Gange, men jeg kunde ikke faa Forbindelse.

HERREBORG

Forbindelse?

FØRSTE KELNER fra Baggrunden.

FRU HERREBORG

Ja, jeg har bedt Dr. Ellum om at telefonere hjem, om de vilde sætte Kufferterne frem og blive oppe til jeg kom. Saa vilde jeg pakke inat, og saa kunde vi rejse imorgenaften, — hvis det ellers er dig belejligt?

HERREBORG
(ubevægelig)

Ganske som Du vil.

ELLUM

Men der var ingen, der svarede.

HERREBORG

Havde De ringet mit Nummer op, havde De sikkert faaet Svar. Det passes af Tjeneren.

FØRSTE KELNER

Hvis Herren ønsker at telefonere, saa har vi Telefon dér. (Piger mod Døren i Baggrunden tilhøjre).

FRU HERREBORG

Ja vil De, kære Doktor? 18 88.

ELLUM

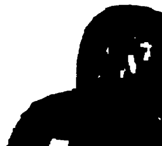
Det skal jeg. (Han gaar ind i Telefonrummet).

FØRSTE KELNER

Der er serveret.

HERREBORG

Ja, mine Herrer, — hvis De vil tage tiltakke.

HOLMER
(muntert)

Jeg synes, at Hr. Ferring — som Aftenens Sejrherre — skulde føre Fruen.

FERRING

Tak.

FERRING bukker for FRU HERREBORG, der tager hans Arm. De gaar ind i Kabinettet tilvenstre, fulgt af HERREBORG og HOLMER. FØRSTE KELNER følger efter og lukker Døren.

Scenen staar et Øjeblik tom. Man hører ELLUM tale inde i Telefonrummet.

Saa gaar Døren tilhøjre forsigtigt op, og GUNVER JENSEN kommer indenfor. Hun stanser, ser sig om.

NIENDE SCENE

GUNVER. ELLUM (kommer fra Telefonrummet).

ELLUM gaar over Gulvet mod venstre.

GUNVER
(sagte)

Aa, Dr. Ellum.

ELLUM
(stanser)

Hvad for noget, — staar De dér, Gunver Jensen? Hvor kommer De fra? (Gaar hen til hende).

GUNVER

Tror De ikke, jeg kunde komme til at tale med Poul et Øjeblik?

ELLUM

Er det absolut nødvendigt?

GUNVER

Nej . . . det er det vel ikke . . . Han bad mig telefonere.

ELLUM

Bad ham Dem telefonere? . . . (Halvt for sig selv, med et Smil). Det er ligesom med mig . . .

GUNVER

Det var blot en Besked.

ELLUM
(som før)

Blot en Besked, ja. Det kender vi.

GUNVER

Men saa . . . saa klappede han mig paa Kinden . . .

ELLUM

Hvad for noget, — *klappede* han Dem ogsaa? Nu har jeg aldrig . . .

GUNVER

Og saa fik jeg de gamle Fornemmelser, Doktor. Jeg vilde saa gærne bare se ham en eneste Gang endnu.

ELLUM
(tager hende om Skuldrene)

Ja gu' ligner vi hinanden, Gunver, — ja gu' er vi af samme Stof, vi to! Vores Herrer klappede os paa Kinden og sendte os ud at telefonere, — det kommer der til at staa paa vores Gravsten engang! Det er vores Liv i kort Begreb!

GUNVER

Jamen tror De ikke, jeg kan faa ham at se iaften?

ELLUM

Hm . . . Hvis De vil følge mit Raad, prøvede De ikke paa det.

GUNVER

Ikke? Er han altfor lykkelig nu, mener De?

ELLUM

Lykkelig nu? . . . Lykkelig eller ulykkelig, Gunver, — der bliver allenfals ikke noget tilovers til os.

GUNVER

Nej, det véd jeg nok, men . . .

FØRSTE KELNER kommer fra Kabinetet.

FØRSTE KELNER

Jeg skulde spørge, om Doktoren ikke snart kom.

ELLUM

Lige strax.

FØRSTE KELNER tager HERREBORGS, HOLMERS og ELLUMS Frakker og Hatte og gaar ud med dem i Baggrunden.

GUNVER

De savner Dem nok derinde.

ELLUM

Det lader til det, — og det forbavser mig egentlig talt heller ikke synderligt. For jeg skal sige Dem noget, Gunver Jensen. (Han tager hendes Arm og gaar lidt med hende). Der var engang en stor Mand, der sagde noget om, at Gudernes Yndlinge, det var dem, som de gav de største Glæder og de største Smærter. Det kan gærne være, — det véd jeg ikke noget om — jeg har aldrig tænkt mig nogensomhelst Mulighed af at blive en Yndling af Guderne.

GUNVER

Det har jeg ved Gud heller ikke.

ELLUM

Men alligevel tror jeg, at smaa Mennesker som vi to har nok saa gode Betingelser for at klare sig frelst ud af denne vanskelige Verden.

GUNVER

Ja, hvordan, Doktor?

ELLUM

Vi elsker altid, ikke sandt? Vi længes altid, — vi faar bare ikke noget for det.

GUNVER

Ikke Spor.

ELLUM

Nej. Men saadan en vedvarende Afkølingsproces, — der jo ikke tyder paa en særlig Protektion fra de høje

Guders Side, — den renser Blodet, Gunver. Hjærnen bliver klar paa os . . . og Hjærtet saa rent som det kan blive. Vi slipper gennem Tilværelsen i al Menneskelighed.

GUNVER

Ja, jeg føler ogsaa saadan noget. Jeg er heller ikke bange for det, der skal komme . . . Mine gamle Fornemmelser faar jeg saa vel nok Bugt med i Odense.

ELLUM
(smiler)

Naa, — De skal til Odense?

GUNVER

Ja, og sy. Farvel, Dr. Ellum. (Rækker ham Haanden).

ELLUM
(tager hendes Haand)

Farvel, lille Gunver. Hold Dem brav menneskelig.

GUNVER gaar ud tilhøjre. ELLUM gaar over mod Kabinetet.

Tæppet.

SVEN LANGE:

Engelche og andre Fortællinger, 2 Kr. 50 Ø.

En Martyr, Komedie i 3 Akter, 2 Kr. 50 Ø.

Kærlighedens Narre, Komedie i 3 Akter, 2 Kr. 75 Ø.

Iris eller den usaarlige Frue, Komedie i 3 Akter, 2 Kr. 75 Ø.

De poetiske Vindmagere, Komedie i 2 Akter, 1 Kr. 75 Ø.

De stille Stuer, Skuespil i 3 Akter, 2 Kr. 50 Ø.

En Forbryder, Skuespil i 5 Akter, 2 Kr. 75 Ø.

Kvindelykke, Skuespil i 3 Akter, 2 Kr. 50 Ø.

De Umyndiges Røst, Komedie i 3 Akter, 2 Kr. 75 Øre.

Hjærtets Gærninger, Roman, 2det Oplag, 5 Kr. 75 Ø.

Sommerleg, med Illustr. af FRANTS HENNINGSEN, 2 Kr. 50 Ø., indb. 3 Kr. 50 Ø.

FR. BAGGES KGL. HOF-BOGTRYKKERI. KØBENHAVN

